

Kaarinan liito-oravat 2024 ja 2025

Juha Kinnunen, Teijo Saikkonen, Janne Kumpulainen ja Rainer
Lampila

19.12.2025

1 Johdanto

2 Menetelmät

3 Tulokset

3.1 Esittelyt elinpiireittäin

Elinpiiri 1 Auranlaakso Muikunvuori
Elinpiiri 2 Auranlaakson koulu ja ohitustien pohjoispuoli
Elinpiiri 3 Kuokkamaa W
Elinpiiri 4 Littoistenjärven lintutorni
Elinpiiri 5 Lieto, Järvelä NE
Elinpiiri 6 Lieto, Kurjenalho
Elinpiiri 7 Lieto, Laattiskallion luonnonsuojelualue W
Elinpiiri 8 Lieto, Laattiskallion luonnonsuojelualue SE
Elinpiiri 9 Kalttassuo N
Elinpiiri 10 Lieto, Sippanmäki E
Elinpiiri 11 Pukinkulla E
Elinpiiri 12 Pyydysmäki kuntorata
Elinpiiri 13 Pyydysmäki
Elinpiiri 14 Torppala, Sarapisto W
Elinpiiri 15 Torppala, Sarapisto S
Elinpiiri 16 Sauhuvuori
Elinpiiri 17 Uusihaka
Elinpiiri 18 Luikkola W
Elinpiiri 19 Luikkola N
Elinpiiri 20 Auvainen
Elinpiiri 21 Kairiskulma
Elinpiiri 22 Koristo
Elinpiiri 23 Nummenniitty
Elinpiiri 24 Tammisto E
Elinpiiri 25 Lauste W
Elinpiiri 26 Valkokallio W
Elinpiiri 27 Niinisvuori S
Elinpiiri 28a Lausteen luonnonsuojelualue
Elinpiiri 28b Niinisvuori NE
Elinpiiri 29 Vyyryläisenmäki
Elinpiiri 30 Lähteenmäki NW
Elinpiiri 31 Untola W
Elinpiiri 32 Lähteenmäki N
Elinpiiri 33 Tammipelto N
Elinpiiri 34 Hiiskanmäki
Elinpiiri 35 Värioja
Elinpiiri 36 Mäkirinne
Elinpiiri 37 Vansvuori N
Elinpiiri 38 Tuorla, Pohjolanmäki

Elinpiiri 39 Metsätinne
Elinpiiri 40 Kannittu N
Elinpiiri 41 Kirismäki N
Elinpiiri 42 Rojola
Elinpiiri 43 Ylhäisi, Ihasvuori
Elinpiiri 44 Vuortenpää
Elinpiiri 45 Kirismäki, vanhainkoti
Elinpiiri 46 Kirkonjyrkkä N
Elinpiiri 47 Mullimetsä NE
Elinpiiri 48 Ojaranta
Elinpiiri 49 Hepojoki, Haanpaltta
Elinpiiri 50 Hepojoki, Paimalho S
Elinpiiri 51 Hepojoki, Keskitalo
Elinpiiri 52 Hepojoki, Liuskala N
Elinpiiri 53 Huhkola S
Elinpiiri 54 Sorro NE
Elinpiiri 55 Kieterinmäki
Elinpiiri 56 Kuusisto, Korsnainen, leirikeskus
Elinpiiri 57 Kuusisto, Raatoketo
Elinpiiri 58 Hepojoki, Kinnari
Elinpiiri 59 Ylikylä, Alitalo N
Elinpiiri 60 Keskusurheilukenttä
Elinpiiri 61 Littoinen, Rauhaniemi S
Elinpiiri 62 Untola N
Elinpiiri 63 Pataniitty N

3.2 Aikaisempia havaintoja liito-oravasta, joita ei käyty tarkastamassa vuosina 2024 tai 2025

3.3 Liito-oravakannan kehitys Kaarinassa 2000-luvulla

4 Yhteenveto

5 Lähteet

6 Liitteet

kannen kuva: Petri Vironen

1 Johdanto

1.1 Yleistä

Teijo Saikkonen ja Janne Kumpulainen ovat kartoittaneet liito-oravan esiintymistä Kaarinassa yli 20 vuoden ajan. Heidän ensimmäinen selvityksensä valmistui vuonna 2004 (Kumpulainen & Saikkonen 2004). Näiden vuosien aikana Teijo Saikkonen on vienyt metsiin satoja liito-oravan pönttöjä, joita hän on vuosittain käynyt tarkastamassa ja kunnostamassa. Näiden käyntien tuloksia on käytetty tämän raportin aineistona.

Vuoden 2024 alkuvuodesta nousi esiin ajatus tehdä järjestelmällisempi selvitys Kaarinan tiedetyistä elinpiireistä, sekä uusien aikaisemmin käymättömien seutujen tilanteesta. Selvitys jaettiin kahdelle vuodelle.

1.2 Lisääntymis- ja levähdyspaikka lainsäädännössä

Lainaus Sulkava 2024:

Euroopan Unionin tuomioistuin (myöhemmin lyhenne EUTI) on antanut lisääntymis- ja levähdyspaikan (myöhemmin lyhenne LLP) määrittelyä koskevassa asiassa liito-oravan kannalta keskeisen tärkeän tuomion (asia C-357/20, ECLI:EU:C:2021:881), jossa ratkaisun kohdan 27 mukaan **”lisääntymispaikan käsite on ymmärrettävä siten, että sillä tarkoitetaan kaikkia sellaisia alueita, jotka ovat tarpeellisia, jotta asianomainen eläinlaji voi lisääntyä menestyksekkäästi, mukaan lukien lisääntymispaikan ympäristö”**.

EUTI:n ratkaisu asiassa C357/20 tekee liito-oravaan sovellettuna selväksi, että ruokailu- ja ruoan varastointialueet, suojapuusto ja kulkuyhteydet ovat erottamaton osa LLP:a ja sen ekologista toiminnallisuutta. LLP siis lähtökohtaisesti sisältää riittävän laajan metsäalueen, joka tarjoaa kaikki liito-oravan tarvitsemat resurssit, jotta se selviää talvesta ja pystyy keväällä (tai alkukesällä) saamaan poikasia.

Koska LLP ei siis mitenkään voi olla elinkelvottoman kokoinen pistemäinen kohde, se ei voi olla pelkkä kolo- tai pesäpuu tai pienialainen kolopuun lähiympäryys, pesäpaikan lähipuut tms. Lainsäädännön heikentämiseltä ja hävittämiseltä suojaama lisääntymis- ja levähdyspaikka on siis sen laajuinen metsäalue, jolla liito-oravanaaras voi menestyksekkäästi lisääntyä ja tuottaa poikasia.

Myös tilapäisesti tyhjänä oleva LLP on edelleen lain suojaama (EUTI:n ratkaisu ECLI:EU:C:2020:517). Tyhjentyneet LLP:t ovat yhtä lailla direktiivin suojaamia kuin asututkin ”jos on riittävän todennäköistä, että kyseinen laji palaa näille levähdyspaikoille” (EUTI C-477/19 ja C-357/20). Tarkempaa määrittelyä lajin palaamisen riittävälle todennäköisyydelle ei ole, mutta se tarkoittaa, että tyhjä LLP, joka voi tulla lähiaikoina jälleen asutetuksi, on edelleen lain suojaama.

2 Menetelmät

2.1 Käytetty muu aineisto

Työssä on käytetty muita seuraavia aineistoja:

Degerman, A. 2024: Luontoselvitys Torppala 2024. – AFRY. Raportti. 51 s.

FCG 2024: Huhkola-Kemiö-Påvalsby 110 kV voimajohto. Ympäristöselvitys. – FCG Oy. 158 s.

Kaarina 2023: Selvitys Kaarinan kaupungin omistamista metsistä. – Kaarinan kaupunki. 55 s.

Karhilahti, A. 2010a: Kaarinan Kellarimäen alueen liito-oravaesiintymät 2010 ja muut luontoarvot. – Raportti. 9 s.

Karhilahti, A. 2010b: Kaarinan Nunnan alueen liito-oravaesiintymät 2010 ja muut luontoarvot. – Raportti. 8 s.

Karhilahti, A. 2011: Kaarina Paaskunnan itäosan liito-oravaesiintymät 2011. – Raportti. 7 s.

Kivelä, R. 2021: Kaarinan Nunnan liito-oravan elinympäristön tarkistus. – Ammattiopisto Livia, Peimarin kky. Raportti. 1 s.

Korvenpää, T. 2018: Liito-oravakartoitus Kaarinan Auvaisissa keväällä 2018. – Envibio Oy. Raportti. 7 s.

Korvenpää, T. 2019: Liito-oravaselvitys Kaarinan Raivonmäen etelärinteellä. – Envibio Oy. Raportti 7 s.

Korvenpää, T. 2019: Liito-oravaselvitys Torppalan alueella Kaarinassa. – Envibio Oy. Raportti. 13 s.

Korvenpää, T. 2023: Järvelän kosteikon ja lähimetsien luontoselvitykset vuonna 2023. – Envibio Oy. Raportti. 58 s.

Korvenpää, T. & Junnila, A. 2023: Turun Etelä-Skanssin ja Kaarinan Piispanristin Nuolikadun luontoselvitys. – Envibio Oy. Raportti. 43 s.

Korvenpää, T. 2024: Hepojoen, Alikatarin ja Harvaluodon metsäpalstojen luontokartoitukset vuonna 2024. – Envibio Oy. Raportti. 53 s.

Korvenpää, T. 2025: Kaarinan kaupungin metsien METSO-suojeluarvokartoitus vuonna 2024. – Envibio Oy. Raportti. 98 s.

Kumpulainen, J. 2004: Raportti maankaatopaikan laajentamisen vaikutuksista Lakarissa. – Sähköposti Saariolle. 9.11.2004. 7 s.

Kumpulainen, J. & Saikkonen, T. 2004c: Lähteenmäen asemakaavan laajennus. Raportti liito-oravahavainnoista ja selvitys niiden huomioimistarpeesta 15.9.2004. – Raportti. 19 s.

Kumpulainen, J. & Saikkonen, T. 2004a: Kaarinan liito-oravahavainnot, esiintymien määrittäminen 2002-2004 ja esiintymisen hoitotarve. Kaupungin erillisselvitys. – Raportti. 4 s.

Kumpulainen, J. & Saikkonen, T. 2004b: Kaarinan Paaskunnan liito-oravat. Raportti havainnoista ja selvitys niiden huomioimistarpeesta. – Raportti. 20 s.

Kumpulainen, J. & Saikkonen, T. 2005: Kalttassuo, Silvolanmäki. – Raportti maastokäynnistä. 1 s.

Kumpulainen, J. & Saikkonen, T. 2006: Turun kaupunginmetsät ja liito-orava Kaarinan v. 1993 yleiskaava-alueella. – Selvitys 26.2.2006. 10 s.

Kumpulainen, J. 2008: Liito-oravat Herrasniityn asemakaava-alueella. – Raportti. 5 s.

Kumpulainen, J., Kumpulainen, K. & Saikkonen, T. 2009: Lakarin seudun liito-oravaseuranta 2002-2009 Kaarinan kaupungille. Raportti lisääntymis- ja levähdyspaikoista sekä niiden vaikutuksesta. – 20 s.

Lammi, Esa 2022: E18 Turun kehätie Kausela-Kirismäki liito-oravaseuranta 2022. – Enviro Oy. 18 s.

Lievonen, T. 2016: Piikkiön Mullinmetsän alueen liito-oravaselvitys 2016. – Finventia. Raportti. 10 s.

Marsh, T. 2015: Excel-taulukko liito-oravahavainnoista.

Matikainen, J. & Matikainen, T. 2013: Kaarinan Lakarin suunnittelualueen liito-orava- ja luontotyypiselvitys 2013. – Raportti. 10 s.

Pusa, J. 2012: Kaarinan kaupungin omistamien metsien suojeluarvokartoitus 2011. – Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiirin metsäjaos. 119 s.

Sihvonen, M. 2011: Liedon-Kaarinan Mullinmetsän liito-oravat – esiintymien päivityskartoitus louhinta-alueen läheisyydessä huhtikuussa 2011. – Raportti. 6 s.

Vauhkonen, M. & Lammi, E. 2023: Kaarina, Raadelman liittymän eteläpuolen asemakaava A23100 luontoselvitys. – Enviro Oy. Raportti. 17 s.

Wermundsen, T. 2018: Kaarinan Nunnan alueen liito-oravaesiintymän tarkastus 22.3.2018. – Livian luontokartoittajakoulutuksen maastoharjoitus. Raportti. 6 s.

2.2 Käytetty terminologia

Työssä käytettiin seuraavia määrittelyjä liito-oravan elinpiiriltä:

Pesäpuu = puu, jossa kolo/risupesä/pönttö, jonka alla papanoita tai voidaan muilla perustein todeta pesäpuuksi. Kartoittajan asiantuntemuksella tehty arvio. Potentiaalinen pesä ei ole olemassa oleva pesä: tämä tapauksissa, joissa ei ole voitu varmistua asuttuna olemisesta.

Papanapuu = puu, jonka alla on liito-oravan papanahavainnoja, mutta jossa ei ole löydettyä pesää.

Kolopuu = puu, jossa kolo, mutta ei ulostehavainnoja tai muita näköhavainnoja, jotka viittaisivat siihen, että kolo olisi liito-oravan käytössä (kategoriaan voidaan merkata myös esim. linnunpöntöt, joista ei ole tehty havainnoja liito-oravista). Kolopuussa ei ole havaintohetkellä löydettyä pesää.

Ydinalue = ydinalueella tarkoitetaan lähinnä lisääntymis- ja levähdyspaikkojen yhteyteen tehtyä toiminnallista aluerajausta. Ydinaluerajaukseen sisältyy pesäpaikkoja ympäröivä suojapuusto sekä liito-oravalle riittävä ravintopuusto. Ydinalue on yleensä laajempi kuin lisääntymis- ja levähdyspaikka, ja sen ajatuksena on tarjota liito-oravayksilölle edellytys lisääntymiseen ja ympärivuotiseen elämiseen.

Elinpiiri tai elinalue tulkitaan liito-oravan käyttämänä alueena, joka on tunnistettu liito-oravakartoituksessa. Elinpiirirajaus pohjautuu papanahavaintoihin, eikä se ota välttämättä kantaa, onko alue yhden vai useamman liito-oravan käytössä.

Lisääntymis- ja levähdyspaikka on määritelty Sulkavan (2024) määritelmän mukaan. Sulkavan (2024) ja Wistbackan (2023) suositusta lisääntymis- ja levähdyspaikan minimikooksi (4-6 ha) on käytetty, mikäli liito-oravalle soveltuvaa metsää on ollut minimikoon verran.

2.3 Maastotyö

Selvitysalueena oli Kaarinan kaupunki. Tämän lisäksi käytiin joillakin lähellä Kaarinan rajaa sijaitsevilla elinpiireillä sekä Turun että Liedon puolella.

Maastotyössä tarkastettiin aikaisemmin tietoon tulleet elinpiirit ja pyrittiin löytämään uusia.

Selvityksen maastotöissä olivat mukana Juha Kinnunen, Teijo Saikkonen ja Rainer Lampila. Maastotöihin käytettiin vuonna 2024 noin 140 tuntia ja vuonna 2025 noin 150 tuntia.

Maastotöitä tehtiin myös jo aikaisin keväällä, mutta suurin osa maastotöistä tehtiin huhti-toukokuussa. Liito-oravaselvitykselle inventointiaika oli huhti-toukokuussa hyvä, sillä lehtipuissa ja -pensaissa oli vielä osin pienet lehdet eikä aluskasvillisuus ollut vielä täysin noussut vaikeuttamaan puiden tyvien tarkastusta. Liito-oravan jätökset ovat luotettavasti havainnoitavissa maaliskuu–toukokuun välisenä aikana (Nieminen 2017).

Maastossa edettiin siten, että saatiin kattava kuva puustosta sekä selvitysalueen kohteiden soveltuvuudesta liito-oravalle. Liito-oravan ulostepapanoita etsittiin järjestelmällisesti (noin 0,75 metrin säteellä tyvestä) mahdollisten oleskelu- ja ruokailupuiden ja puuryhmien alta. Lähtökohtaisesti tarkastettiin kaikki rinnankorkeushalkaisijaltaan (dbh n. 130 cm maasta) yli 30 cm paksut kuuset, yli 20 cm paksut haavat ja lepät sekä yli 30 cm paksut koivut, raidat ja muut lehtipuut. Myös ohuempien em. puulajien ja mäntyjenkin alta etsittiin papanoita erityisesti, jos oli saatu ensimmäinen positiivinen havainto lajista. Myös muita merkkejä liito-oravan esiintymisestä pidettiin silmällä (virtsa jäljet puiden tyvillä, karvat kololla, käytetyt pesäainekset pöntössä, varastot puissa ja pöntöissä, pesäainekset kolossa tai sen ulkopuolella puussa tai maassa, koivun ja haavan lehtisyönnökset toukokuussa).

Mahdolliseen pesimiseen liittyviä piirteitä pidettiin silmällä ja kirjattiin muistiin niiden esiintyessä (kolopuut, halkeamat haavoissa, erilaiset pöntöt, oravan risupesät, räkättirastaan pesät, pesimiseen soveltuvat rakennukset).

Laji.fi-portaalista oli käytettävissä Kaarinasta runsaasti vanhoja liito-oravahavaintoja. Elinpiirien esittelyteksteissä on mainittu kunkin elinpiirin aikaisemmat havaintovuodet (tiedot marraskuun 2025 tilanteen mukaan).

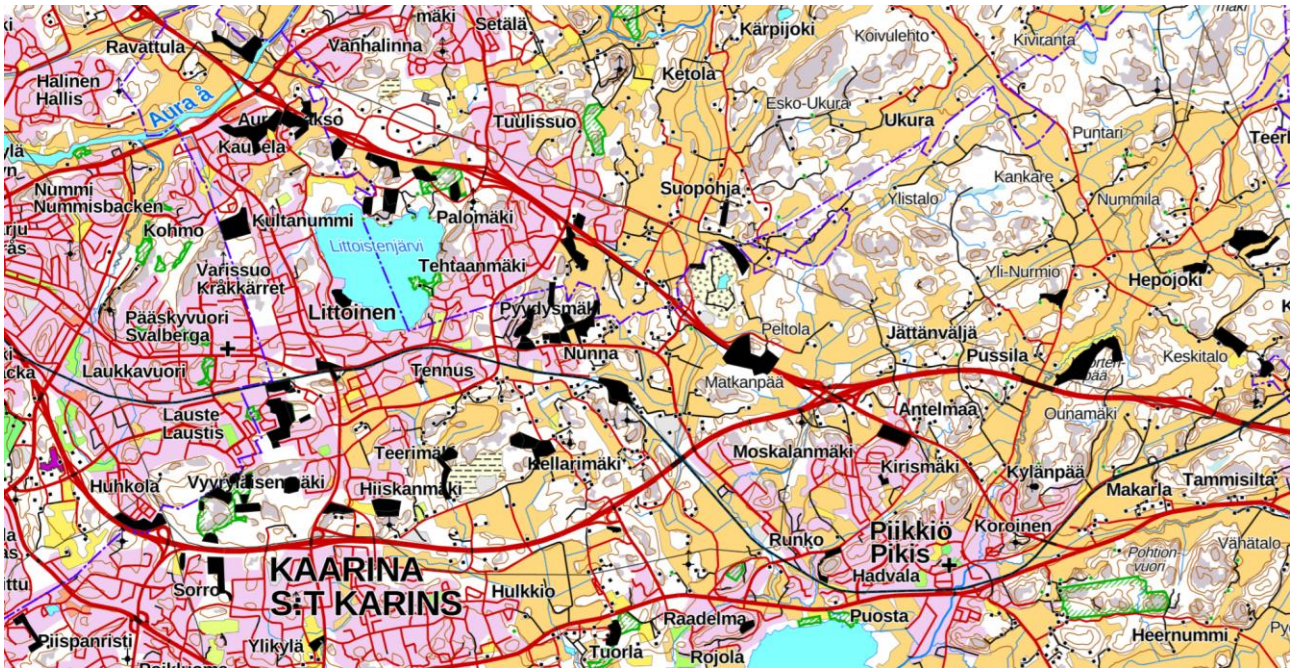
Elinpiirien esittelyteksteissä ei ole otettu kantaa siihen, onko elinpiiri koiraan vai naaraan. Sulkavan (2024) mallia noudattaen elinpiirillä on todettu olevan liito-oravan lisääntymis- ja/tai

levähdyspaikka kun sieltä on löydetty merkkejä liito-oravan esiintymisestä. Elinpiirirajauksen sisällä sen eri osia käytetään vaihtelevasti eri vuosina.

Koska KHO:n linjauksen mukaan tyhjtät elinpiirilaikut ovat edelleen lainsuojaamia, on esittelyteksteissä arvioitu elinpiirin tämänhetkistä soveltuvuutta liito-oravalle. Joissakin tapauksissa itse elinpiiri on hyvä, mutta on niin eristyksissä, että uudelleen asuttamisen todennäköisyys on sen vuoksi pieni.

3 Tulokset

Selvityksessä määriteltiin 63 liito-oravan elinpiiriä (kuvat 1 ja 2).

Kuva 1. Yleiskartta liito-oravan elinpiireistä, jotka on mainittu tässä selvityksessä (Kaarinan pohjoisempi osa).

Kuva 2. Yleiskartta liito-oravan elinpiireistä, jotka on mainittu tässä selvityksessä (Kaarinan eteläisempi osa).

3.1 Esittelyt elinpiireittäin

Elinpiiri 1 Auranlaakso Muikunvuori

Kuva 3. Elinpiirin 1 (Auranlaakso Muikunvuori) rajaus.

Yleiskuvaus: liito-oravanpönttöjä viety mm. 2024 (Saikkonen).

Asutushistoria:

havainto Pusa 2011 (selvityksessä Pusa 2012), Saikkonen 2014

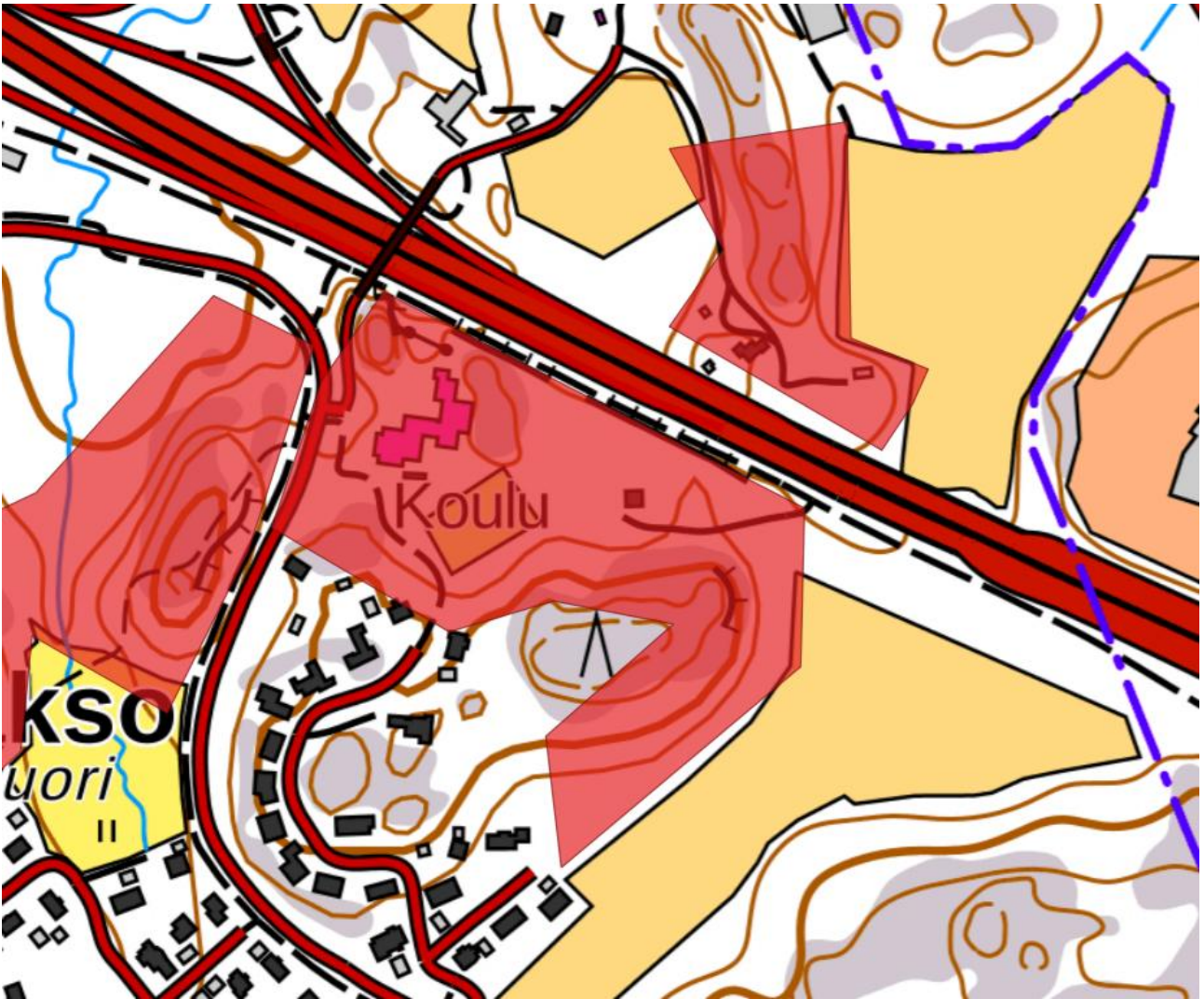
laji.fi-portaalissa on havaintoja vuosilta 2011, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2022, 2023 ja 2024
2024 asuttu

2025 asuttu (kahdelta pöntöltä vanhoja papanoita 20.5.2025)

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Pusa 2012, Lammi 2022, Korvenpää 2025

Elinpiiri 2 Auranlaakson koulu ja ohitustien pohjoispuoli

Kuva 4. Elinpiirin 2 (Auranlaakson koulu ja ohitustien pohjoispuoli) rajaukset.

Yleiskuvaus: viety liito-oravan pönttöjä aikoinaan (Saikkonen).

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa tien pohjoispuolelta havaintoja vuosilta 2016, 2017 ja 2019

laji.fi-portaalissa tien eteläpuolelta havaintoja vuosilta 2010, 2011, 2017, 2019, 2020 ja 2024

havainto 2011 (satoja papanoita; Marsh 2015)

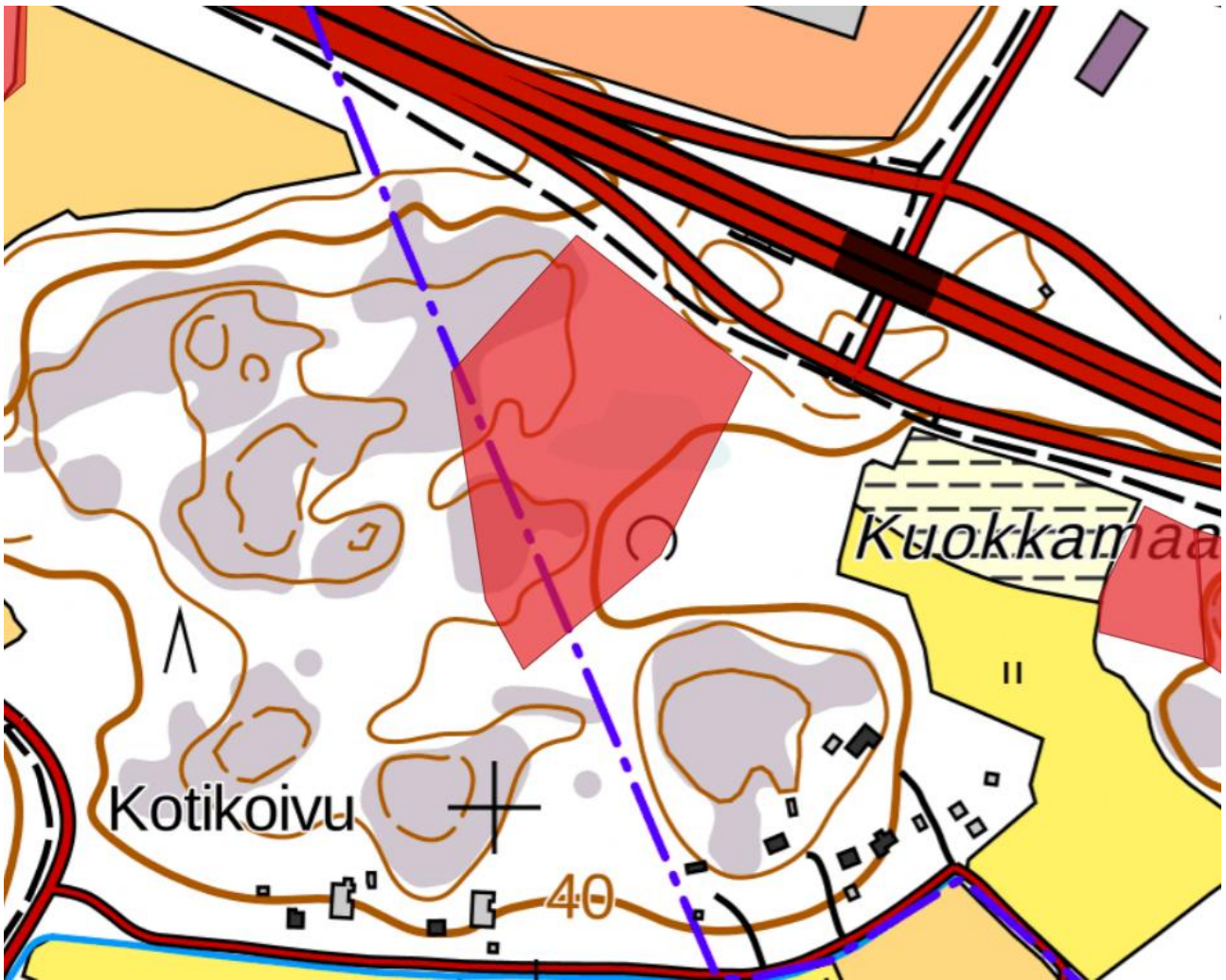
2024 asuttu

2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: on hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Lammi 2022

Elinpiiri 3 Kuokkamaa W

Kuva 5. Elinpiirin 3 (Kuokkamaa W) rajaus.

Yleiskuvaus: liito-oravan pönttöjä laitettu noin 5 vuotta sitten (Saikkonen).

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa havaintoja vuodelta 2010

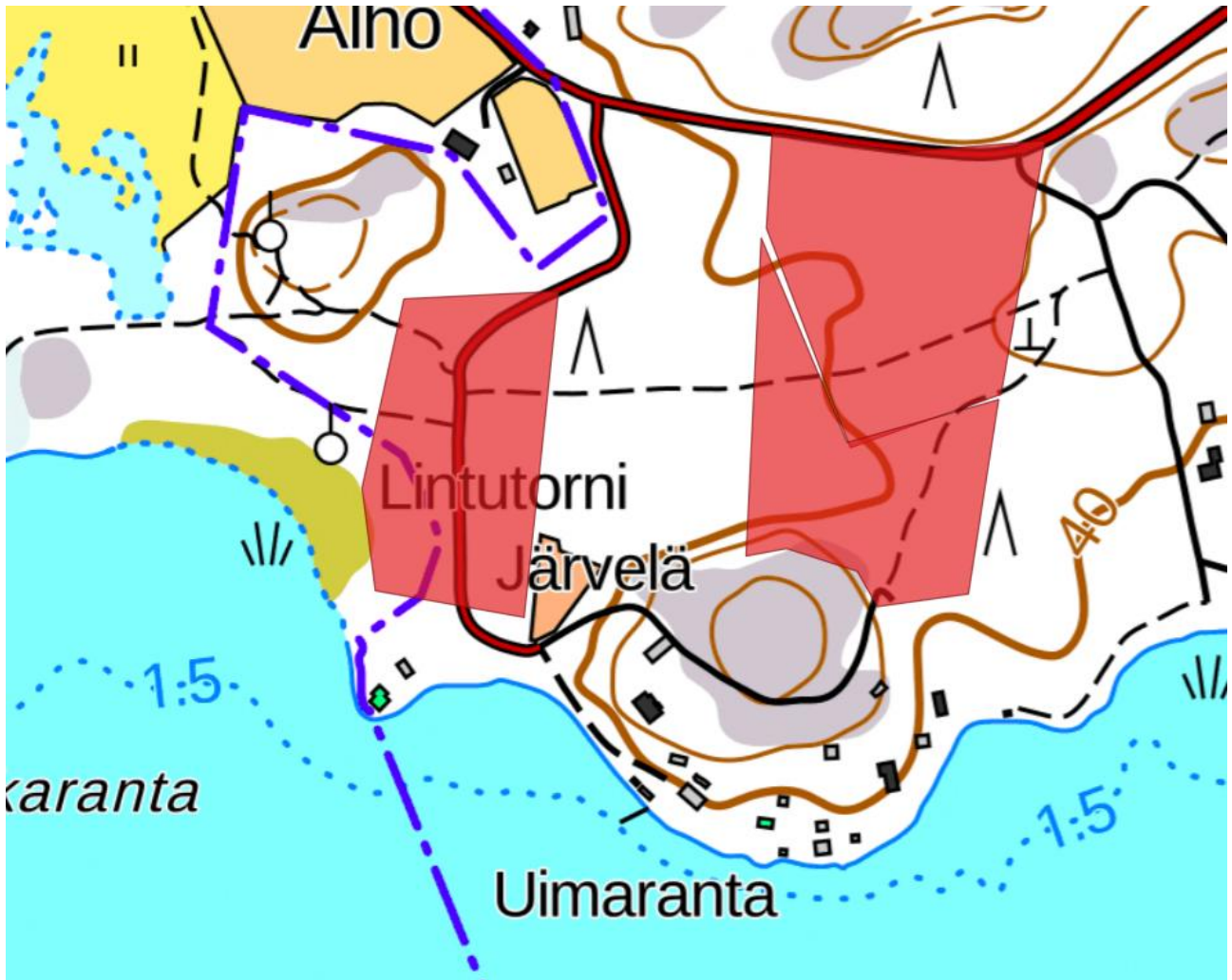
2023 asuttu (tarkastettu Järvelän kosteikon selvityksen yhteydessä)

2024 asuttu

2025 ei asuttu (pöntöt puhdistettiin kevättalvella 2025, tämän jälkeenkin käyty monta kertaa)

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Elinpiiri 4 Littoistenjärven lintutorni

Kuva 6. Elinpiirien 4 (Littoistenjärven lintutorni, vasemmalla) ja 5 (Järvelä NE, oikealla) rajaukset.

Yleiskuvaus: liito-oravan pönttöjä viety aikoinaan (Saikkonen). Kuusivaltainen elinpiiri, haapoja melko vähän.

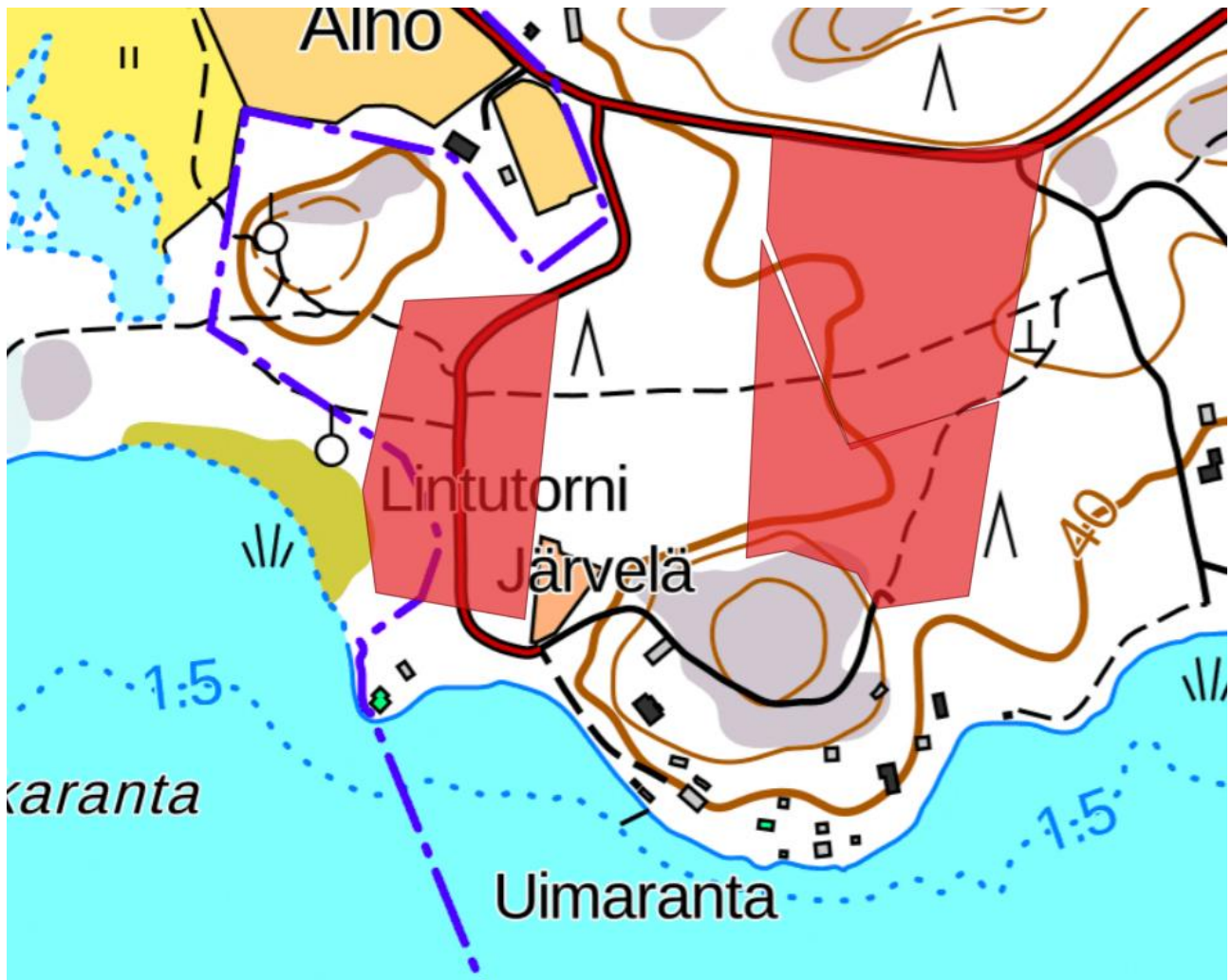
Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa havaintoja vuosilta 2002 ja 2017
havaintoja 2011 (Marsh 2015)
2024 asuttu, todettu pönttöjen pehmusteiden vaihdon yhteydessä
2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Korvenpää 2023

Elinpiiri 5 Lieto, Järvelä NE

Kuva 7. Elinpiirien 4 (Littoistenjärven lintutorni, vasemmalla) ja 5 (Järvelä NE, oikealla) rajaukset.

Yleiskuvaus: viety liito-oravan pönttöjä aikoinaan (Saikkonen).

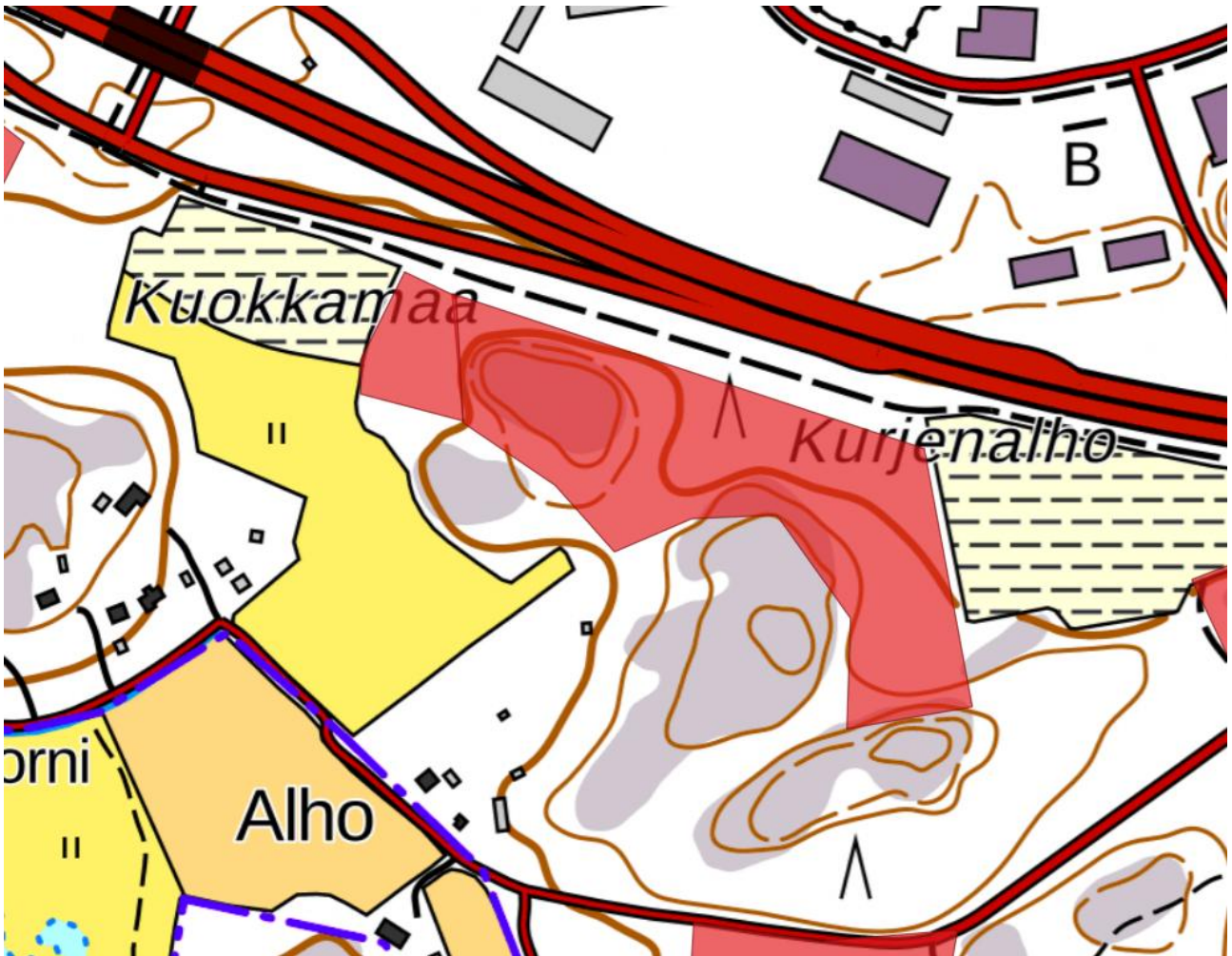
Asutushistoria:

ollut hyvin pitkään asuttu, ainakin 25 vuotta
laji.fi-portaalissa havaintoja vuosilta 2002, 2004, 2017, 2018, 2019, 2020 ja 2023
2024 asuttu
2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Lammi, 2017, 2018, 2019, 2020, 2022, Korvenpää 2023

Elinpiiri 6 Lieto, Kurjenalho

Kuva 8. Elinpiirin 6 (Kurjenalho) rajaus.

Yleiskuvaus: viety liito-oravanpönttöjä aikoinaan (Saikkonen).

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa havaintoja vuosilta 2010, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2022 ja 2023

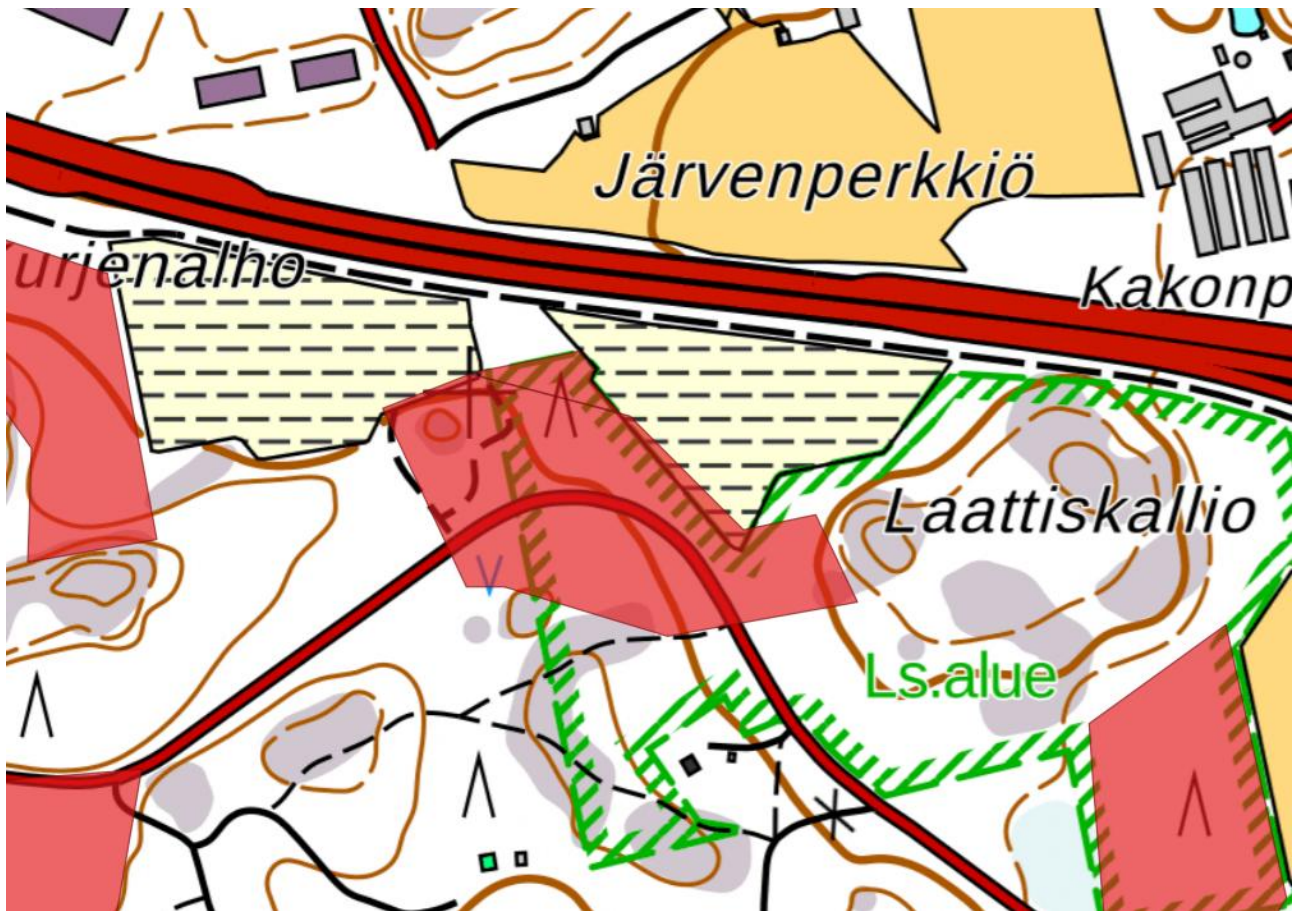
2024 asuttu (runsaasti papanaa)

2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Lammi 2022, Korvenpää 2023

Elinpiiri 7 Lieto, Laattiskallion luonnonsuojelualue W

Kuva 9. Elinpiirin 7 (Laattiskallion luonnonsuojelualue W) rajaus.

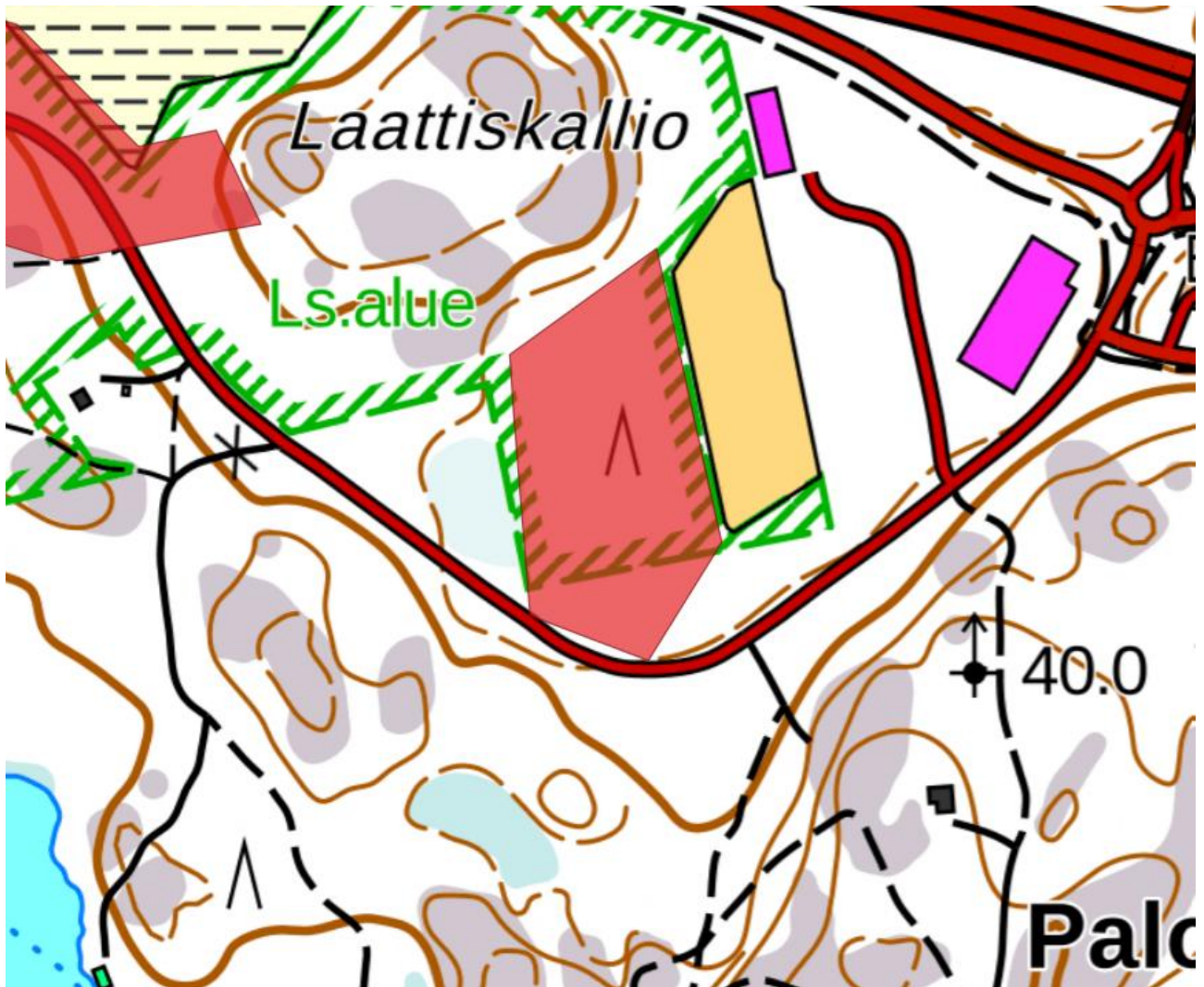
Asutushistoria:

kauan sitten tien eteläpuolellakin ollut papanoita
laji.fi-portaalissa havaintoja vuosilta 2004, 2017, 2018, 2019, 2020, 2022, 2023
2024 ei asuttu
2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Korvenpää 2023

Elinpiiri 8 Lieto, Laattiskallion luonnonsuojelualue SE

Kuva 10. Elinpiirin 8 (Laattiskallion luonnonsuojelualue SE) raja.

Asutushistoria:

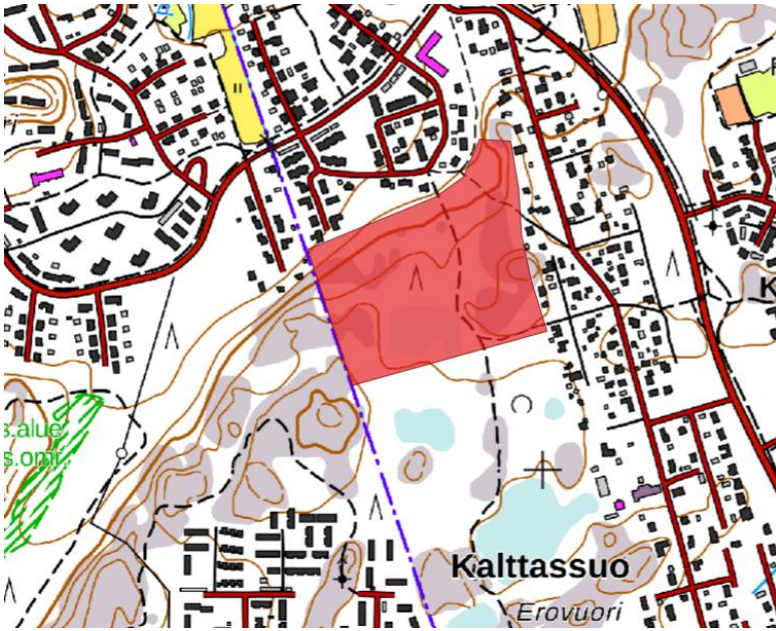
laji.fi-portaalissa havaintoja vuosilta 2004, 2018, 2019, 2020 ja 2023

2024 asuttu (viety liito-oravan pönttöjä 3 kappaletta, Saikkonen)

2025 löytyivät homeiset papanat, asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Elinpiiri 9 Kalttassuo N

Kuva 11. Elinpiirin 9 (Kalttassuo N) rajaus.

Yleiskuvaus: ei juurikaan koloja, eikä liito-oravan pönttöjä, mutta risupesä on hyvin paljon (Kumpulainen & Saikkonen 2005). Hyvä ja toimiva yhteys olemassa Turun puolen elinpiireihin.

Asutushistoria:

havainto Pusa 2012

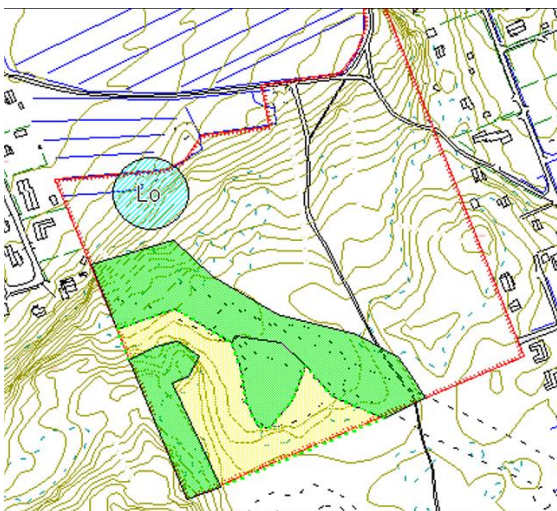
noin 5 vuotta sitten löytynyt yksittäisiä papanoita (tekijät), laji.fi-portaalissa ei havaintoja

2024 ei asuttu

2025 ei asuttu

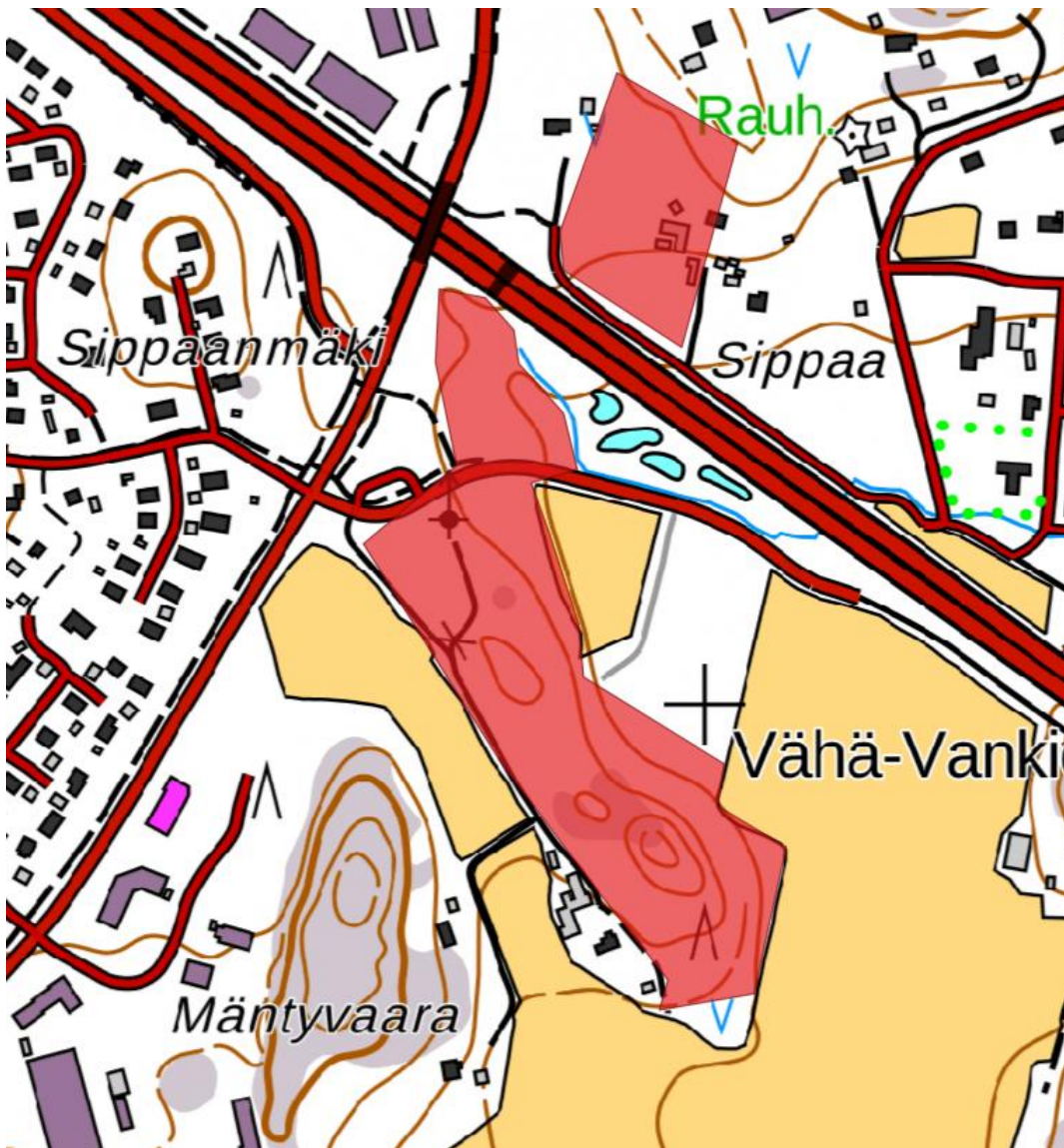
Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Pusa 2012, 2013, Korvenpää 2025

Kuva 12. Liito-oravahavainto (Lo) selvityksessä Pusa 2012.

Elinpiiri 10 Lieto, Sippaanmäki E

Kuva 13. Elinpiirin 10 (Sippaanmäki E) rajaus.

Asutushistoria:

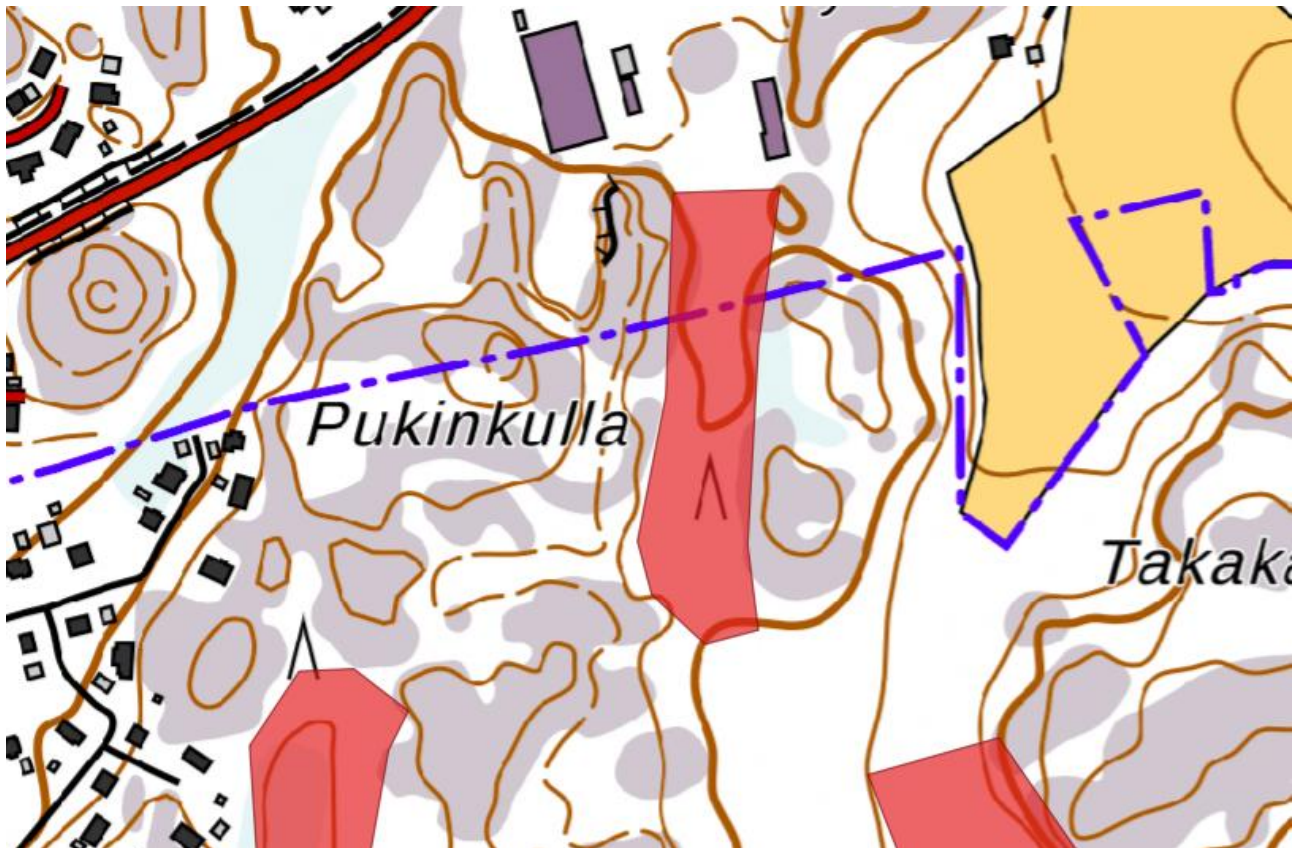
laji.fi-portaalissa havaintoja vuosilta 2004, 2017, 2018, 2019, 2020 ja 2023; tien pohjoispuolelta viimeksi 2017 ja 2018

2024 ei asuttu

2025 ei asuttu (tarkastettu kahteen kertaan 2025)

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Elinpiiri 11 Pukinkulla E

Kuva 14. Elinpiirin 11 (Pukinkulla E) raja-
aus.

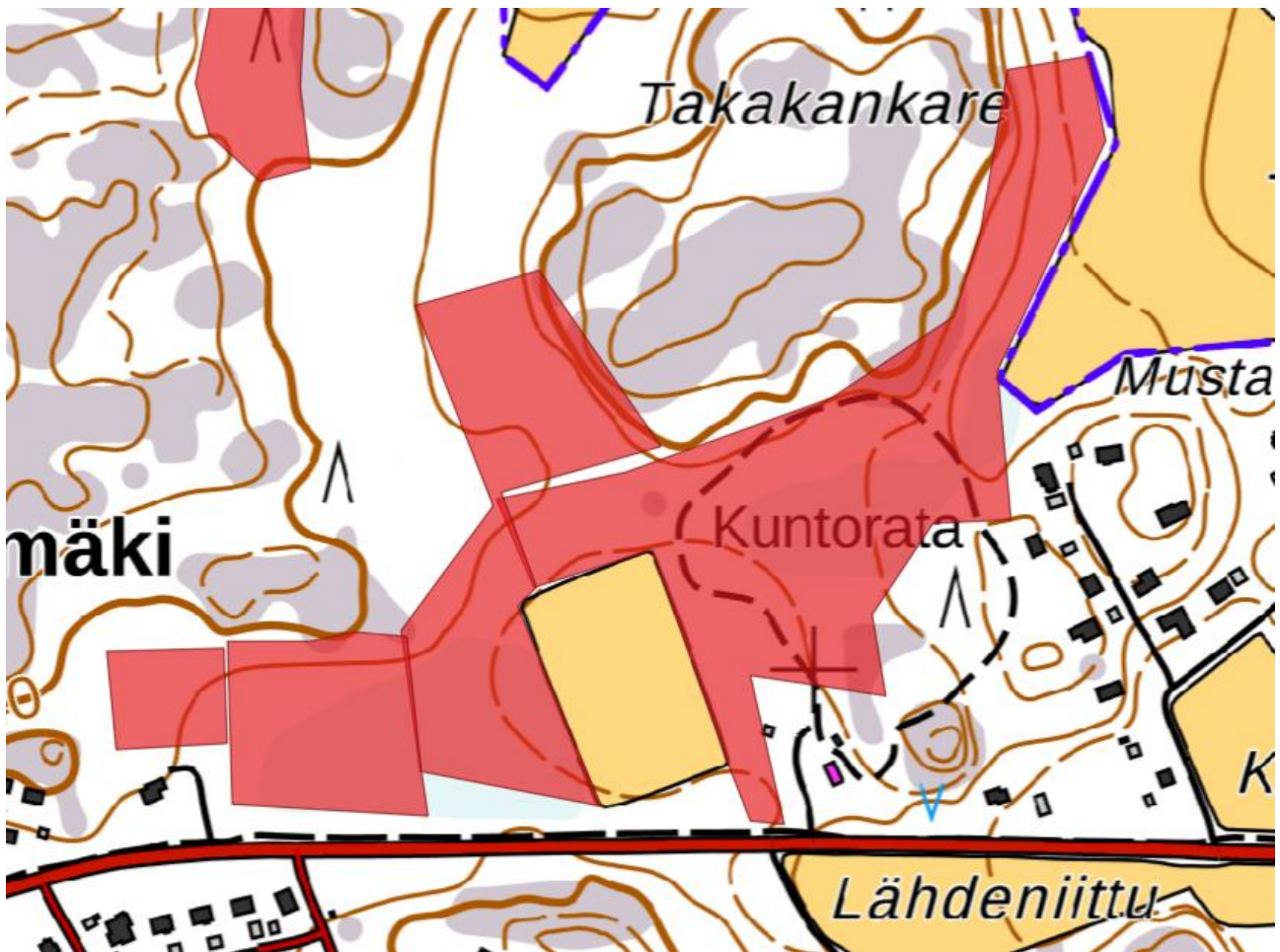
Asutushistoria:

havainto Saikkonen 2014
2021 havaintoja eteläosasta (Kivelä 2021)
2024 ei asuttu
2025 asuttu (havainto pohjoisreunalta)

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Karhilahti 2010b, Kivelä 2021

Elinpiiri 12 Pyydysmäki kuntorata

Kuva 15. Elinpiirin 12 (Pyydysmäki kuntorata) raja-
aus.

Yleiskuvaus: laaja elinpiiri, jonka eri osat ovat olleet vaihtelevasti asuttuina eri aikoina

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa havaintoja vuodelta 2002

havaintoja Saikkonen 2013 ja 2014

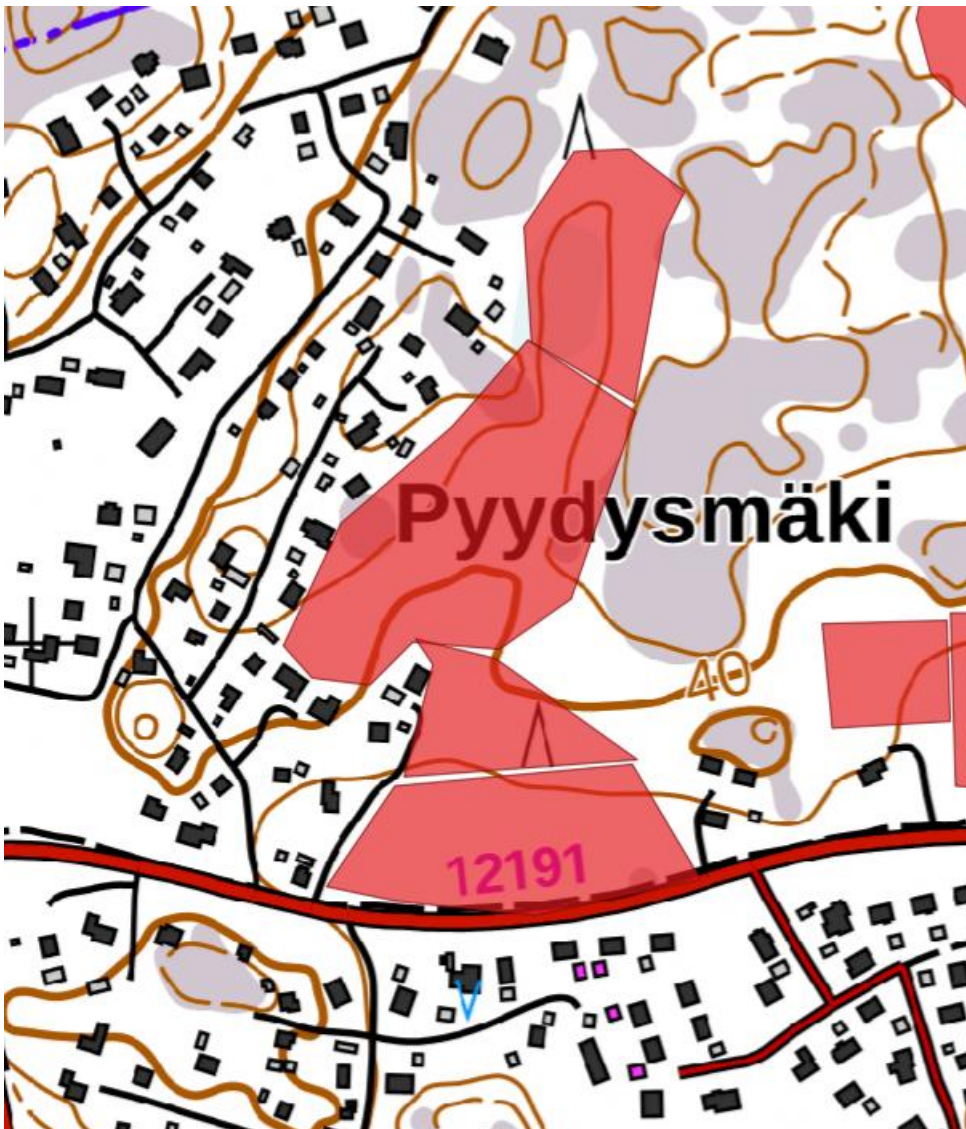
2024 asuttu

2025 asuttu

Lisään- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen, itäisimmän osan hakkuusta huolimatta.

Muuta: selvitys Karhilahti 2010b, Pusa 2012, Wermundsen 2018, Kivelä 2021, Korvenpää 2024

Elinpiiri 13 Pyydysmäki

Kuva 16. Elinpiirin 13 (Pyydysmäki) rajaus.

Yleiskuvaus: hyviä kuusisekametsiä.

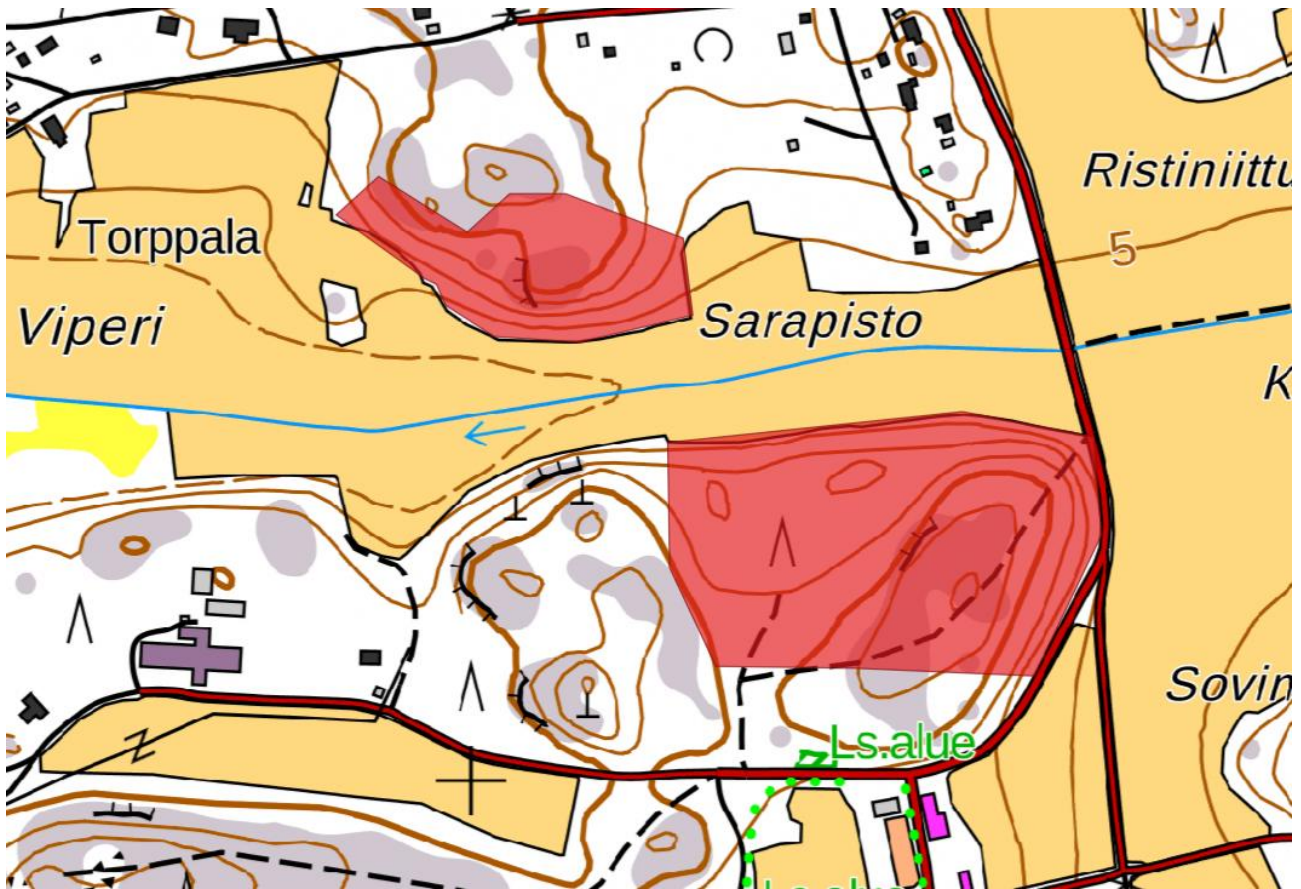
Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa havaintoja aikaväliltä 2002-2008, havainto Saikkonen 2013
2021 havaintoja (Kivelä 2021)
2024 asuttu
2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Karhilahti 2010b, Kumpulainen & Saikkonen 2004, Pusa 2012, Wermundsen 2018, Kivelä 2021

Elinpiiri 14 Torppala, Sarapisto W

Kuva 17. Elinpiirien 14 (Torppala, Sarapisto W, kartalla luoteinen) ja 15 (Torppala, Sarapisto S, kartalla kaakkoinen) rajaukset.

Yleiskuvaus: aikoinaan hyvä kohde, sitten länsiosaan harvennus, minkä jälkeen liito-oravaa ei ole näkynyt. Itäosassa pieni potentiaalinen laikku.

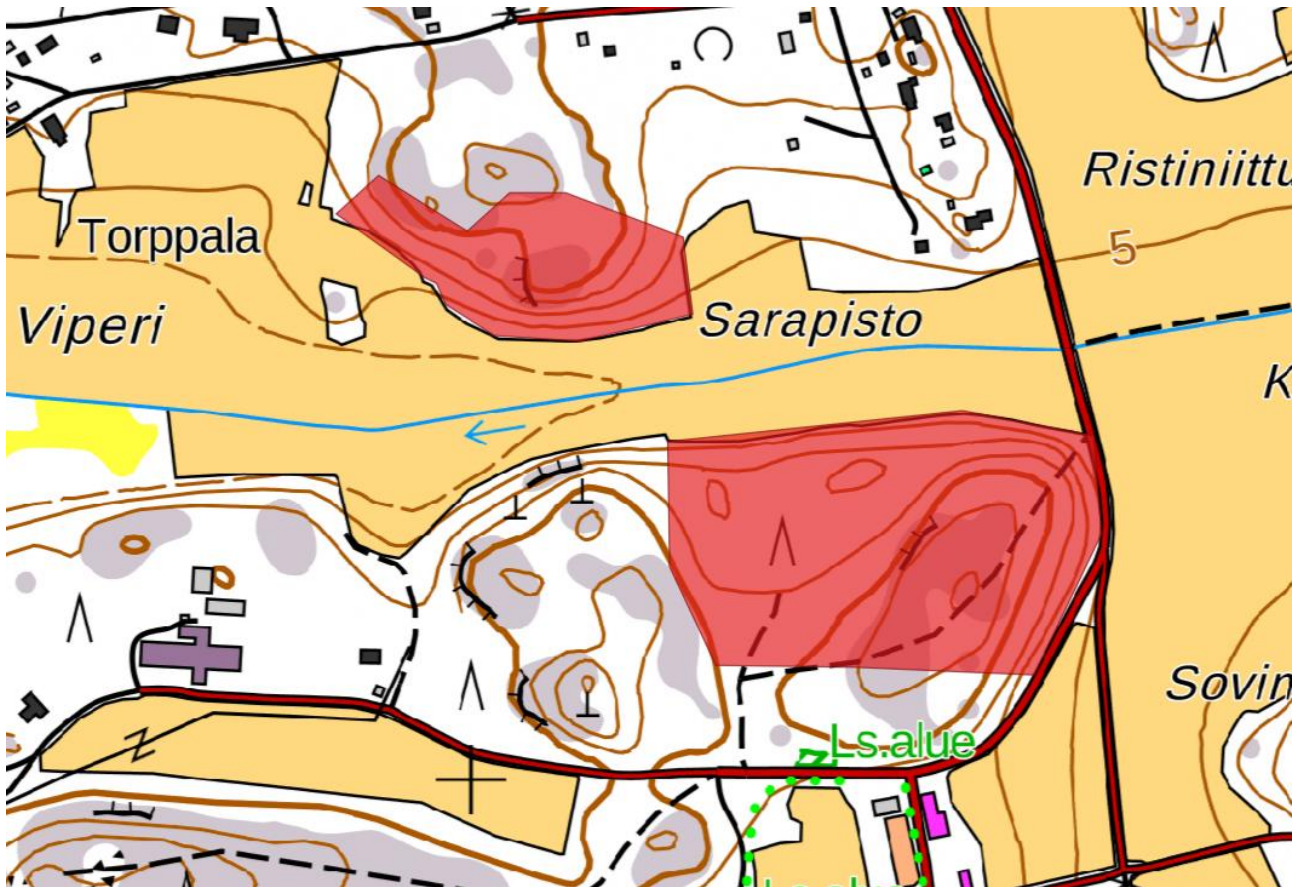
Asutushistoria:

kauan sitten löydetty papanat
laji.fi-portaalissa ei havaintoja
2024 ei asuttu
2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: ei enää potentiaalinen hakkuiden jälkeen.

Muuta: selvitys Degerman 2024

Elinpiiri 15 Torppala, Sarapisto S

Kuva 18. Elinpiirien 14 (Torppala, Sarapisto W, luoteinen) ja 15 (Torppala, Sarapisto S, kaakkoinen) rajaukset.

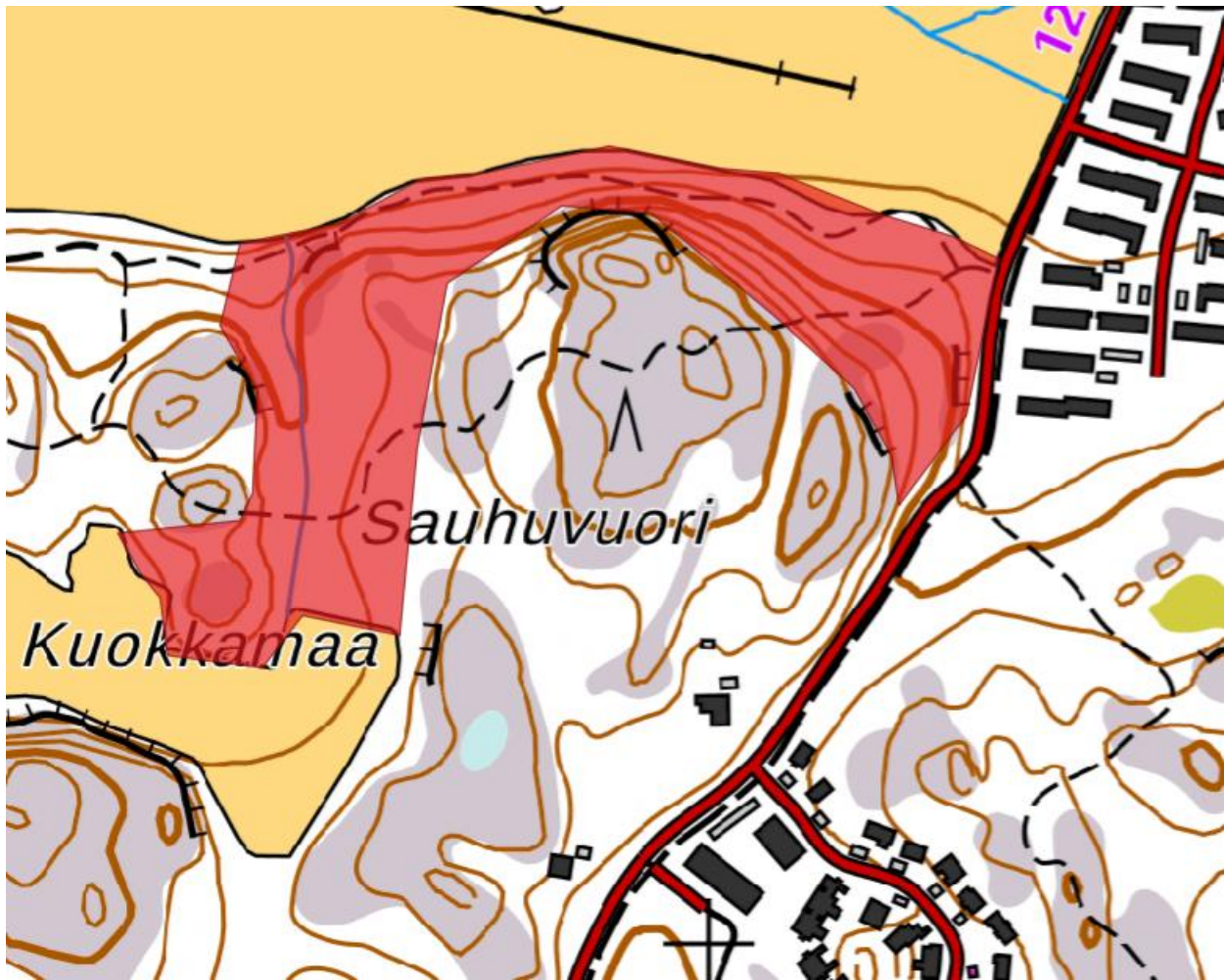
Yleiskuvaus: viety liito-oravan pönttöjä 2024 ja 2025 (Saikkonen).

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa ei havaintoja
7.3.2024 löydetty papanat, asuttu
2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Elinpiiri 16 Sauhuvuori

Kuva 19. Elinpiirin 16 (Sauhuvuori) raja-
aus.

Yleiskuvaus: liito-oravan pönttöjä ollut paikalla ainakin vuosina 2011-25 (Saikkonen).

Asutushistoria:

ollut asuttuna pitkään, poikaspesiä joinakin vuosina
havainto Saikkonen 2014
laji.fi-portaalissa ei havaintoja
7.3.2024 löydetty papanoita, asuttu
2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Pusa 2012, Degerman 2024

Elinpiiri 17 Uusihaka

Kuva 20. Elinpiirien 17 (Uusihaka, vasemmalla) ja 18 (Luikkola W, oikealla) rajaukset.

Yleiskuvaus: Uusihaan rakentamista edeltänyt hakkuu tuhosi pönttöpesinnän.

Asutushistoria:

vanha havainto yli 10 vuotta sitten

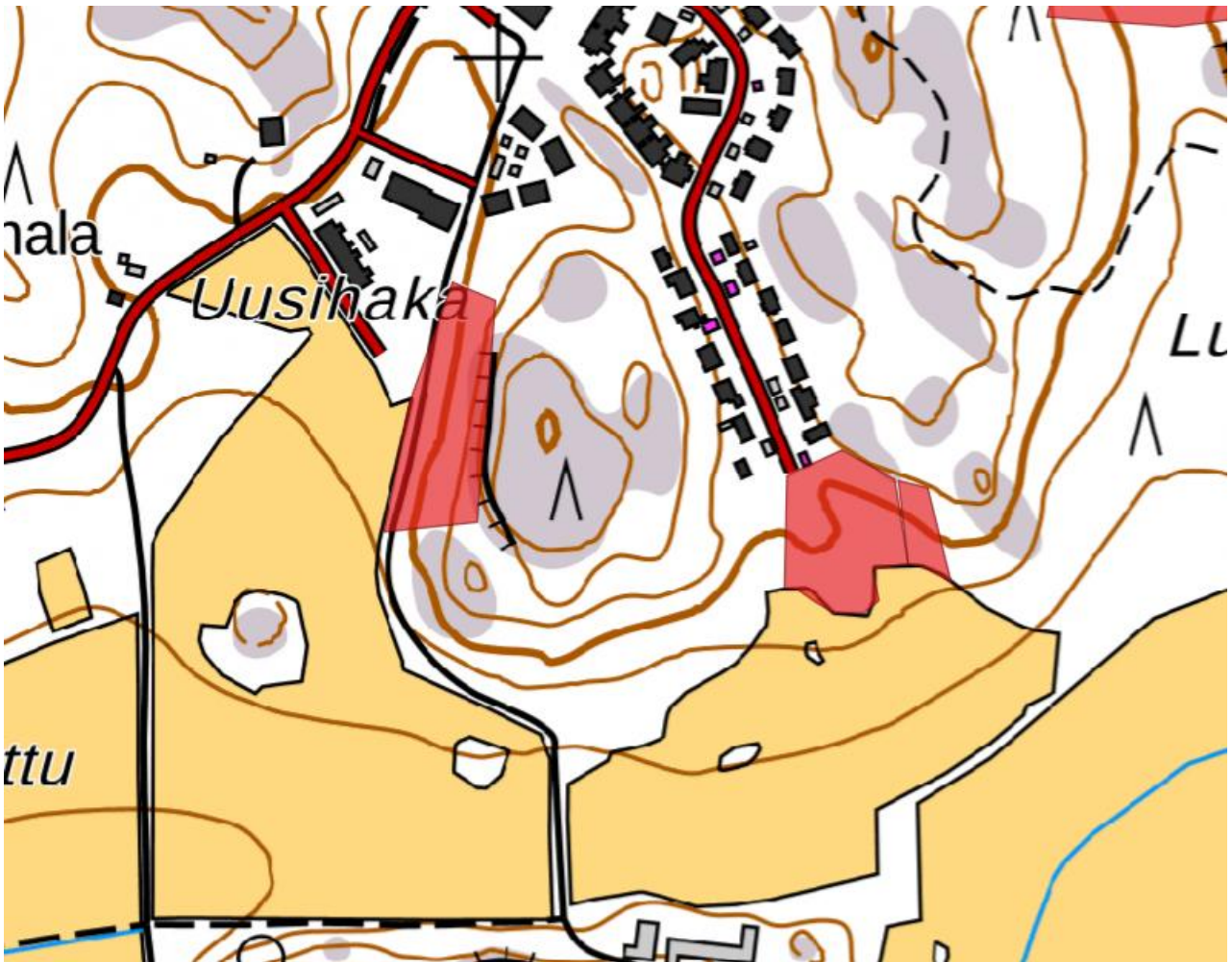
laji.fi-portaalissa havainto 2002

2024 ei asuttu

2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: edelleen hyvin potentiaalinen ja toimiva.

Elinpiiri 18 Luikkola W

Kuva 21. Elinpiirien 17 (Uusihaka, vasemmalla) ja 18 (Luikkola W, oikealla) rajaukset.

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa havainto vuodelta 2004

havainto Saikkonen 2014

6.2.2024 löydetty papanoita

2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: edelleen hyvin potentiaalinen ja toimiva.

Muuta: selvitys Kumpulainen 2008, Korvenpää 2025

Elinpiiri 19 Luikkola N

Kuva 22. Elinpiirin 19 (Luikkola N) rajaus.

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa havainto vuodelta 2014 (Mikael Nyman), myös havainto Saikkonen 2014
2024 asuttu
2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004, Kumpulainen 2008, Korvenpää 2025

Elinpiiri 20 Auvainen

Kuva 23. Elinpiirin 20 (Auvainen) rajaus.

Yleiskuvaus: harvennettu, viety aikoinaan liito-oravan pönttöjä (Saikkonen).

Asutushistoria:

noin 20 vuotta sitten löydetty papanoita
laji.fi-portaalissa ei havaintoja
2024 ei asuttu
2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: suboptimaalinen, mutta edelleen mahdollinen.

Muuta: selvitys Korvenpää 2018

Elinpiiri 21 Kairiskulma

Kuva 24. Elinpiirin 21 (Kairiskulma) rajausta.

Asutushistoria:

alueen eteläosasta löydetty papanoita yli 10 vuoden ajan, havainto Saikkonen 2013

laji.fi-portaalissa havaintoja seudulta on vuosilta 2002 ja 2025

2024 asuttu (papanat)

2025 asuttu (poikaspesä)

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004

Elinpiiri 22 Koristo

Kuva 25. Elinpiirin 22 (Koristo) raja-
aus.

Yleiskuvaus: paikka tullut tietoon noin 10 vuotta sitten.

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa on havaintoja seudulta vuodelta 2002
2024 asuttu (löydetty papanat 21.5.2024)
2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004

Elinpiiri 23 Nummenniitty

Kuva 26. Elinpiirin 23 (Nummenniitty) rajaus.

Asutushistoria:

noin 10 vuotta sitten viimeksi löydetty papanoita, havainto Saikkonen 2014

laji.fi-portaalissa ei havaintoja

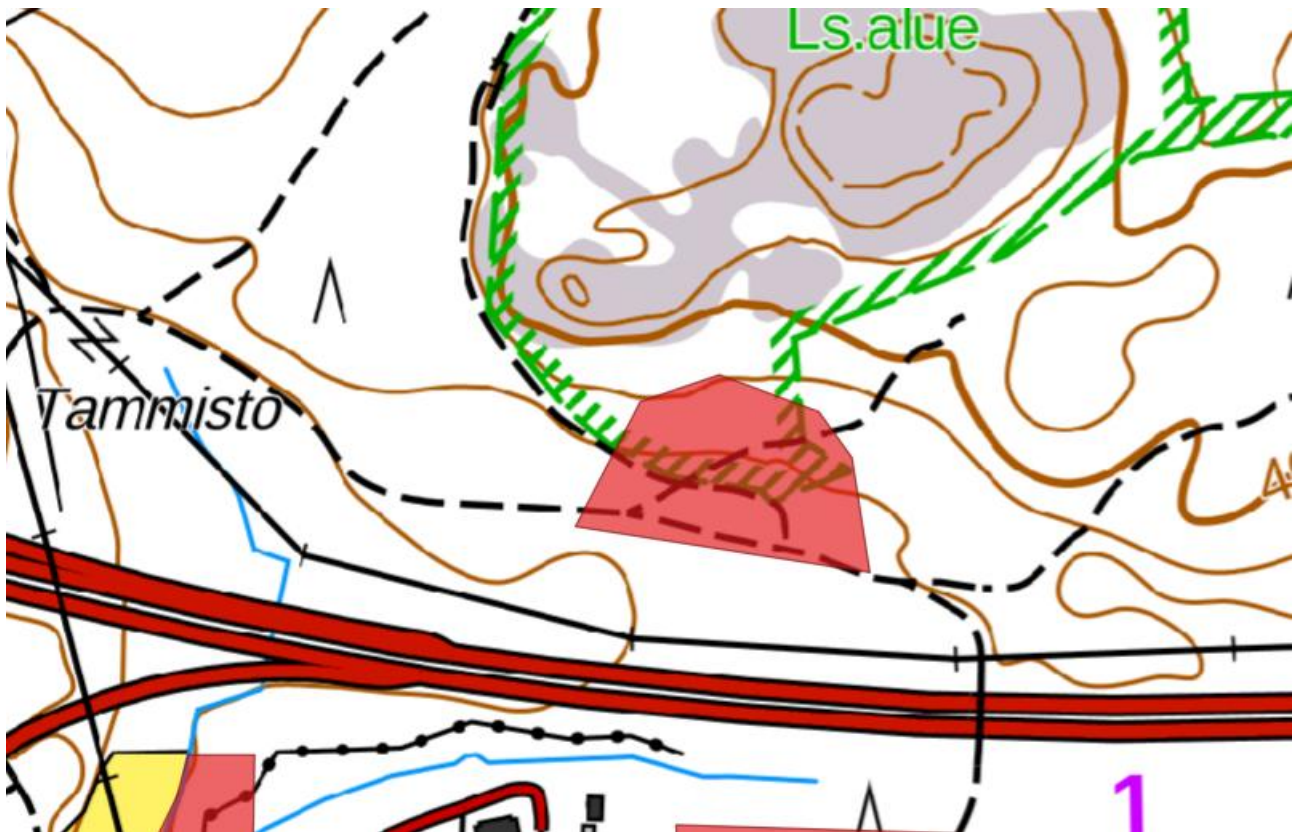
2024 ei asuttu

2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004

Elinpiiri 24 Tammisto E

Kuva 27. Elinpiirin 24 (Tammisto E) rajaus.

Asutushistoria:

ollut pitkään asuttuna

laji.fi-portaalissa havaintoja vuodelta 2002 (myös listauksessa Marsh 2015)

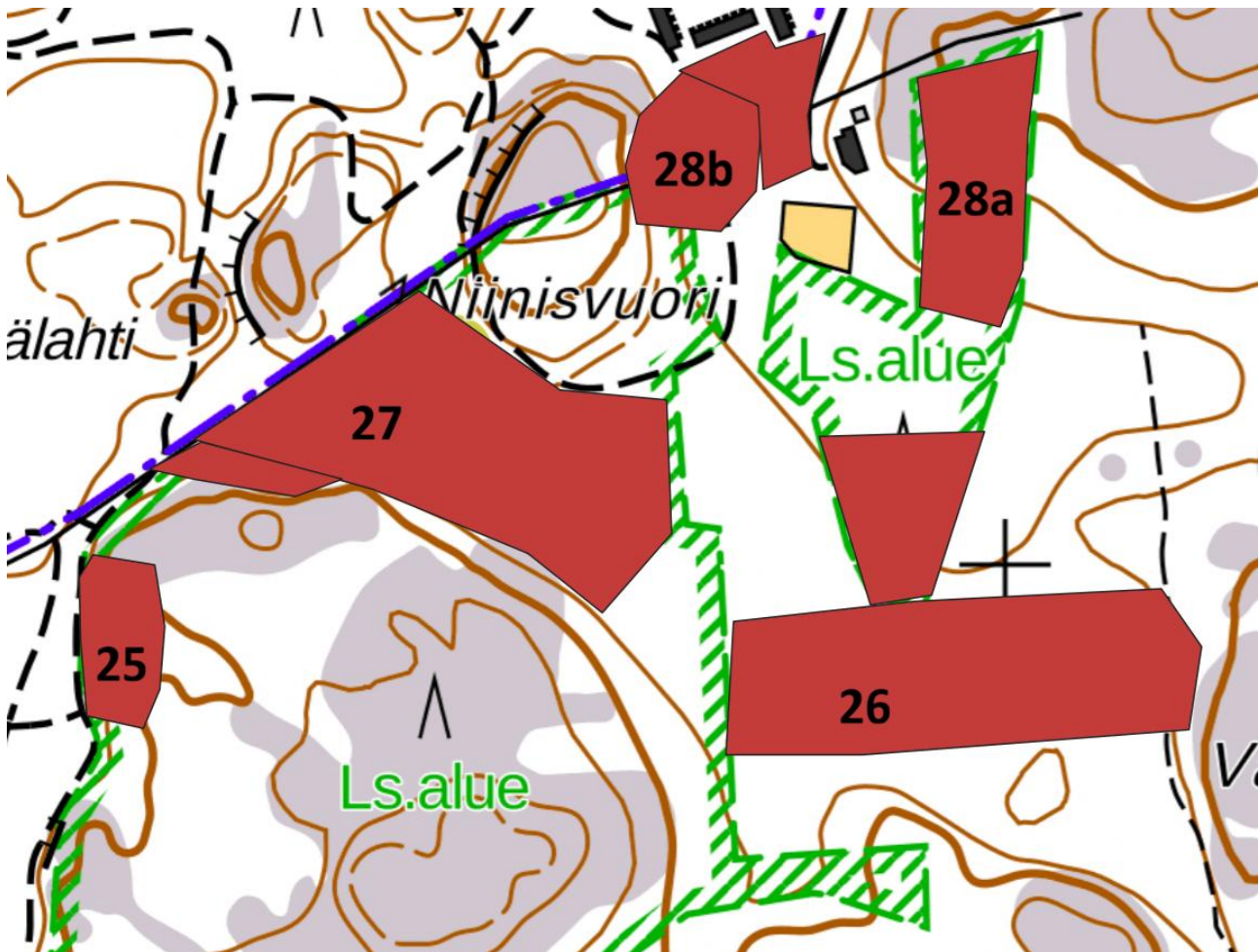
2024 asuttu

2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva elinpiiri edelleen.

Muuta: selvitys Pusa 2012

Elinpiiri 25 Lauste W

Kuva 28. Lausteen elinpiirien 25 (Lauste W), 26 (Valkokallio W), 27 (Niinisvuori S), 28a (Lausteen luonnonsuojelualue) ja 28b (Niinisvuori NE) rajaukset.

Yleiskuvaus: viety liito-oravan pönttöjä (Saikkonen). Suojeltu aikoinaan liito-oravan vuoksi.

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa on havaintoja vuodelta 2002 (myös listauksessa Marsh 2015)

havainto 2014 (Saikkonen)

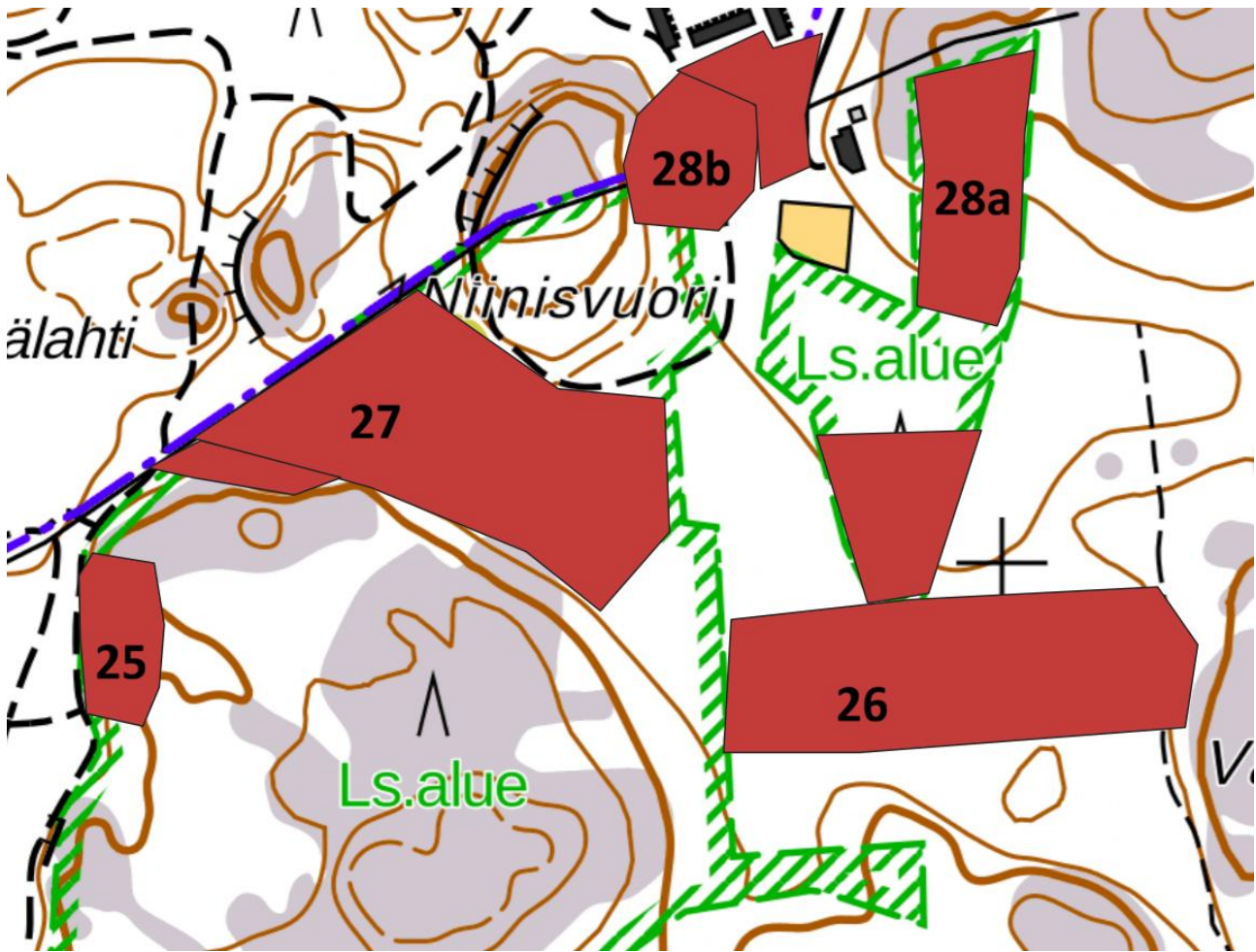
2024 asuttu

2025 löydettiin papanoita liito-oravan pöntön juurelta

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004, Kumpulainen ym. 2009, Korvenpää 2025

Elinpiiri 26 Valkokallio W

Kuva 29. Lausteen elinpiirien 25 (Lauste W), 26 (Valkokallio W), 27 (Niinisvuori S), 28a (Lausteen luonnonsuojelualue) ja 28b (Niinisvuori NE) rajaukset.

Yleiskuvaus: viety liito-oravan pönttöjä (Saikkonen) luonnonsuojelualueen eteläkärkeen.

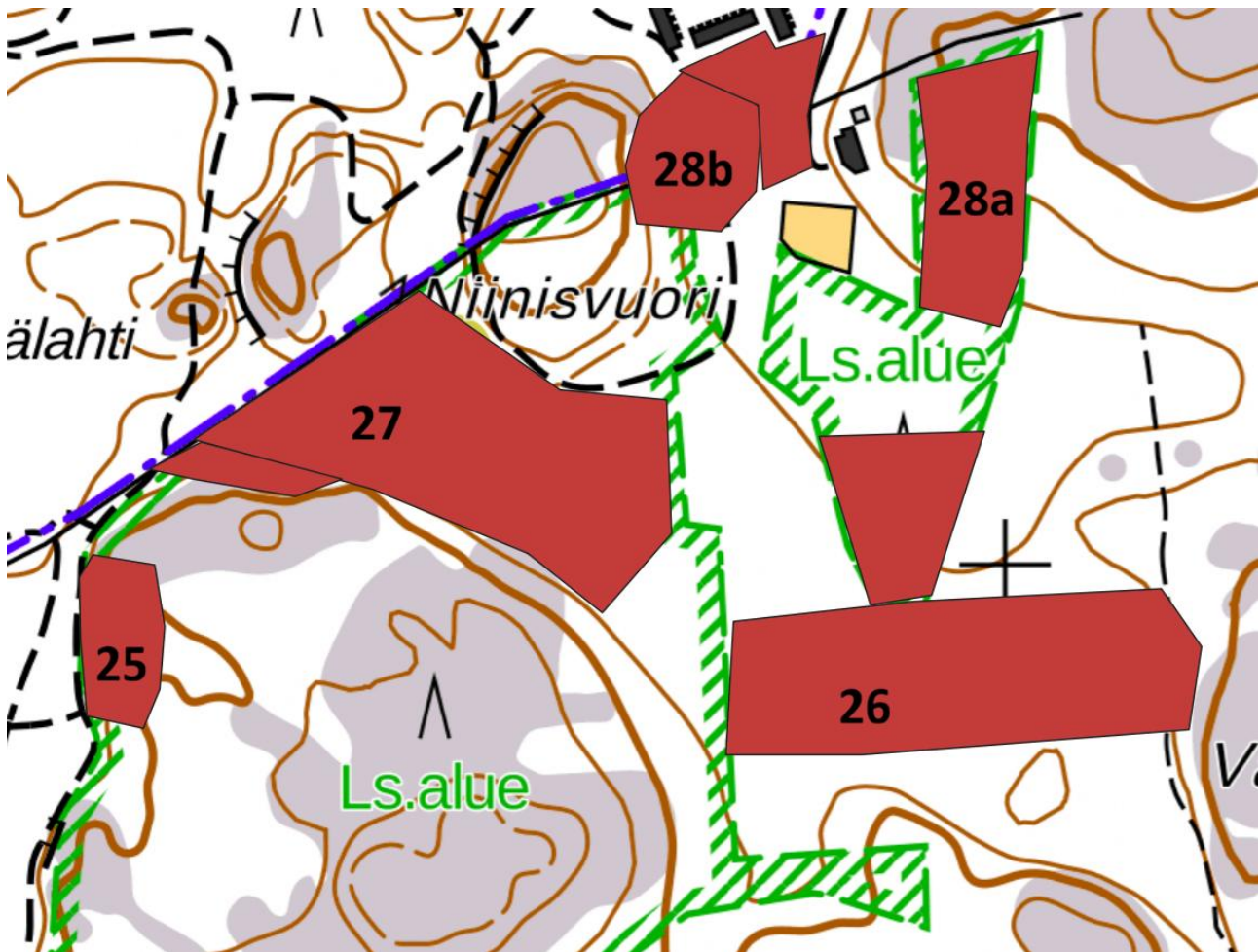
Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa on havaintoja vuodelta 2002 (myös Marsh 2015), havainto Saikkonen 2014
vuodet 2023-2025 asuttuna pöntöissä luonnonsuojelualueen eteläkärjessä
2024 asuttu
2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004, Kumpulainen ym. 2009, Korvenpää 2025

Elinpiiri 27 Niinisvuori S

Kuva 30. Lausteen elinpiirien 25 (Lauste W), 26 (Valkokallio W), 27 (Niinisvuori S), 28a (Lausteen luonnonsuojelualue) ja 28b (Niinisvuori NE) rajaukset.

Yleiskuvaus: viety liito-oravan pönttöjä (Saikkonen). Suojeltu aikoinaan liito-oravan vuoksi.

Asutushistoria:

ollut asuttuna joka vuosi vuodesta 2007 asti, havainto Saikkonen 2014

laji.fi-portaalissa on havaintoja vuodelta 2002

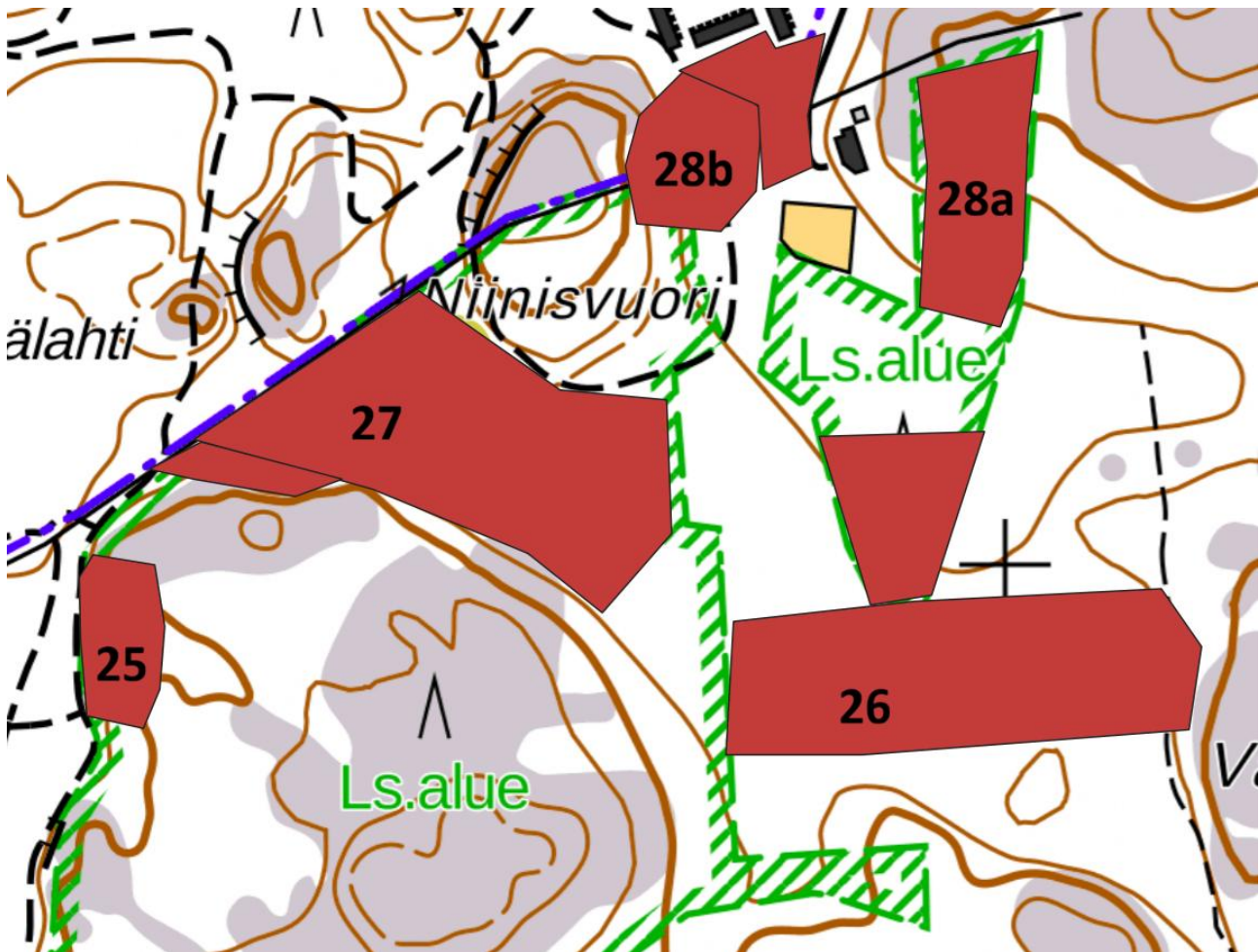
2024 asuttu

2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva.

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004, Kumpulainen ym. 2009, Korvenpää 2025

Elinpiiri 28a Lausteen luonnonsuojelualue

Kuva 31. Lausteen elinpiirien 25 (Lauste W), 26 (Valkokallio W), 27 (Niinisvuori S), 28a (Lausteen luonnonsuojelualue) ja 28b (Niinisvuori NE) rajaukset.

Yleiskuvaus: viety liito-oravan pönttöjä (Saikkonen). Suojeltu aikoinaan liito-oravan vuoksi.

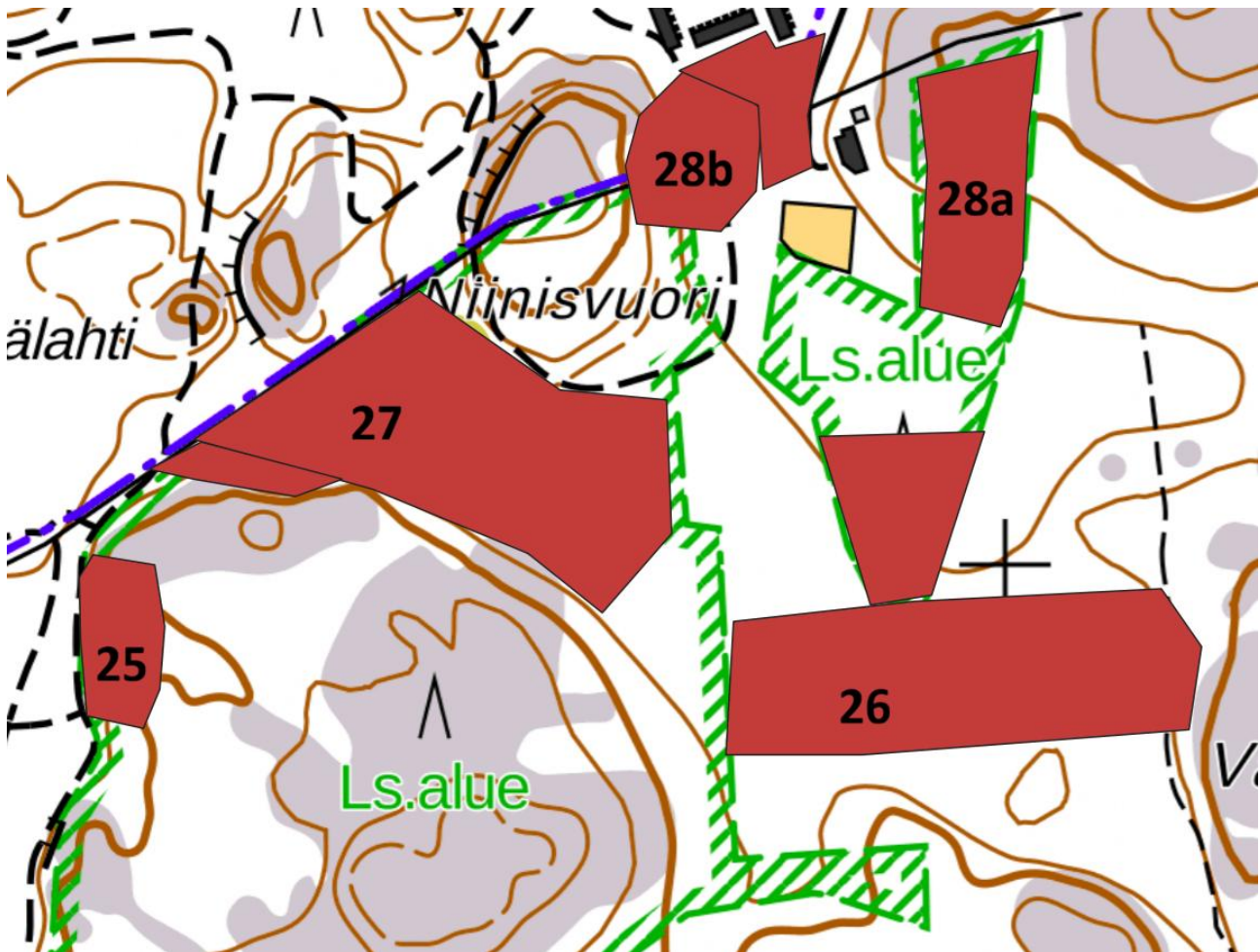
Asutushistoria:

asuttu joka vuosi vuodesta 2007 asti
laji.fi-portaalissa on havaintoja vuosilta 2002 ja 2021
2024 asuttu (12.12.2024)
2025 asuttu (16.3.2025)

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva.

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004, Kumpulainen ym. 2009, Korvenpää 2025

Elinpiiri 28b Niinisvuori NE

Kuva 32. Lausteen elinpiirien 25 (Lauste W), 26 (Valkokallio W), 27 (Niinisvuori S), 28a (Lausteen luonnonsuojelualue) ja 28b (Niinisvuori NE) rajaukset.

Yleiskuvaus: viety liito-oravan pönttöjä (Saikkonen).

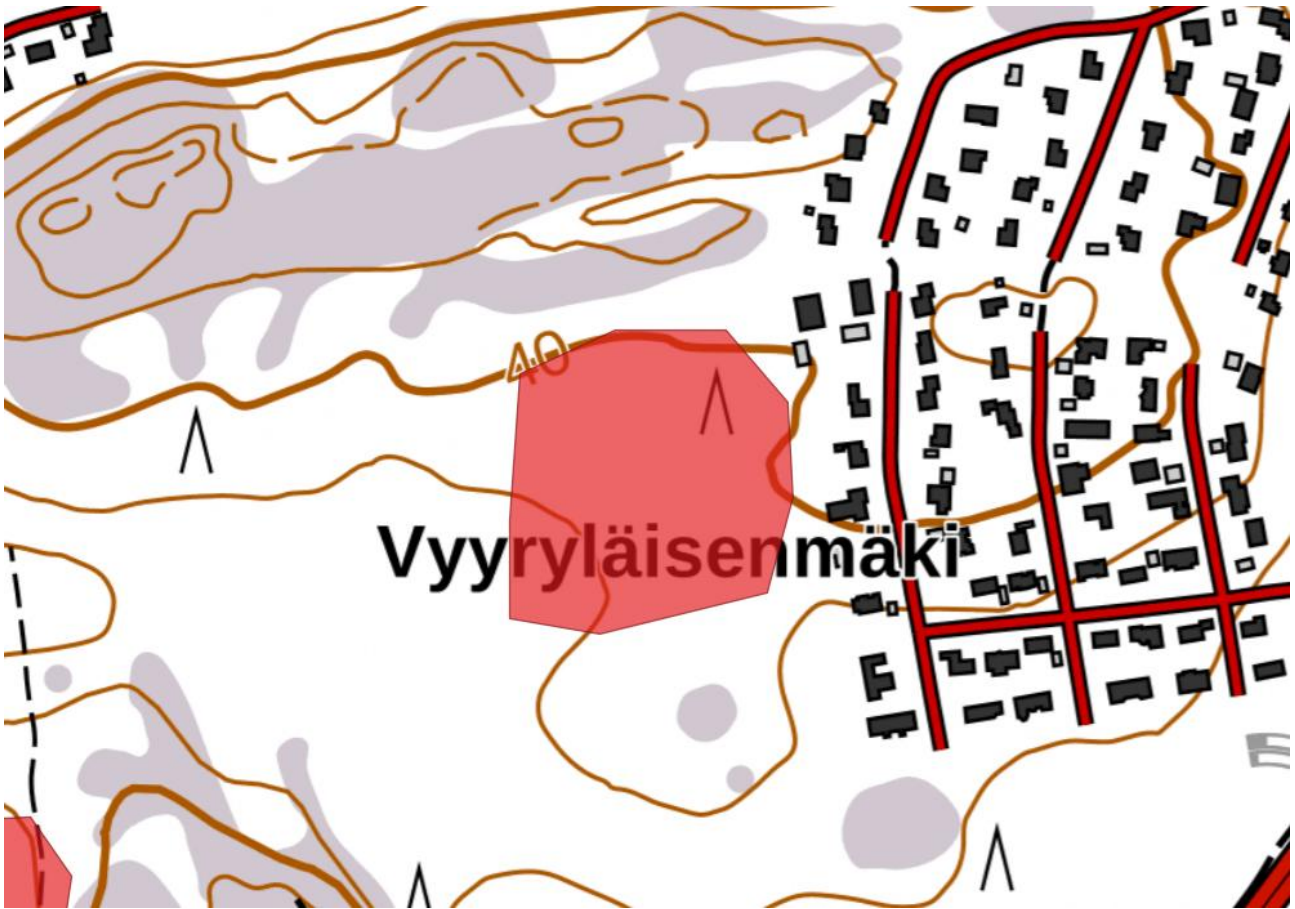
Asutushistoria:

havaintoja 2002 ja 2004 (Marsh 2015)
asuttu joka vuosi vuodesta 2007 asti, havainto Saikkonen 2014
laji.fi-portaalissa on havainto vuodelta 2002
2024 asuttu
2025 asuttu

Lisäänntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004, Kumpulainen ym. 2009, Korvenpää 2025

Elinpiiri 29 Vyyryläisenmäki

Kuva 33. Elinpiirin 29 (Vyyryläisenmäki) raja-
aus.

Yleiskuvaus: liito-oravan pönttöjä viety viime vuosina (Saikkonen).

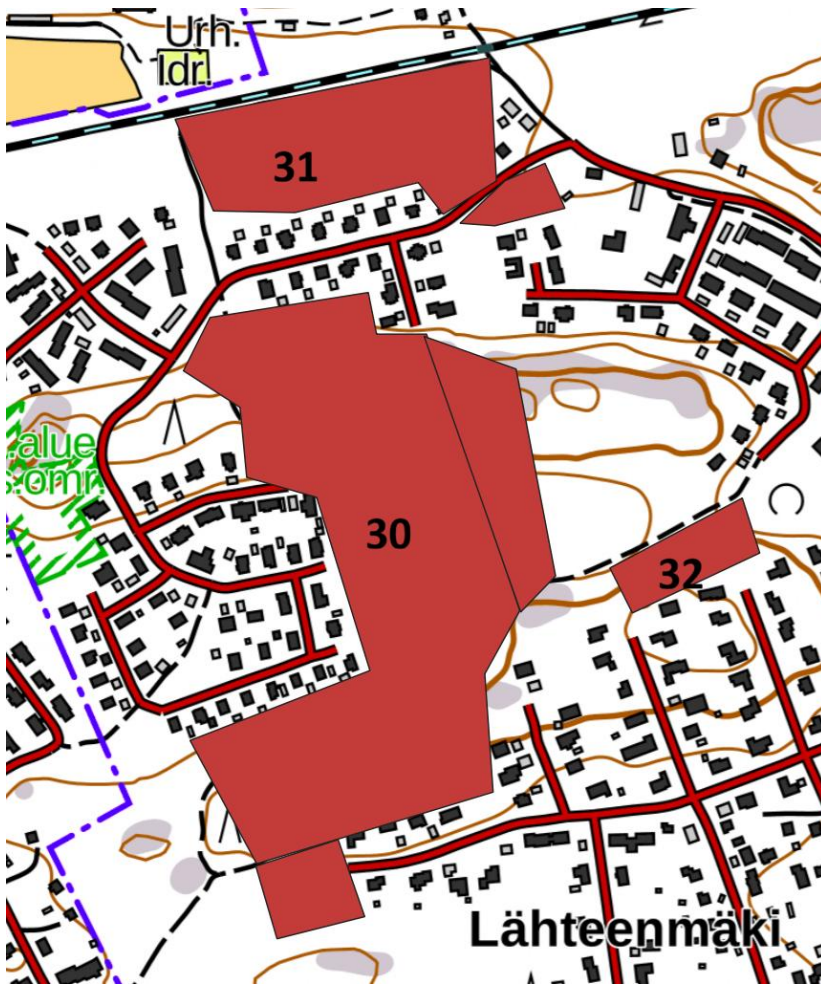
Asutushistoria:

havainto Pusa (2012) vuodelta 2011, Saikkonen 2014
laji.fi-portaalissa on havaintoja vuosilta 2002, 2006 ja 2008
2024 asuttu
2025 asuttu (5.3.2025, joulukuu 2025)

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004, Kumpulainen ym. 2009, Pusa 2012,
Korvenpää 2025

Elinpiiri 30 Lähteenmäki NW

Kuva 34. Elinpiirien 30 (Lähteenmäki NW), 31 (Untola W) ja 32 (Lähteenmäki N) rajaukset.

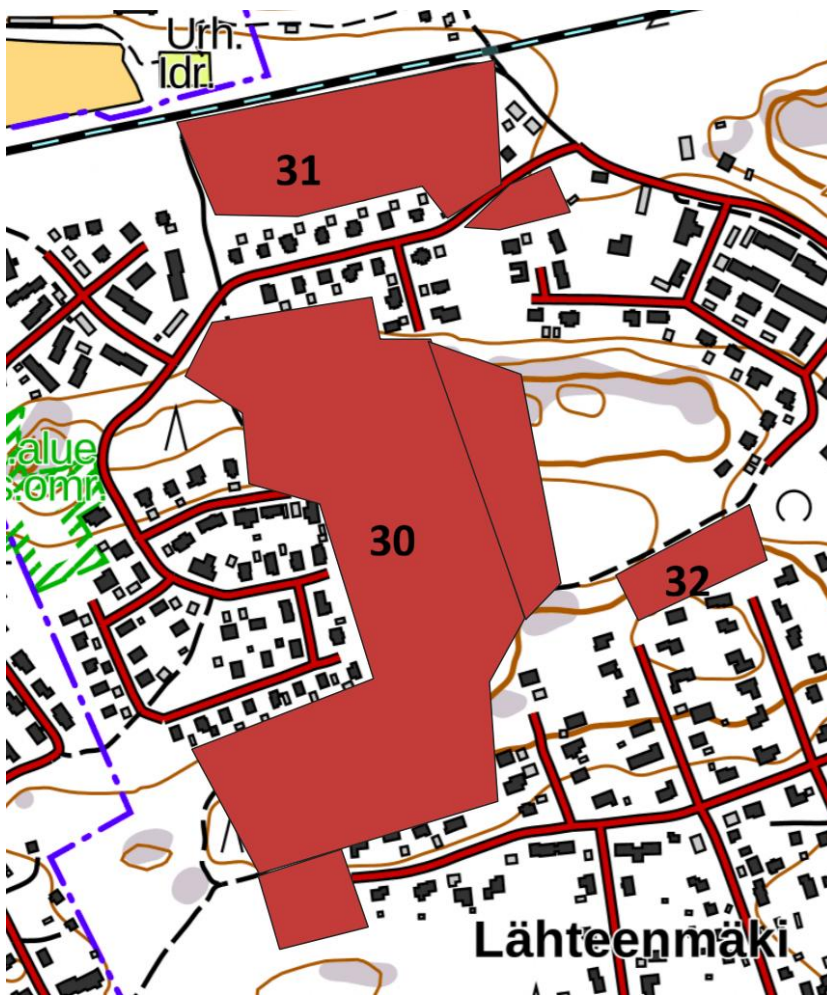
Asutushistoria:

ollut asuttuna pitkään, vuodesta 2004 asti, havainto Saikkonen 2014
laji.fi-portaalissa havaintoja on vuosilta 2006, 2011, 2012, 2016, 2017, 2019, 2020, 2021 ja 2025
2024 asuttu
2025 asuttu (21.3.2025, 14.4.2025 suojelualueen itälaidan kolohaavat)

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004a, Kumpulainen & Saikkonen 2004b,
Kumpulainen & Saikkonen 2004c, Pusa 2012, Korvenpää 2025

Elinpiiri 31 Untola W

Kuva 35. Elinpiirien 30 (Lähteenmäki NW), 31 (Untola W) ja 32 (Lähteenmäki N) rajaukset.

Asutushistoria:

ollut asuttuna pitkään, havainto Saikkonen 2014

laji.fi-portaalissa havaintoja on vuosilta 2006, 2011, 2012, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024 ja 2025

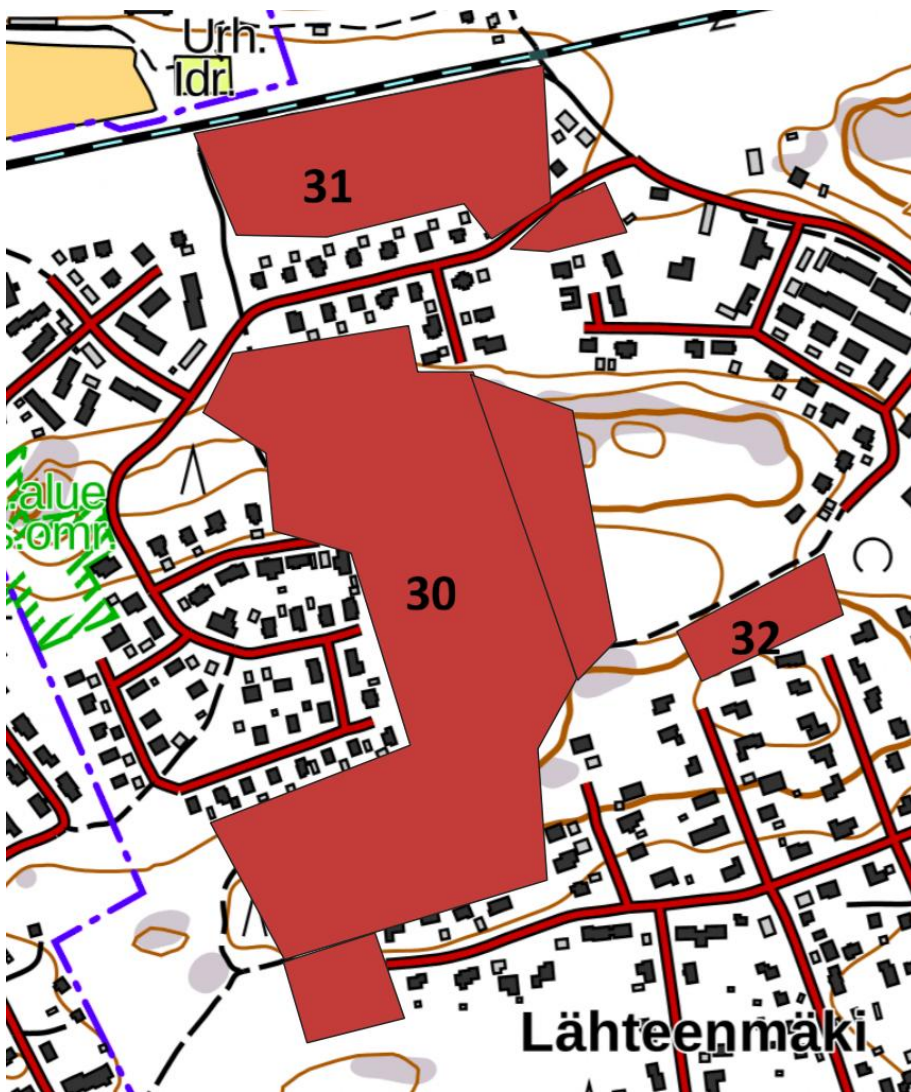
2024 asuttu

2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Karhilahti 2011, Korvenpää 2025

Elinpiiri 32 Lähteenmäki N

Kuva 36. Elinpiirien 30 (Lähteenmäki NW), 31 (Untola W) ja 32 (Lähteenmäki N) rajaukset.

Yleiskuvaus: viety liito-oravan pönttöjä (Saikkonen).

Asutushistoria:

havaintoja 2006 (Marsh 2015)

ollut asuttuna vuonna 2007 (pönttöpesintä), myös havainto Saikkonen 2014

laji.fi-portaalissa havaintoja vuosilta 2006 ja 2011

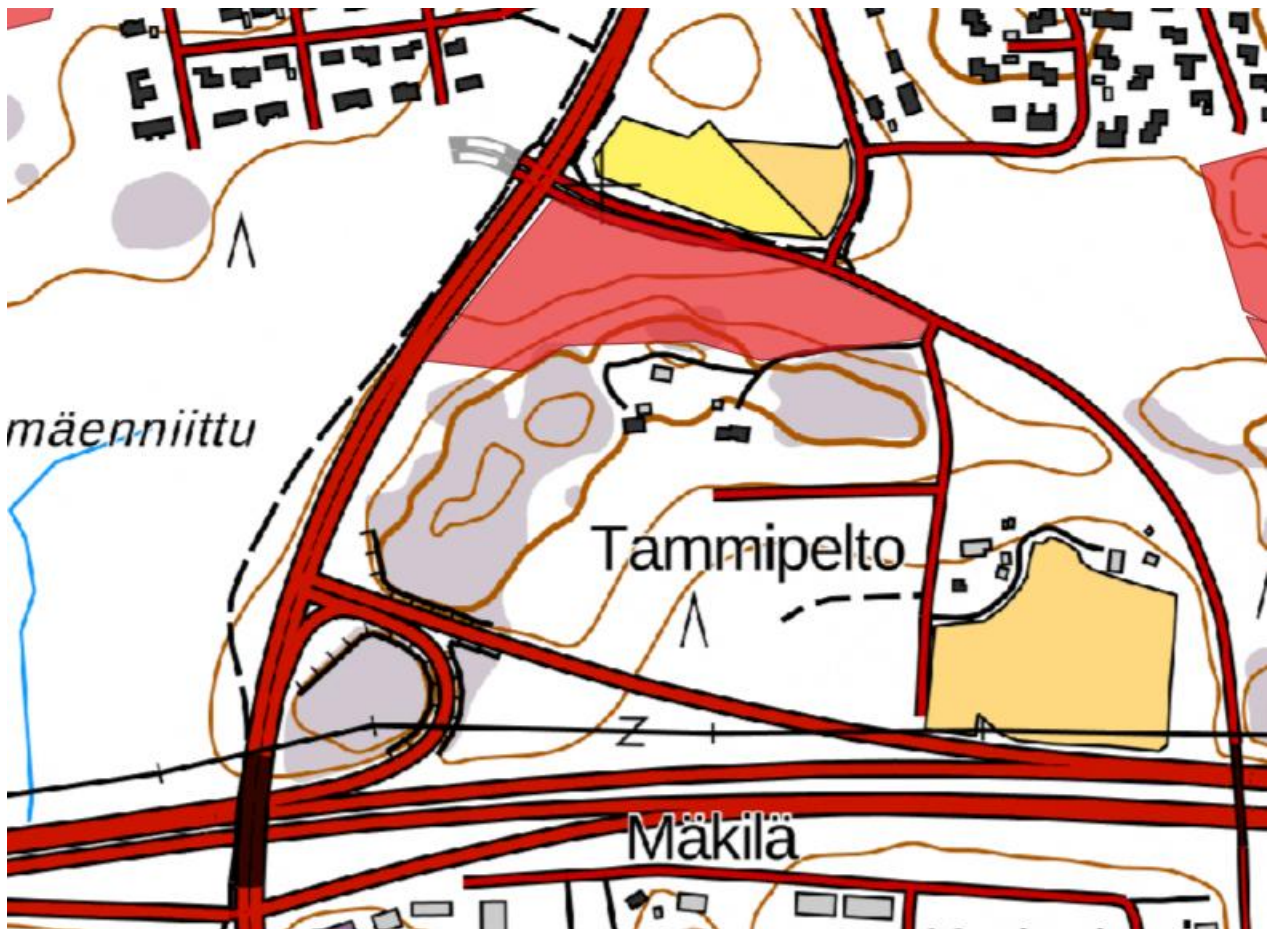
2024 ei asuttu

2025 käyty, ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Karhilahti 2011, Korvenpää 2025

Elinpiiri 33 Tammipelto N

Kuva 37. Elinpiirin 33 (Tammipelto N) raja.

Yleiskuvaus: kulkuyhteys Kaarinantien yli länteen kohti Vyryläisenmäen elinpiirejä. Liito-oravanpönttöjä viety vuonna 2024 (Saikkonen, Kinnunen, Lampila).

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa Kaarinantien länsipuolella havaintoja vuosilta 2003 ja 2006

havainto Saikkonen 2014

2024 löydettiin vähän papanoita (kulkureitti?)

2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: mahdollinen, suboptimaalinen.

Muuta: selvitys Kumpulainen ym. 2009

Elinpiiri 34 Hiiskanmäki

Kuva 38. Elinpiirin 34 (Hiiskanmäki) rajaus.

Yleiskuvaus: viety liito-oravanpönttöjä jo yli 20 vuotta sitten, nyt uusittu hiljattain (Saikkonen, Lampila).

Asutushistoria:

havainto Pusa (2012) vuodelta 2011, Saikkonen 2013

ollut asuttuna pitkään (ainakin 20 vuotta)

laji.fi-portaalissa havainnot vuosilta 2002, 2004, 2018, 2021, 2024 ja 2025

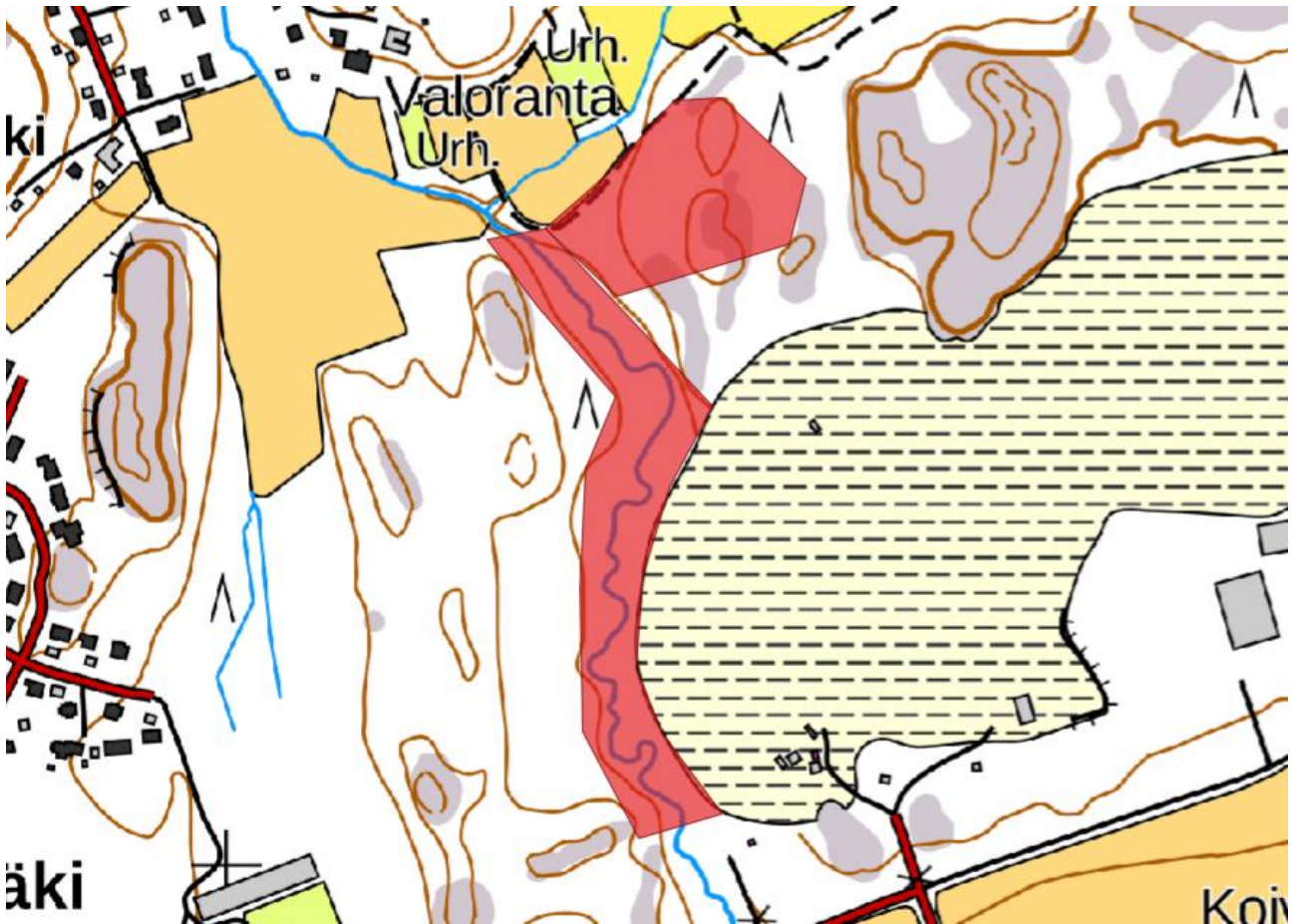
2024 asuttu

2025 asuttu, viimeksi käyty pönttöjä puhdistamassa 11.12.2025, 3 pöntössä asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004, Kumpulainen ym. 2009, Pusa 2012

Elinpiiri 35 Värioja

Kuva 39. Elinpiirin 35 (Värioja) raja-
aus.

Yleiskuvaus: viety liito-oravan pönttöjä (Saikkonen).

Asutushistoria:

ollut asuttuna pitkään (Saikkonen), havainto Saikkonen 2014

laji.fi-portaalissa havaintoja vuosilta 2002 ja 2024

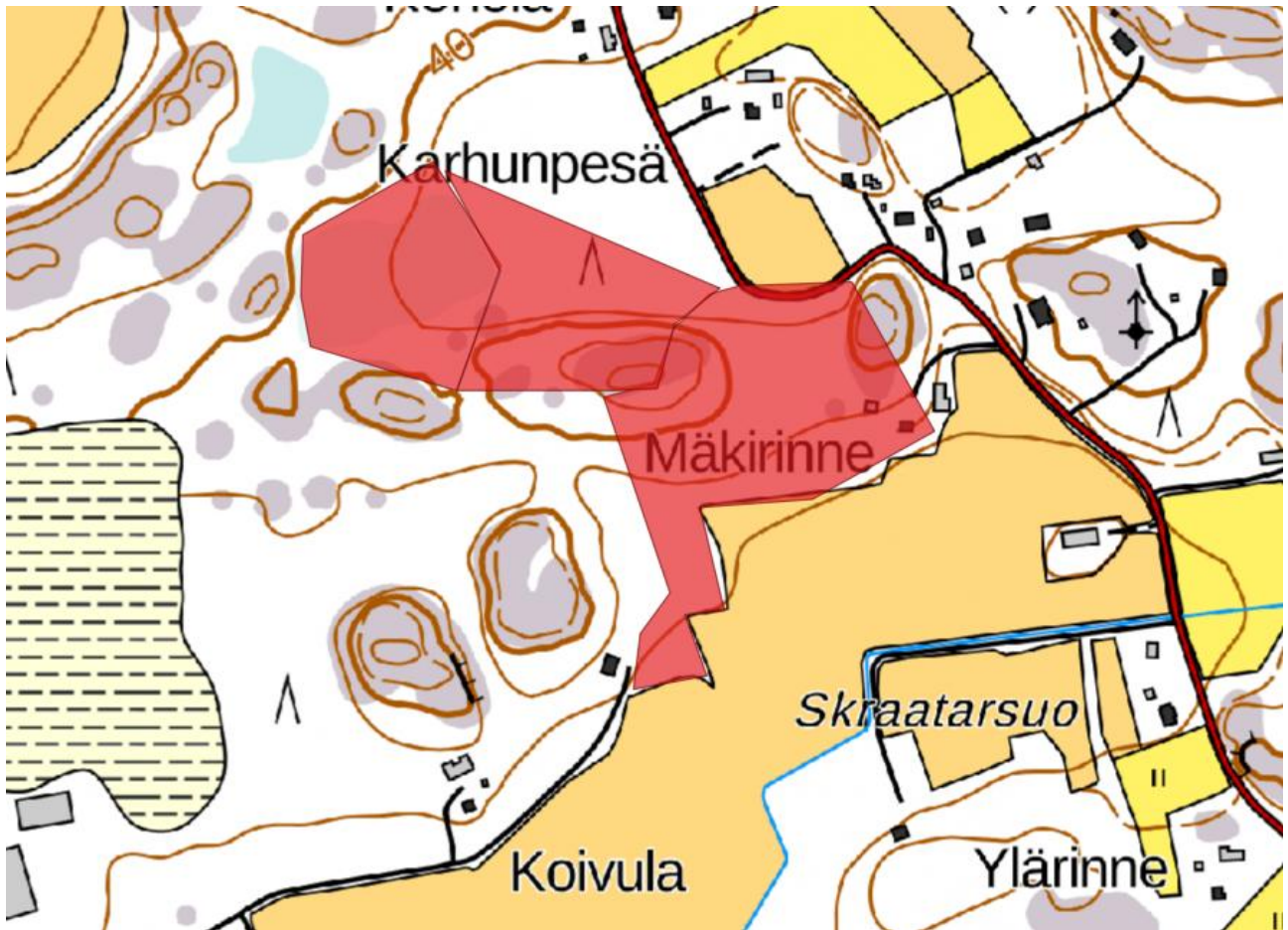
2024 asuttu

2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Muuta: selvitys Kumpulainen 2004, Kumpulainen & Saikkonen 2004, Kumpulainen ym. 2009, Pusa 2012, Matikainen & Matikainen 2013

Elinpiiri 36 Mäkirinne

Kuva 40. Elinpiirin 36 (Mäkirinne) rajausta.

Yleiskuvaus:

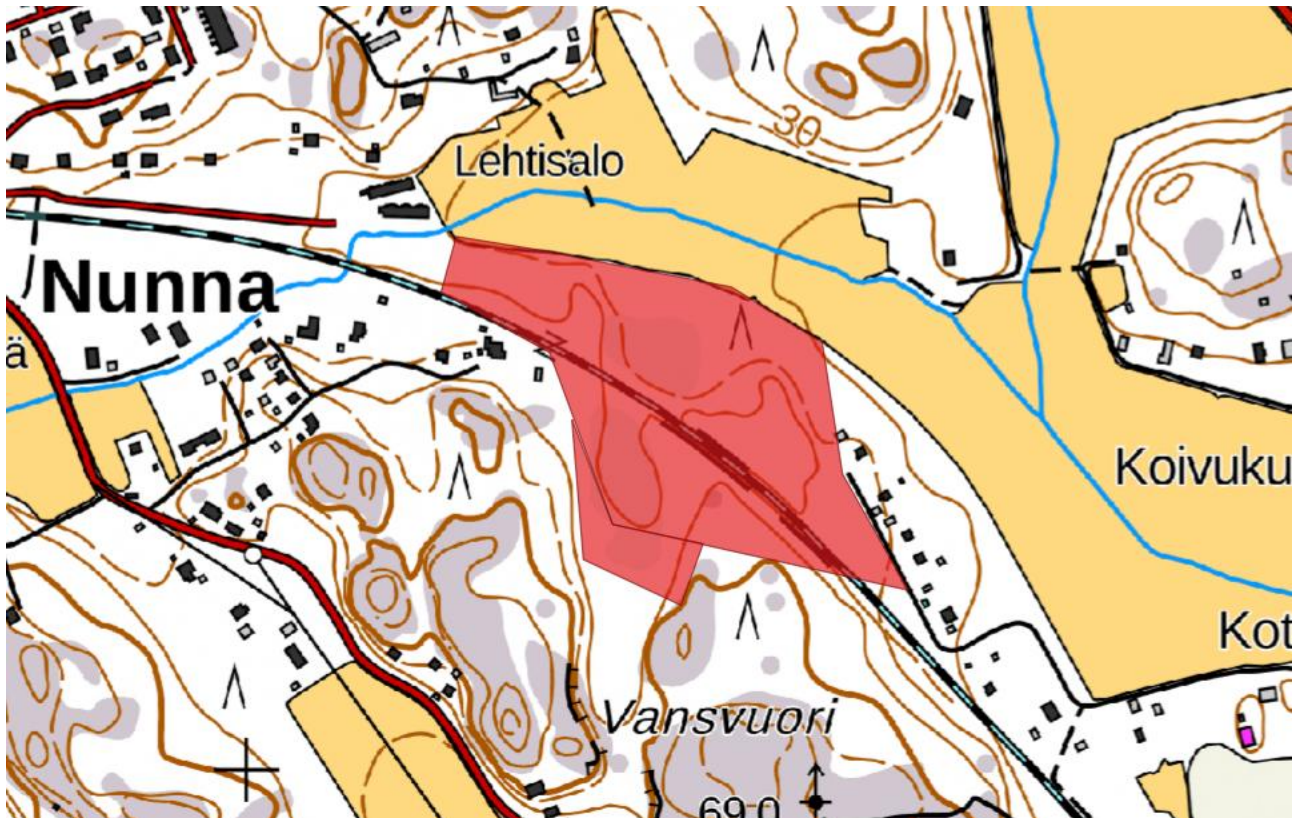
Asutushistoria:

ollut pitkään tiedossa; asuttu 2002-9 (Kumpulainen ym. 2009)
laji.fi-portaalissa havaintoja vuosilta 2002, 2003 ja 2024
2024 asuttu
2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: on edelleen hyvä ja toimiva.

Muuta: selvitys Kumpulainen 2004, Kumpulainen & Saikkonen 2004, Kumpulainen ym. 2009

Elinpiiri 37 Vansvuori N

Kuva 41. Elinpiirin 37 (Vansvuori N) raja-
aus.

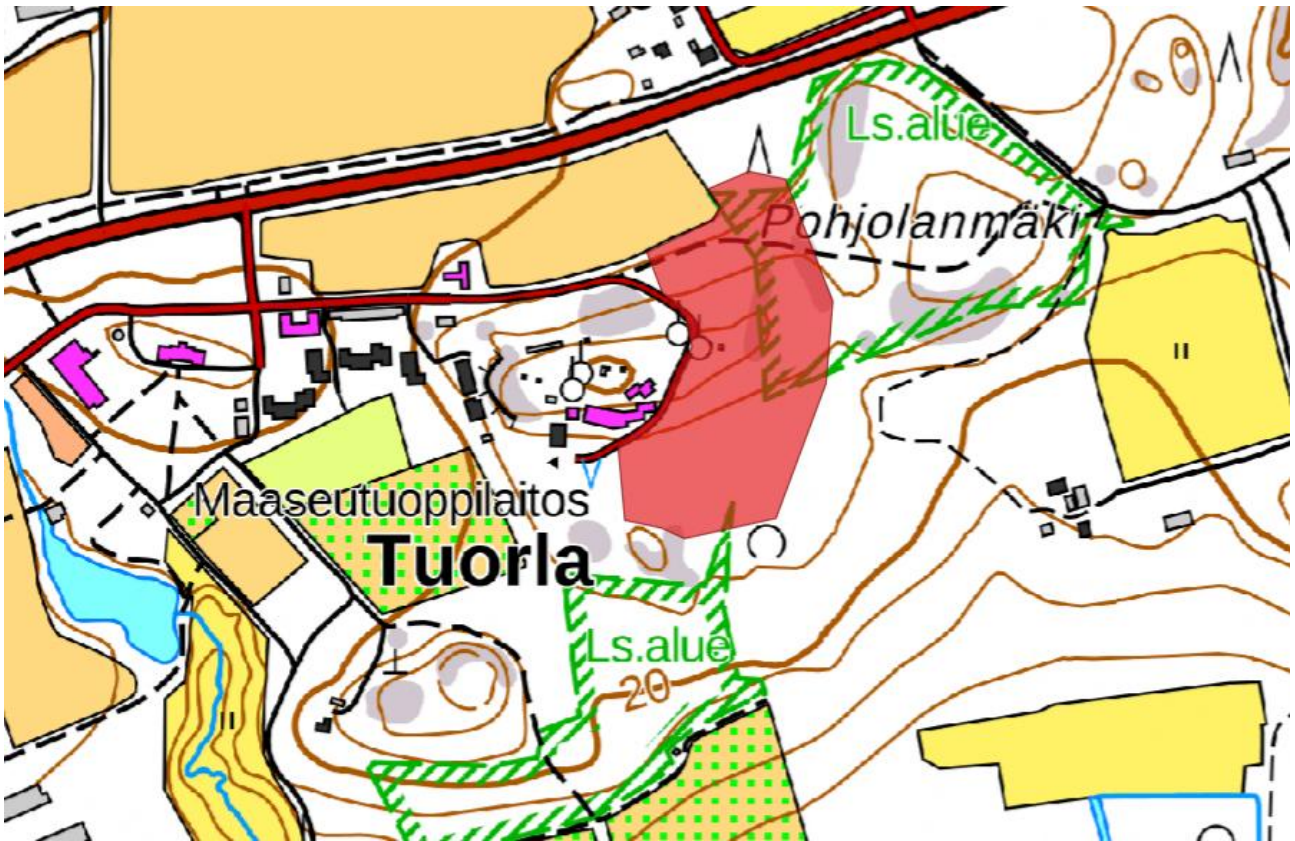
Asutushistoria:

ollut tiedossa yli 20 vuoden ajan (Pusa 2012: ”liito-orava vuosittain viimeisen 10 vuoden ajan”)
laji.fi-portaalissa havaintoja vuosilta 2023 ja 2025
2024 asuttu
2025 asuttu (papanat hyvien isojen haapojen luota)

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: on edelleen hyvä ja toimiva.

Muuta: selvitys Karhilahti 2010a, Pusa 2012, 2013, Suominen ym. 2019, Kaarina 2023, Korvenpää 2025

Elinpiiri 38 Tuorla, Pohjolanmäki

Kuva 42. Elinpiirin 38 (Tuorla, Pohjolanmäki) raja.

Yleiskuvaus: viety liito-oravanpönttöjä 2024, sekä myös linnunpönttöjä (Saikkonen).

Asutushistoria:

havaintoja Pusan (2012) raportissa Pohjolanmäeltä

laji.fi-portaalissa on havainto vuodelta 2022

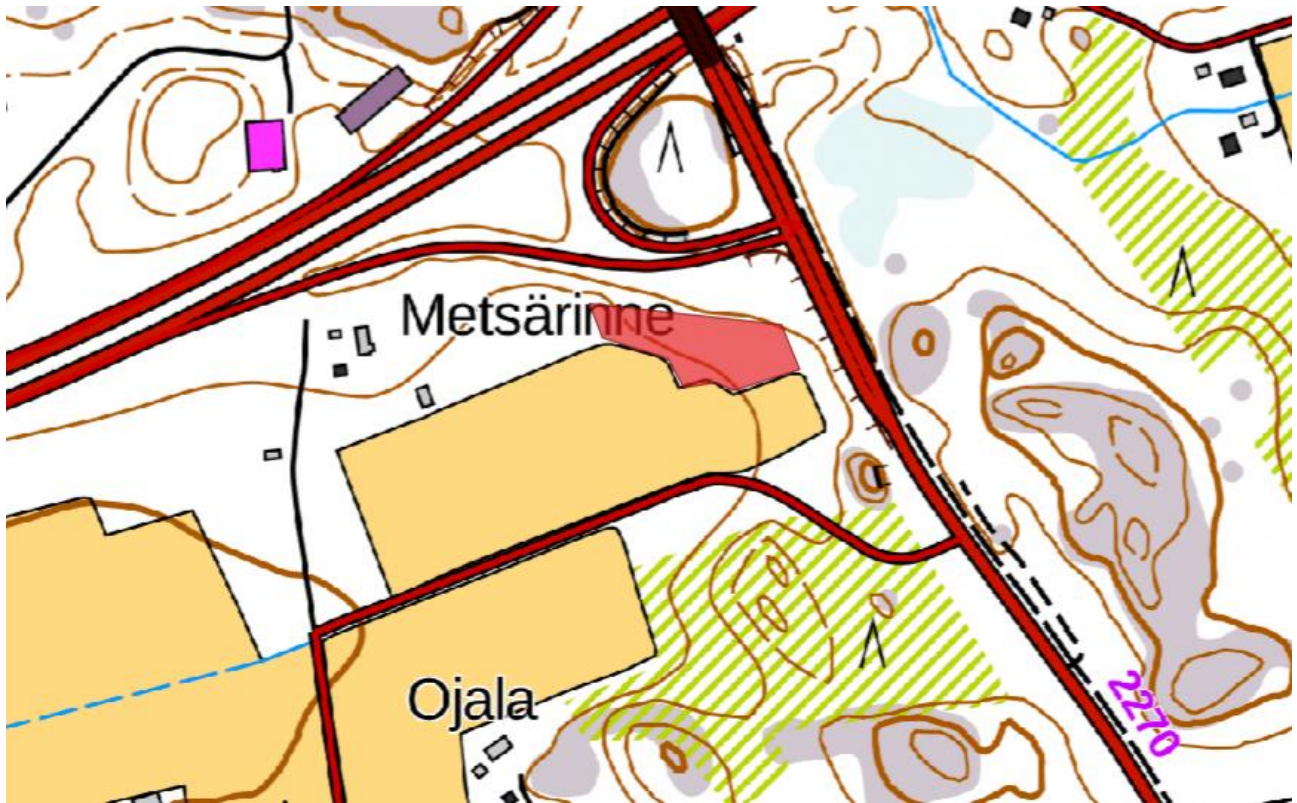
2024 ei löytynyt papanoita, mutta Tanja Karpela löysi koiran kanssa merkkejä esiintymisestä

2025 ei löytynyt papanoita, mutta pönttötarkastuksessa todettiin, että pöntöissä oli käyty

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: on edelleen hyvä ja toimiva.

Muuta: selvitys Pusa 2012

Elinpiiri 39 Metsärinne

Kuva 43. Elinpiirin 39 (Metsärinne) rajaus.

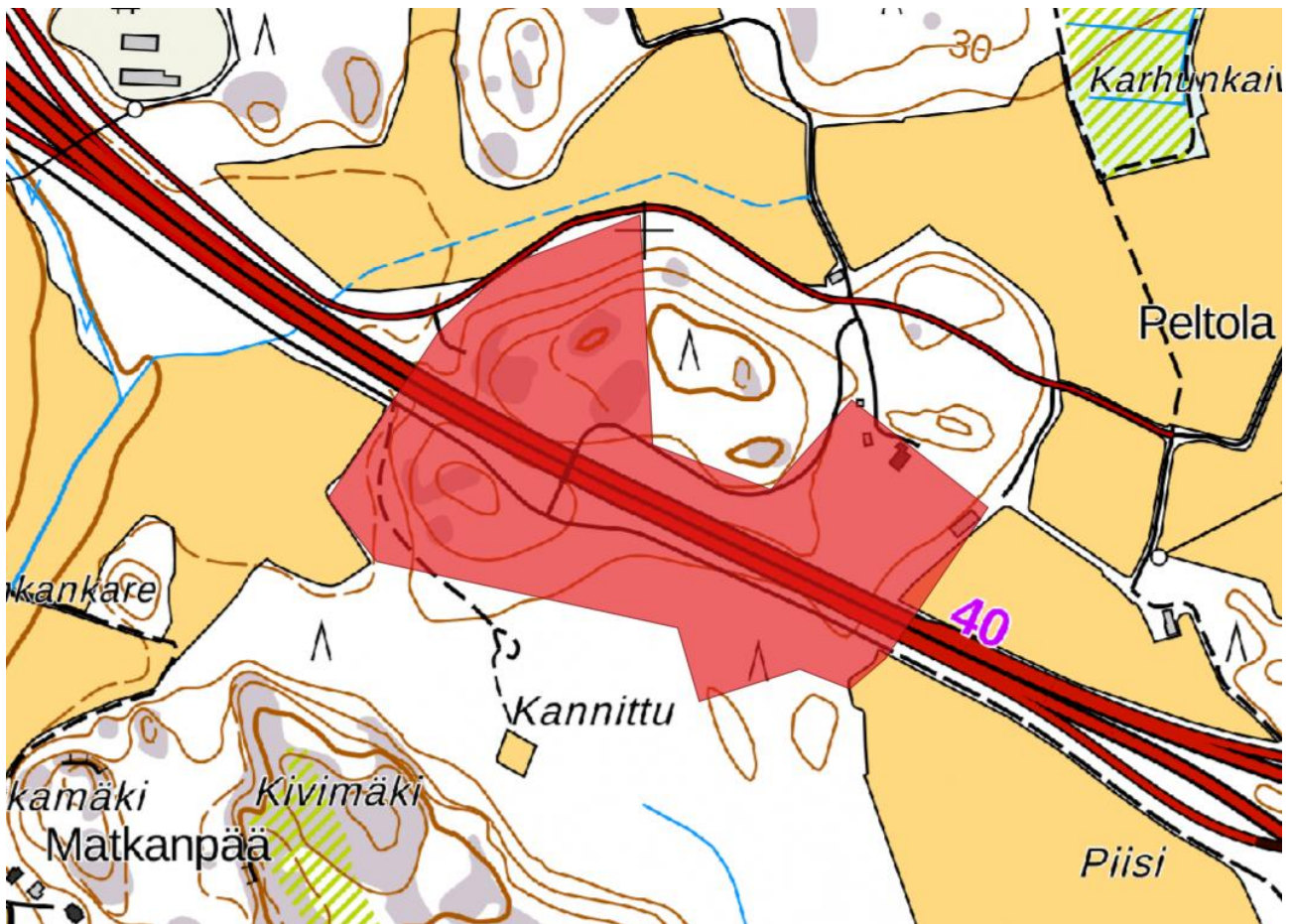
Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa on havaintoja vuosilta 2023 ja 2024
2024 ei käyty
2025 ei käyty

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: lienee edelleen toimiva.

Muuta: selvitys Vauhkonen & Lammi 2023

Elinpiiri 40 Kannittu N

Kuva 44. Elinpiirin 40 (Kannittu N) raja.

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa havaintoja vuosilta 2003, 2010, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 ja 2023
havainto Saikkonen 2007, ei havaintoja 2013-2014
2024 asuttu
2024-2025 talvella asuttu pönttö

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä paikka. On edelleen hyvä ja toimiva tiestä huolimatta.

Elinpiiri 41 Kirismäki N

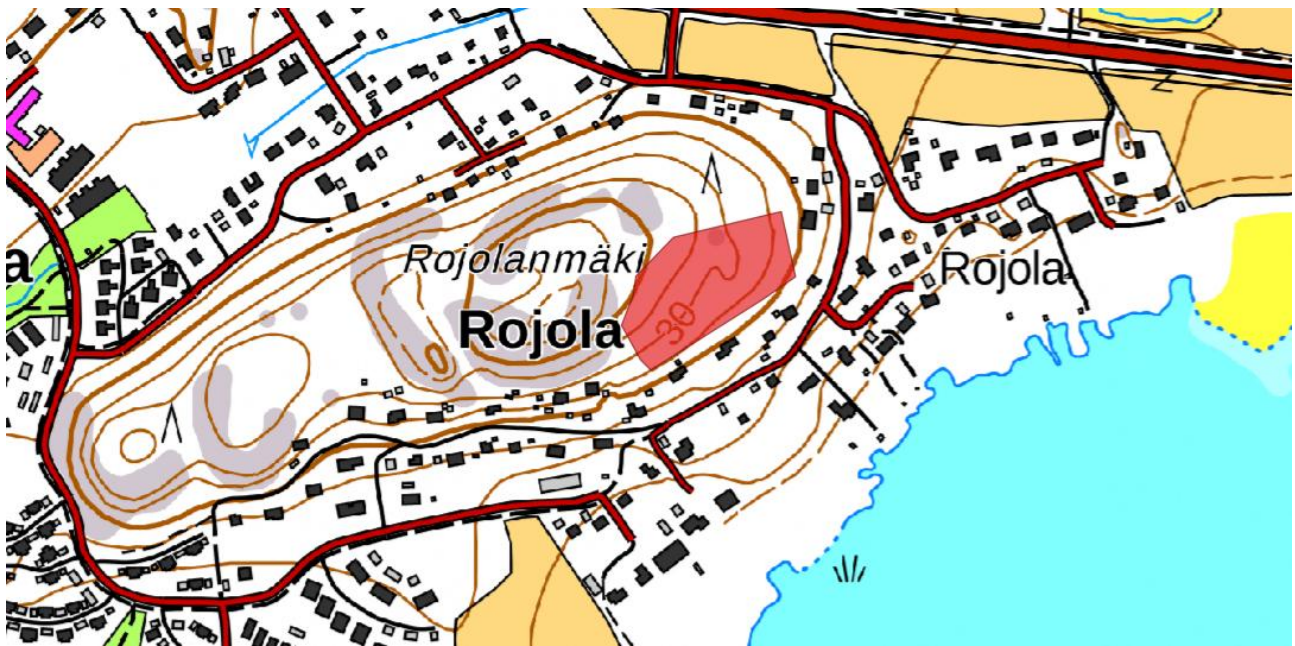
Kuva 45. Elinpiirin 41 (Kirismäki N) rajaus.

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa on havainto vuodelta 2008
2024 löydettiin papanoita, asuttu
2025 ei asuttu

Lisäntymis- ja levähdyspaikka: on edelleen hyvä ja toimiva.

Elinpiiri 42 Rojola

Kuva 46. Elinpiirin 42 (Rojola) rajausta.

Yleiskuvaus: hyvää sekametsää.

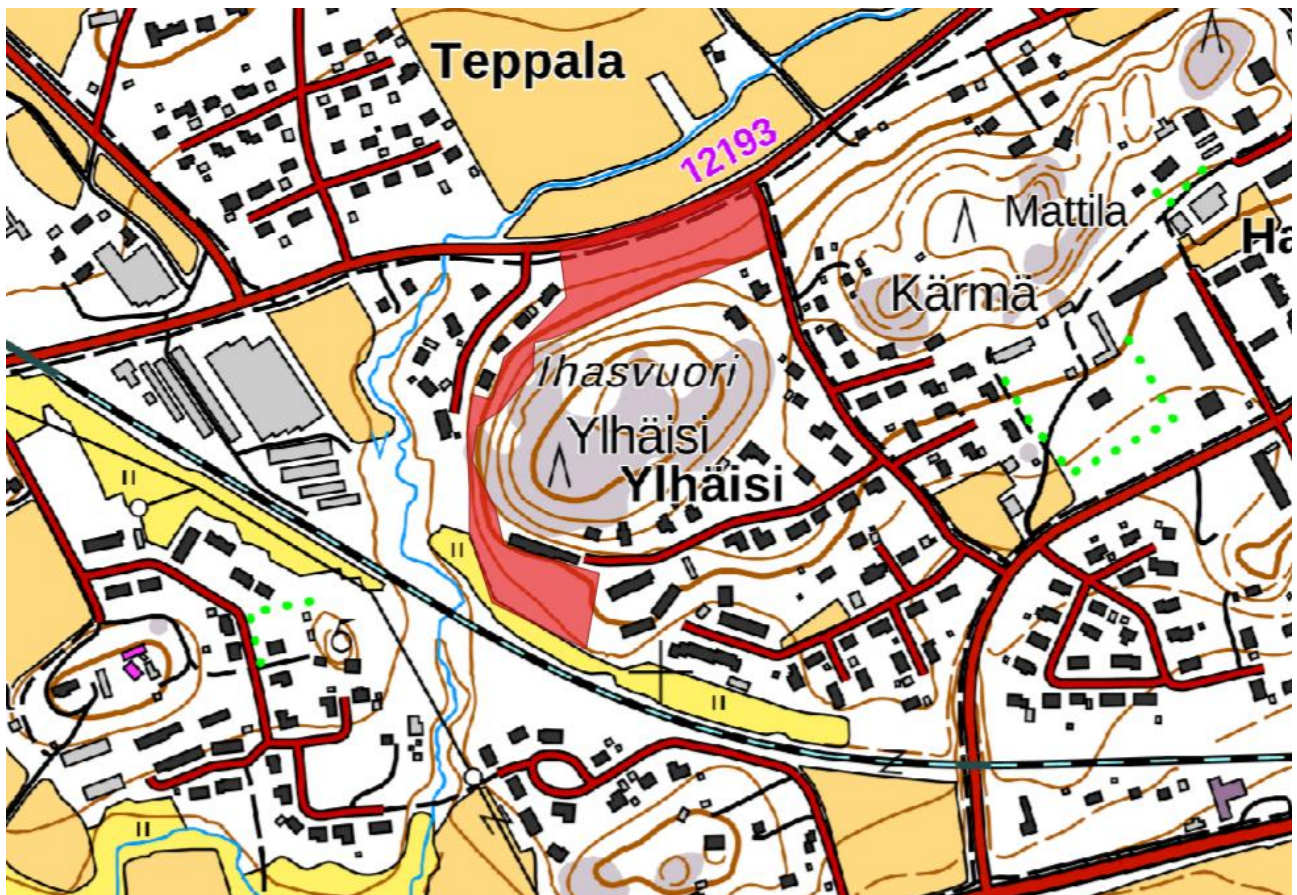
Asutushistoria:

löydetty papanoita noin 15 vuotta sitten
laji.fi-portaalissa ei havaintoja
2024 ei asuttu
2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: on edelleen hyvin potentiaalinen klassinen elinpiiri, mutta on eristyksissä, joten asuttamisen todennäköisyys pieni.

Muuta: selvitys Pusa 2012

Elinpiiri 43 Ylhäisi, Ihasvuori

Kuva 47. Elinpiirin 43 (Ylhäisi, Ihasvuori) raja.

Yleiskuvaus: paikoin harvennettu rinne, jossa melko paljon haapoja.

Asutushistoria:

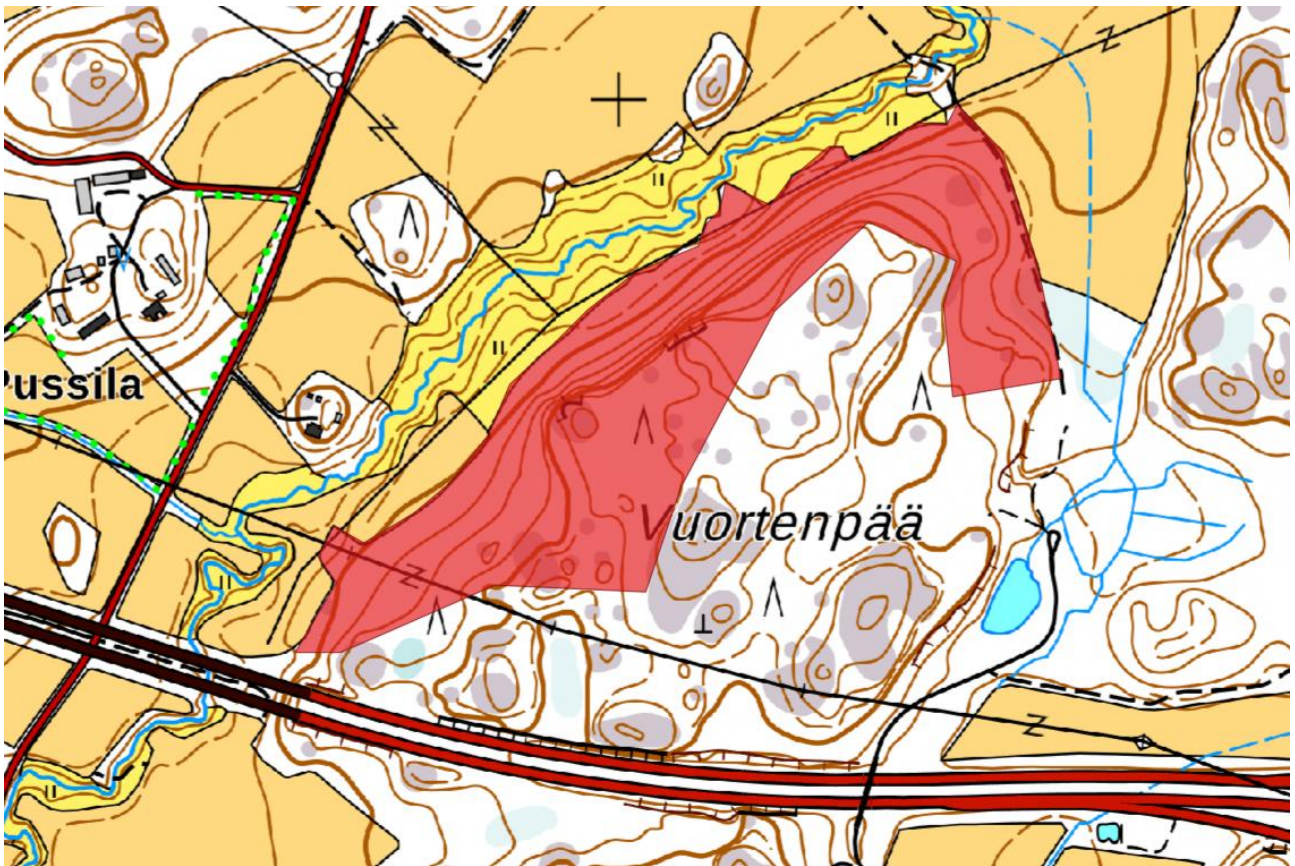
löydetty papanoita 10-15 vuotta sitten paikallisten havainnoimana
laji.fi-portaalissa ei havaintoja

2024 ei asuttu

2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: on hyvin mahdollinen edelleen. Asutuksen ympäröimä.

Elinpiiri 44 Vuortenpää

Kuva 48. Elinpiirin 44 (Vuortenpää) raja.

Yleiskuvaus: hieno luoteisrinne, jossa paljon liito-oravalle soveltuvia kohtia. Osa ympäristötukikohteena.

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa havainto vuodelta 2014

2024 asuttu

2025 asuttu

Lisäntymis- ja levähdyspaikka: oikein hyvä ja toimiva edelleen.

Elinpiiri 45 Kirismäki, vanhainkoti

Kuva 49. Elinpiirin 45 (Kirismäki, vanhainkoti) rajaus.

Yleiskuvaus: kuusi-haapa-sekametsä.

Asutushistoria:

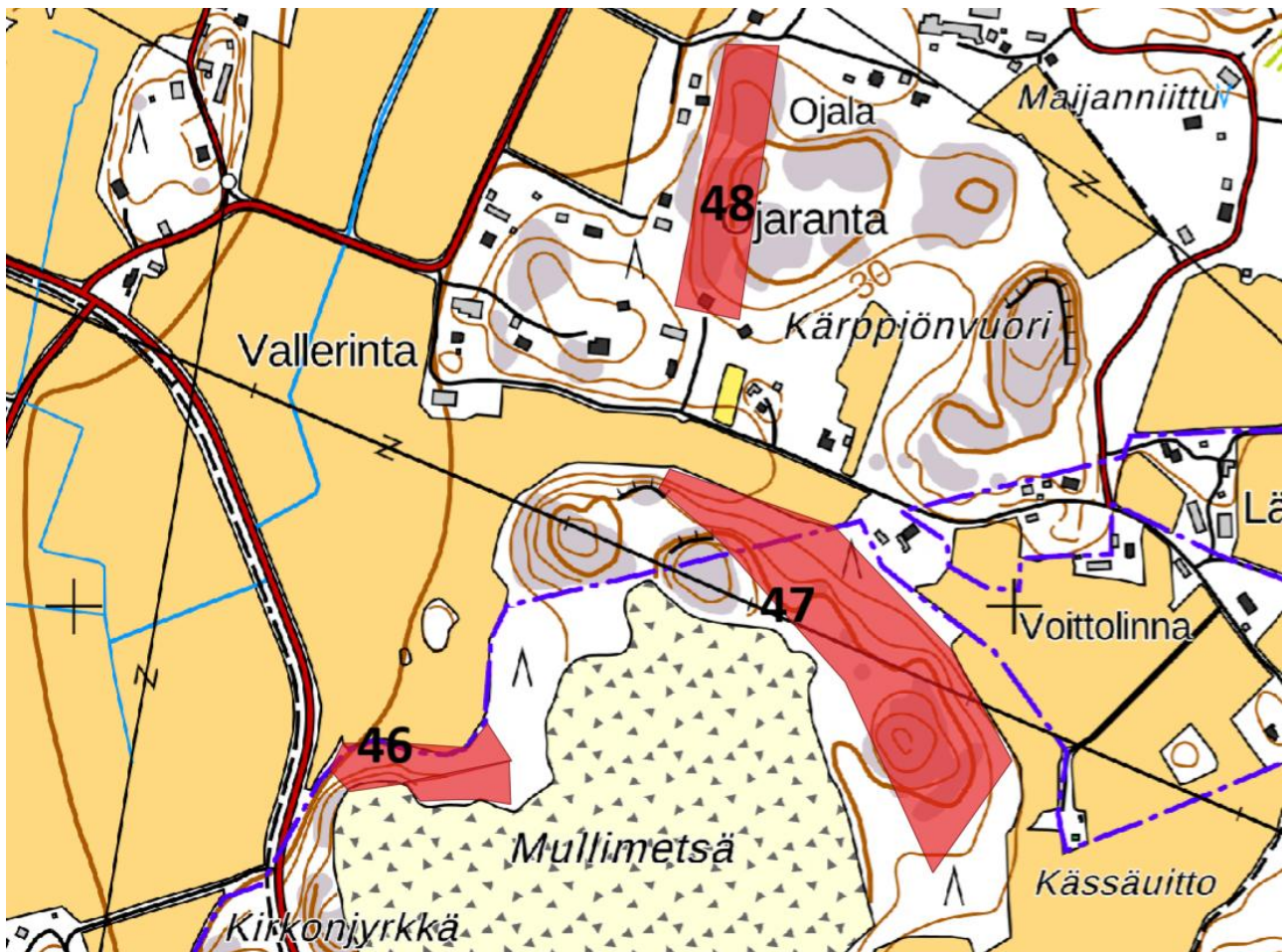
laji.fi-portaalissa ei havaintoja

2024 asuttu

2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Elinpiiri 46 Kirkonjyrkkä N

Kuva 50. Elinpiirin 46 (Kirkonjyrkkä N) rajaus.

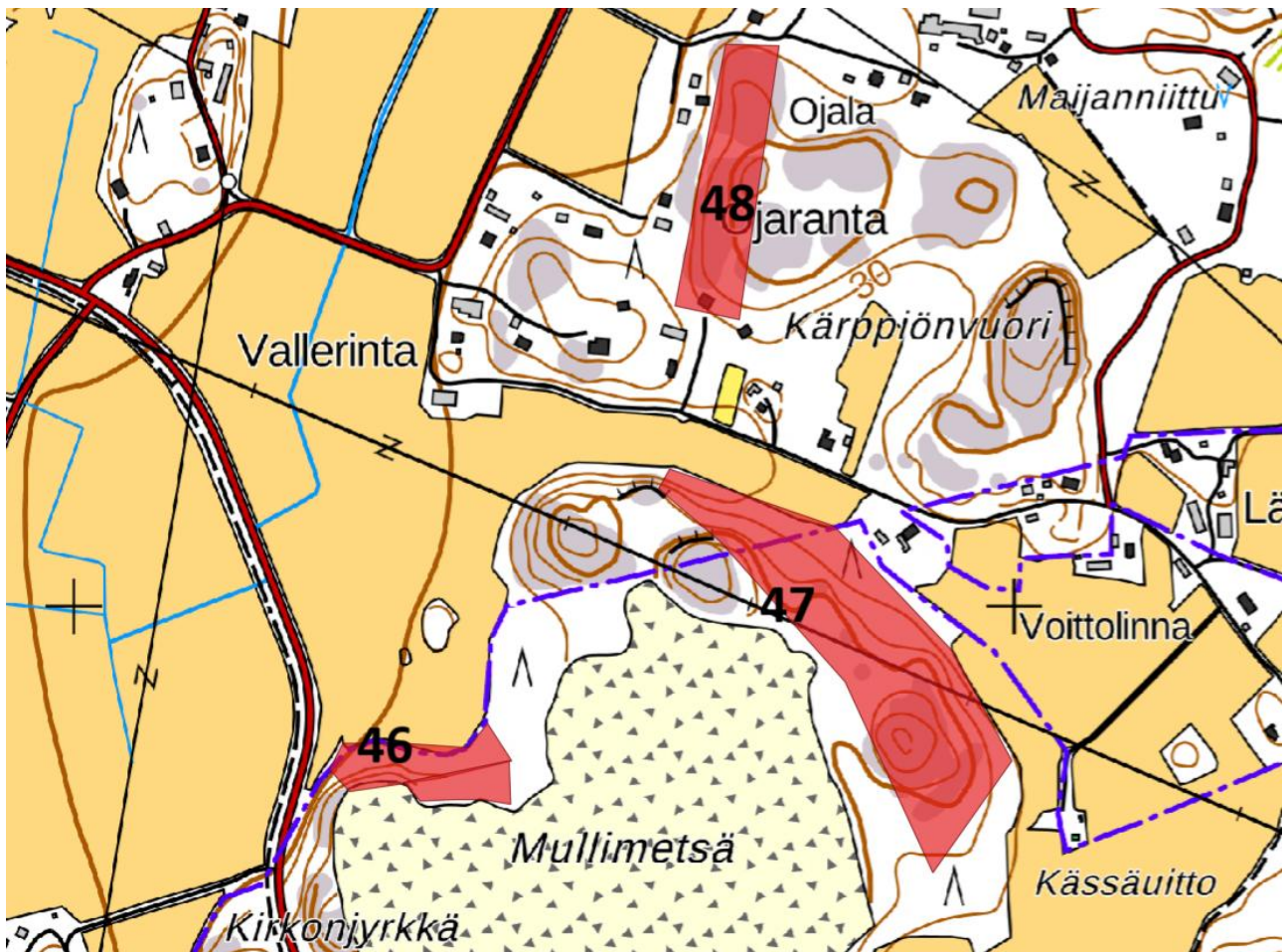
Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa havaintoja vuodelta 2004 ja 2011
havainto Saikkonen 2014
2024 asuttu
2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: on edelleen hyvä ja toimiva.

Muuta: selvitys Sihvonen 2011, Lievonen 2016

Elinpiiri 47 Mullimetsä NE

Kuva 51. Elinpiirin 47 (Mullimetsä NE) rajaus.

Yleiskuvaus: tehty aikoinaan avohakkuu, ei enää mahdollinen liito-oravalle.

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa havaintoja vuosilta 2004 ja 2011

havainto Saikkonen 2014

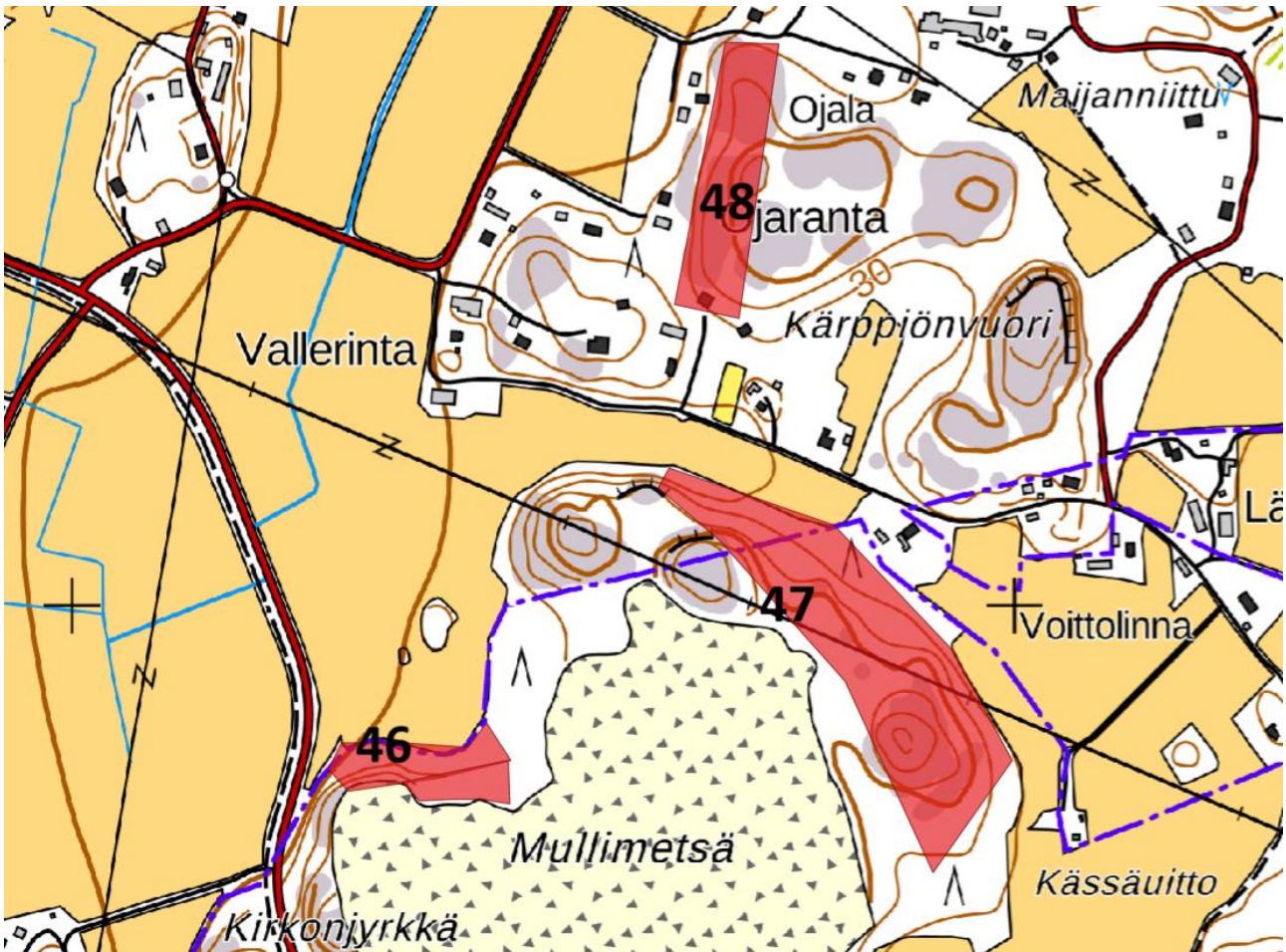
2024 ei asuttu

2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: ei nyky muodossaan mahdollinen.

Muuta: selvitys Sihvonen 2011, Lievonen 2016

Elinpiiri 48 Ojaranta

Kuva 52. Elinpiirin 48 (Ojaranta) rajaus.

Yleiskuvaus: viety aikoinaan pönttöjä pihapesinnän aikoihin (Saikkonen).

Asutushistoria:

pönttöpesintä pihassa noin 20 vuotta sitten
laji.fi-portaalissa havaintoja vuosilta 2006 (pesintä) ja 2007
2024 ei käyty
2025 ei käyty

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: on edelleen mahdollinen.

Elinpiiri 49 Hepojoki, Haanpaltta

Kuva 53. Elinpiirin 49 (Hepojoki, Haanpaltta) rajaus.

Yleiskuvaus: pohjoisen eksposition rinnekuusi-lehtipuu-sekametsä.

Asutushistoria:

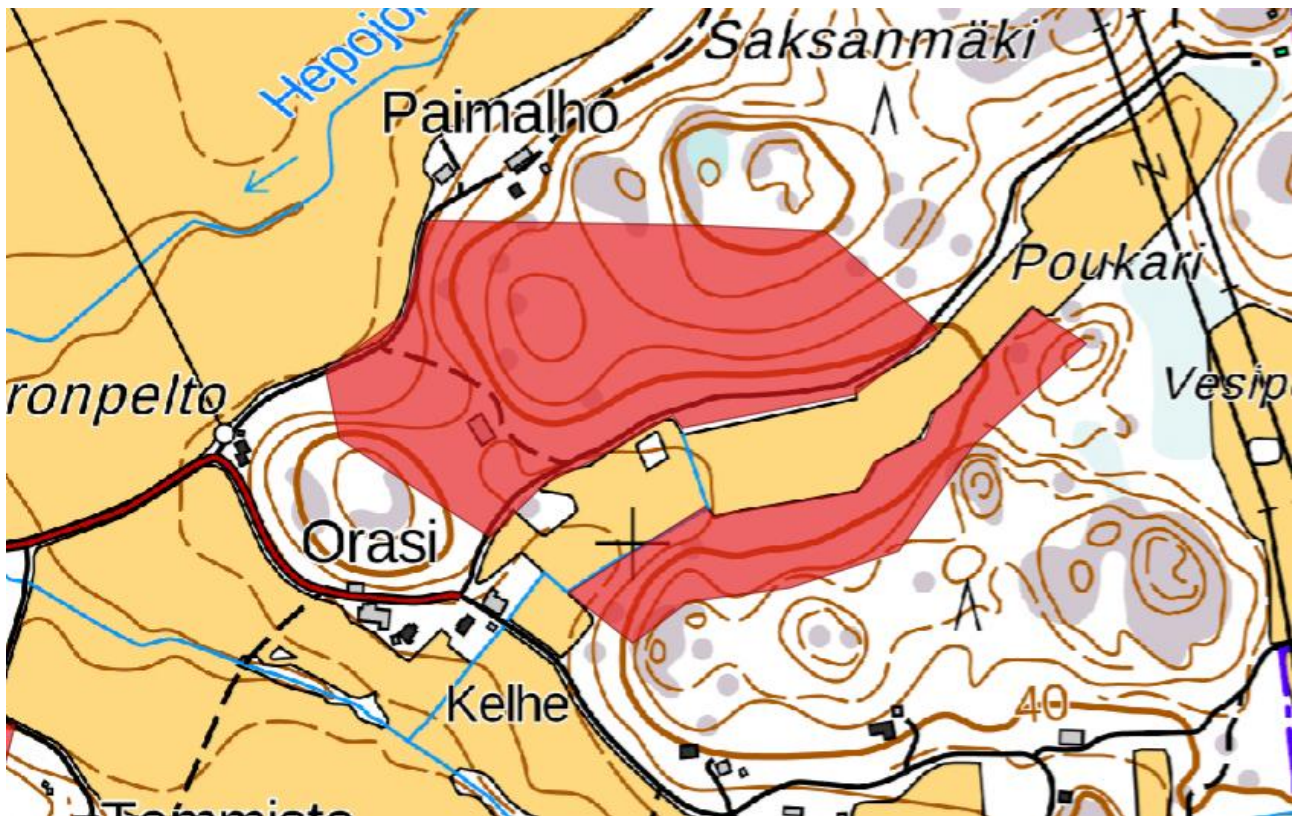
laji.fi-portaalissa ei havaintoja

2024 asuttu

2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Elinpiiri 50 Hepojoki, Paimalho S

Kuva 54. Elinpiirin 50 (Hepojoki, Paimalho S) raja.

Yleiskuvaus: kallioiden rinnenmetsiä, sekä pellonreuna, jossa paljon haapoja.

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa havainto vuodelta 2007 (pesintä pöllöpöntössä pellon metsäsaarekkeessa)

2024 asuttu

2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: pellon molemmin puolin hyvä ja toimiva edelleen.

Elinpiiri 51 Hepojoki, Keskitalo

Kuva 55. Elinpiirin 51 (Hepojoki, Keskitalo) rajausta.

Yleiskuvaus: sekametsäinen. Pellon reunassa hyviä haapoja.

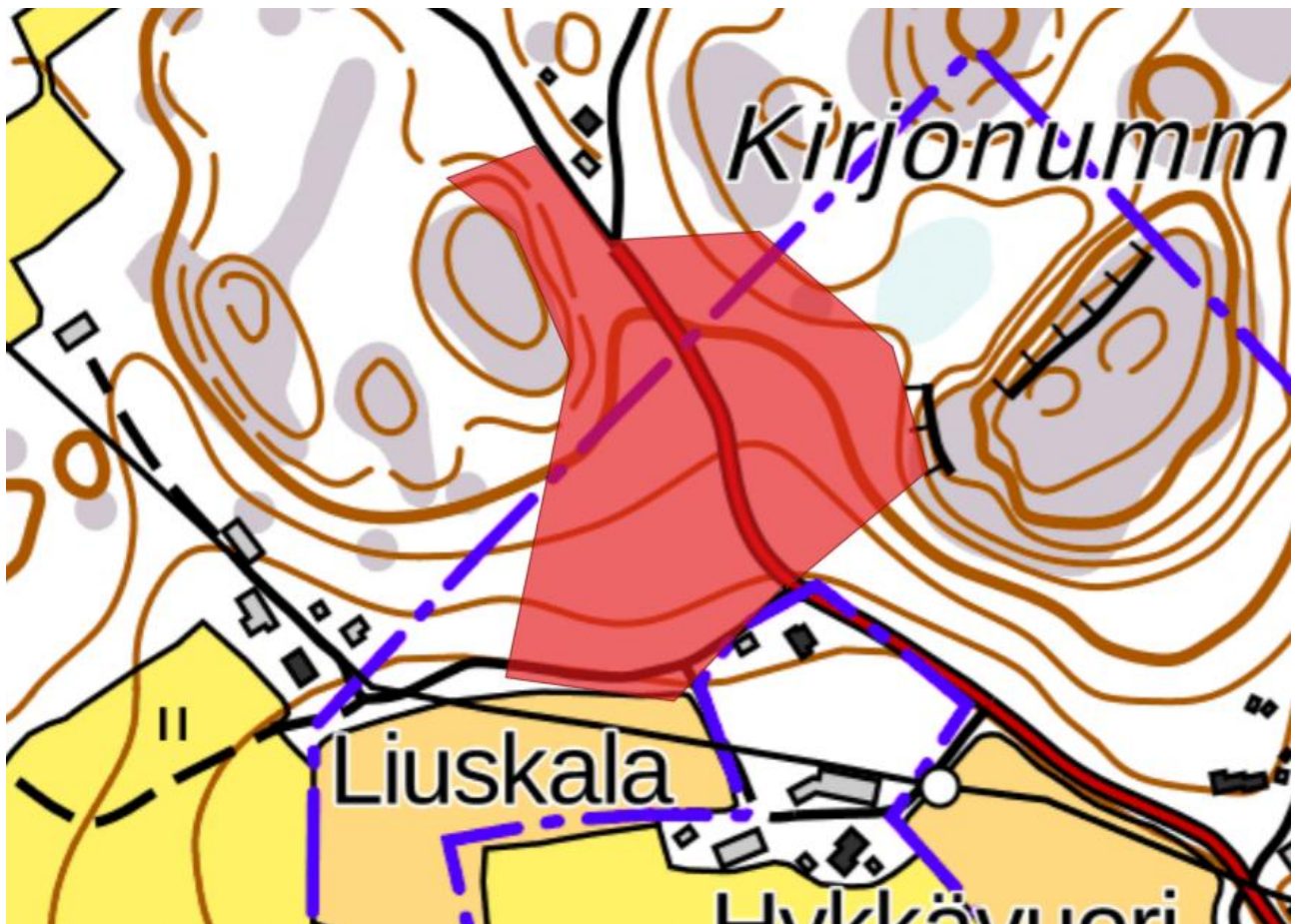
Asutushistoria:

2024 asuttu

2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen. Ei parasta luokkaa, mutta kuitenkin pysyy merkattuna vuodesta toiseen.

Elinpiiri 52 Hepojoki, Liuskala N

Kuva 56. Elinpiirin 52 (Hepojoki, Liuskala N) rajaus.

Yleiskuvaus: vuonna 2024 löytynyt elinpiiri molemmin puolin kunnanrajaa. Kuusivaltainen alue, jossa myös hyviä haapoja.

Asutushistoria:

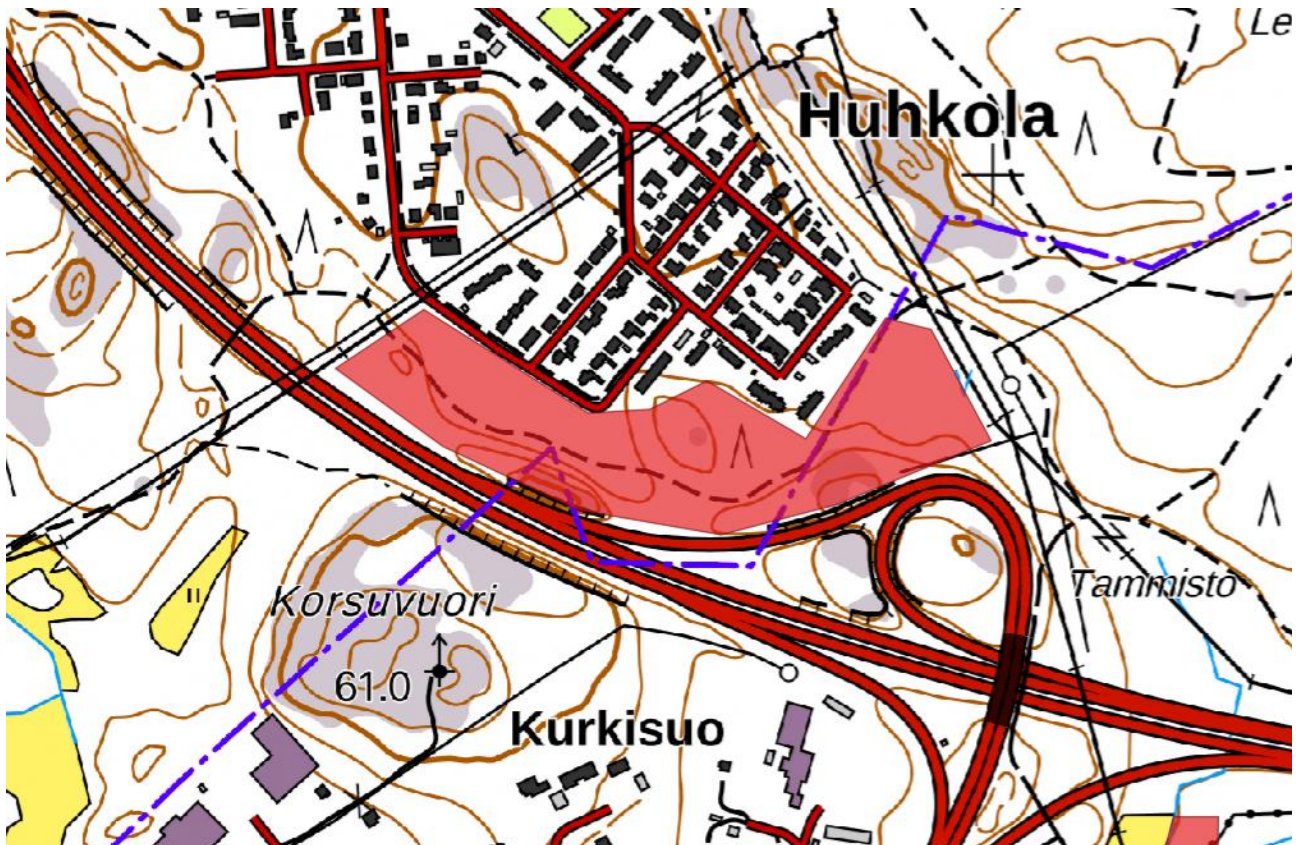
ei havaintoja laji.fi-portaalissa ennen vuotta 2024

2024 asuttu

2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä ja toimiva edelleen.

Elinpiiri 53 Huhkola S

Kuva 57. Elinpiirin 53 (Huhkola S) raja.

Yleiskuvaus: elinpiiri jatkuu myös moottoritien eteläpuolelle Korsuvuoren alueelle (Korvenpää & Junnila 2023).

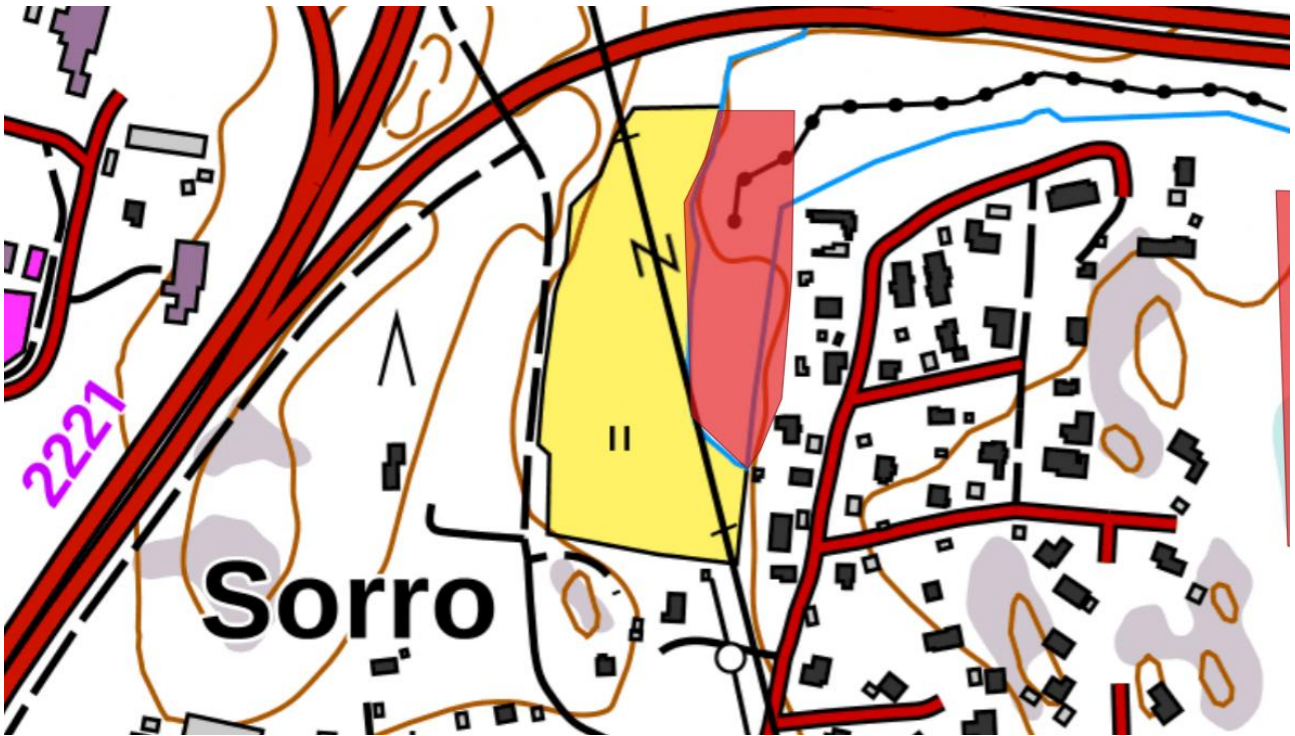
Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa havaintoja vuosilta 2002, 2003 (myös Marsh 2015) ja 2023
vuodelta 2005 havainto Kaarinan puolelta (kolohaavan alla papanoita; Saikkonen)
2024 ei asuttu
2025 ei käyty

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: on edelleen hyvin mahdollinen, ja varsinkin, koska Turun puolella on elinpiirejä, ja yhteys sinne on toimiva.

Muuta: selvitys FCG 2024, Korvenpää 2025

Elinpiiri 54 Sorro NE

Kuva 58. Elinpiirin 54 (Sorro NE) rajaus.

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa ei havaintoja

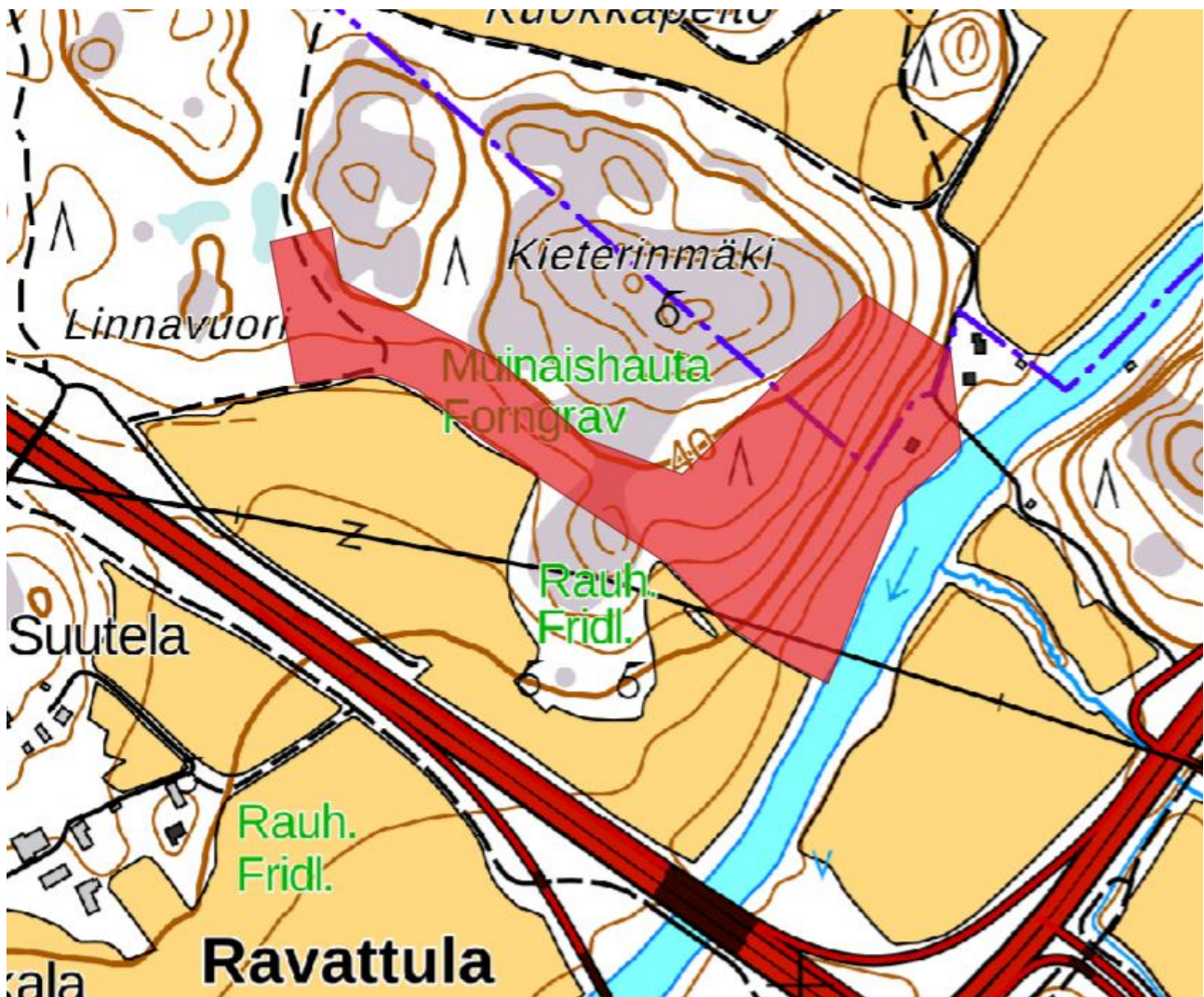
2024 ei käyty

2025 maallikon papanahavainto (Turun Metsäryhmän kautta)

Lisääntymis- ja levähdyspaikka:

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004 (mainittu pohjois-Sorro)

Elinpiiri 55 Kieterinmäki

Kuva 59. Elinpiirin 55 (Kieterinmäki) rajaus.

Yleiskuvaus: lepät hakattu pois aikoinaan

Asutushistoria:

25 vuotta sitten oli lepickossa runsaasti papanoita (Saikkonen), 2002 havaintoja voimalinjan molemmin puolin (Marsh 2015)

laji.fi-portaalissa havaintoja seudulta vuosilta 2002, 2004 ja vielä 2018

2024 käyty, ei asuttu

2025 ei käyty

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: ei enää juurikaan mahdollinen liito-oravalle.

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004

Elinpiiri 56 Kuusisto, Korsnainen, leirikeskus

Kuva 60. Elinpiirin 56 (Kuusisto, leirikeskus) rajaus.

Yleiskuvaus: metsä liito-oravalle hyvin sopiva, kuusia ja haapoja. METSO-kelpoinen (Pusa 2012). Liito-oravien osalta koko Kuusiston saari todennäköisesti autioitunut noin vuonna 2006.

Asutushistoria:

vuonna 2006 papanahavainto, sekä havaintoja myös laajemmalla alueella Korsnaisissa, sen jälkeen viety pönttöjä, jotka viennin jälkeen tarkastettiin muutamana vuotena

laji.fi-portaalissa havaintoja seudulta vuosilta 2002 ja 2004

2024 käyty, pöntöt tarkastettu, ei asuttu

2025 ei käyty

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: hyvä edelleen.

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004, Pusa 2012, Korvenpää 2025

Elinpiiri 57 Kuusisto, Raatoketo

Kuva 61. Elinpiirin 57 (Kuusisto, Raatoketo) rajausta.

Yleiskuvaus: liito-oravalle hyvin soveltuva. Liito-oravien osalta koko Kuusiston saari todennäköisesti autoitunut noin vuonna 2006.

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa havaintoja seudulta vuosilta 2002 ja 2006
2024 käyty, ei asuttu
2025 käyty keväällä, ei asuttu (Saikkonen & Lampila)

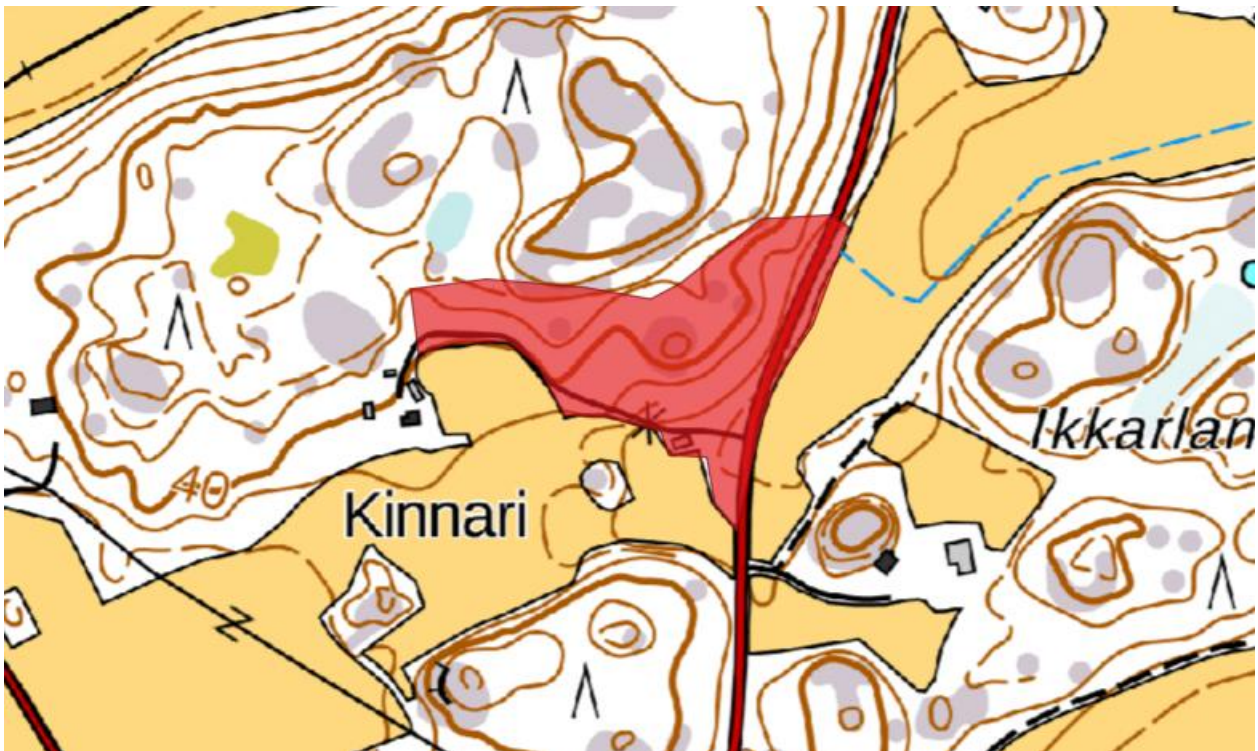
Lisääntymis- ja levähdyspaikka: edelleen hyvin mahdollinen.

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004

Kuva 62. Havainnot 2002 ja 2006 (Marsh 2015).

Elinpiiri 58 Hepojoki, Kinnari

Kuva 63. Elinpiirin 58 (Hepojoki, Kinnari) rajausta.

Yleiskuvaus: vuonna 2025 löydetty kohde, jossa kuusivaltaisessa rinteessä sekametsää.

Asutushistoria:

2024 ei käyty

2025 asuttu (löydetty vuonna 2025)

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: on mahdollinen vaikkakin suboptimaalinen. Pesintä voi olla myös rakennuksissa tai risupesissä. Liito-orava liikkuu pellonreunaa pitkin länsi-itä-suunnassa.

Elinpiiri 59 Ylikylä, Alitalo N

Kuva 64. Elinpiirin 59 (Ylikylä, Alitalo N) rajaus.

Yleiskuvaus: alue on tarkastettu ainakin viimeiset 10 vuotta (Saikkonen), vasta 2025 ensimmäiset merkit esiintymisestä.

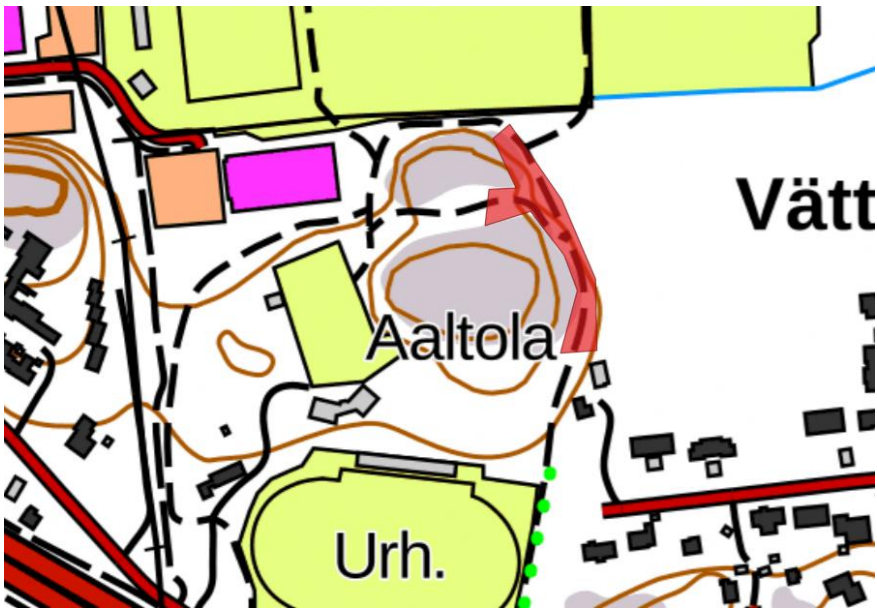
Asutushistoria:

2024 ei asuttu

2025 asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: Pesintä voi olla risupesissä tai rakennuksissa.

Elinpiiri 60 Keskusurheilukenttä

Kuva 65. Elinpiiriin 60 (Keskusurheilukenttä) raja.

Asutushistoria:

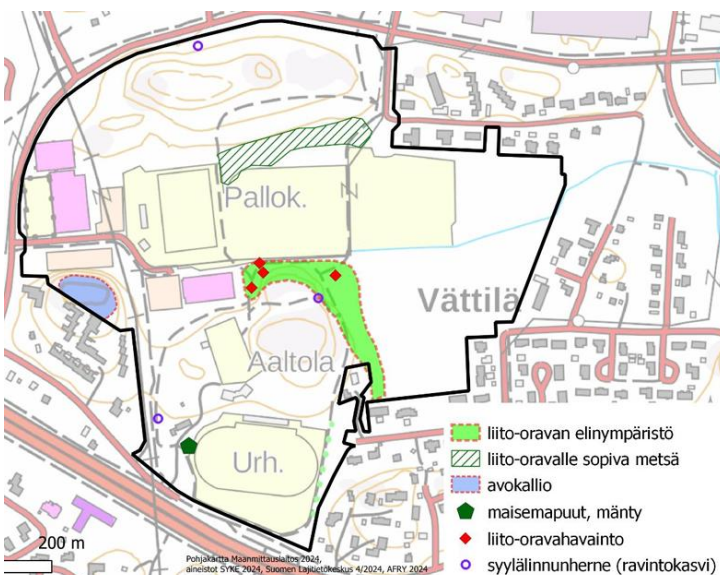
yli 15 vuotta sitten runsaasti papanoita, havainto 2014 (Saikkonen)

2024 ei asuttu

2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka:

Muuta: selvitys Degerman & Lampila 2024

Kuva 66. Alue Keskusliikuntapuiston luontoselvityksessä 2024 (Degerman & Lampila 2024).

Elinpiiri 61 Littoinen, Rauhaniemi S

Kuva 67. Elinpiirin 61 (Littoinen, Rauhaniemi S) rajaustus.

Yleiskuvaus: omakotitalon pihassa pönttö kuusiaidassa, jossa pesintä vuonna 2024 (Saikkonen). Rannassa lepikkoa ruokailuun. Elinpiirille laitettu liito-oravanpönttöjä, joita myös uusittu.

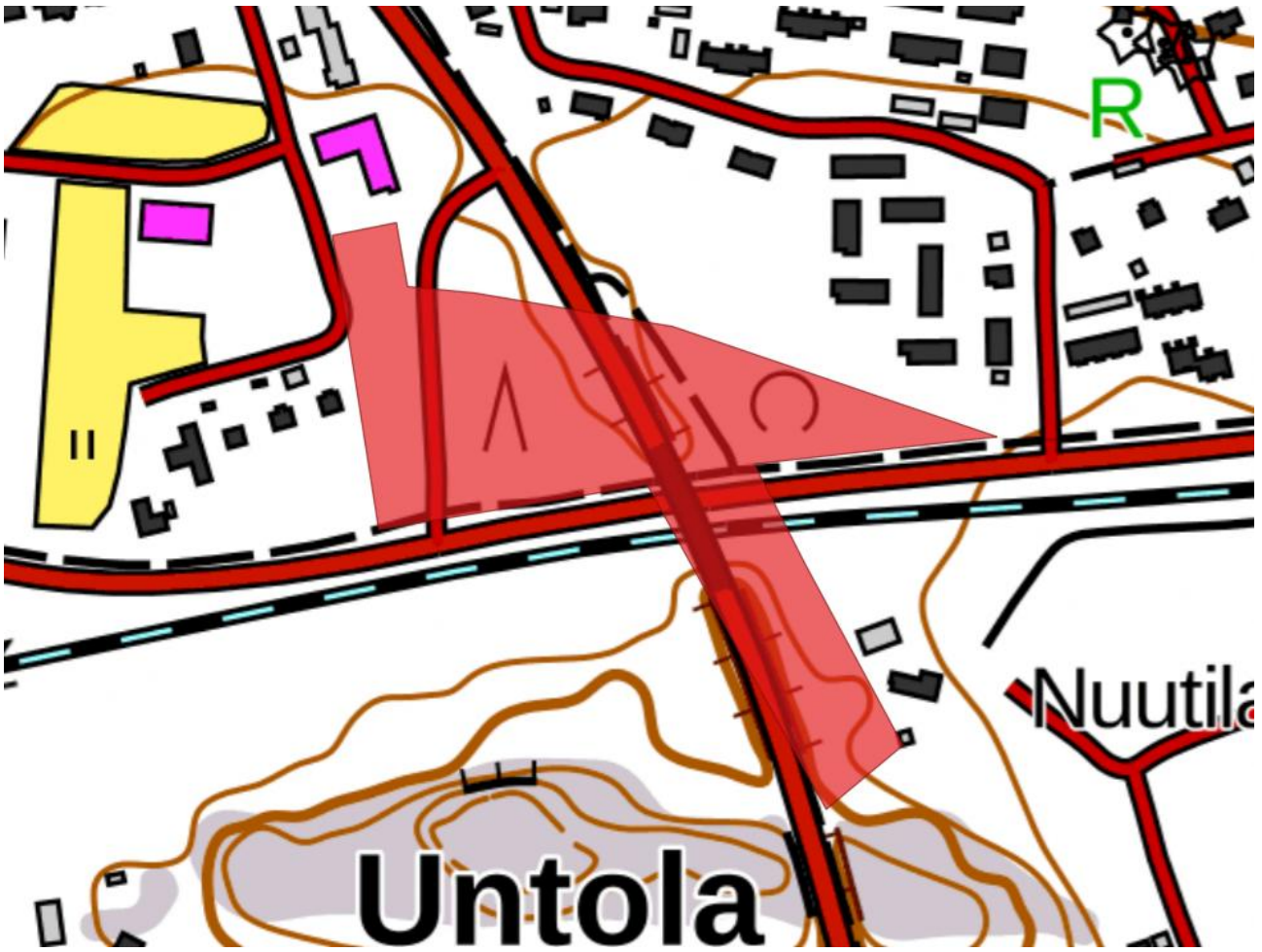
Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa havainnot vuodelta 2002
havainnot 2002 (Marsh 2015)
2024 asuttu
2025 ei asuttu

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: ei muutoksia, joten on edelleen lisääntymis- ja levähdyspaikka, jolla on hyvä mahdollisuus tulla asutetuksi.

Muuta: selvitys Kumpulainen & Saikkonen 2004, Pusa 2012, Korvenpää 2025

Elinpiiri 62 Untola N

Kuva 68. Elinpiirin 62 (Littoinen, Rauhaniemi S) rajaus.

Yleiskuvaus: haapoja koko rajauksen alueella, jotka olivat liito-oravan käytössä vuonna 2020.

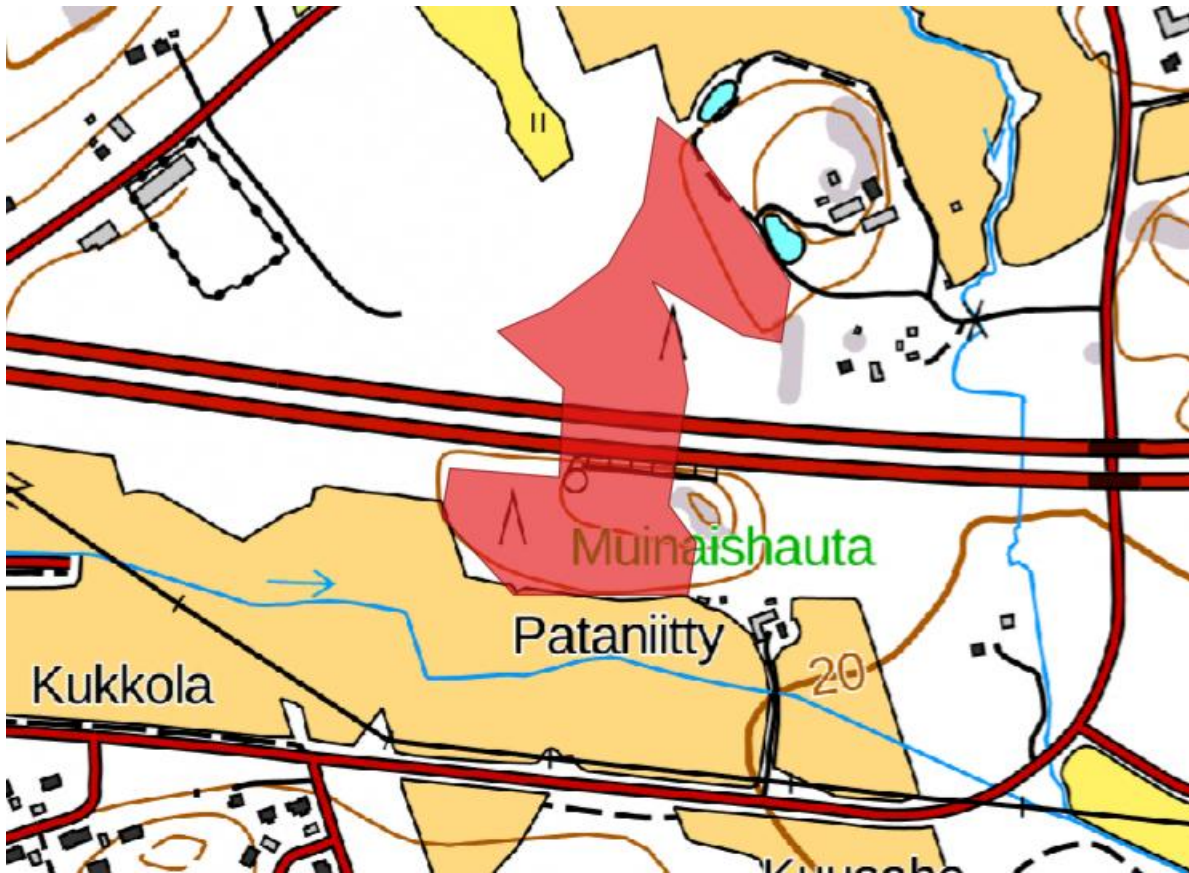
Asutushistoria:

havainto Saikkonen 2014

laji.fi-portaalissa havaintoja vuodelta 2020 (tämän selvityksen tekijöiltä)

Lisääntymis- ja levähdyspaikka: on edelleen potentiaalinen. Pesinnälle potentiaalisin osa on eteläosassa talon ja tien välisellä metsäalueella.

Elinpiiri 63 Pataniitty N

Kuva 69. Elinpiirin 63 (Pataniitty N) raja.

Asutushistoria:

laji.fi-portaalissa runsaasti havaintoja vuodelta 2024

2024 ei käyty

2025 käyty, ei asuttu

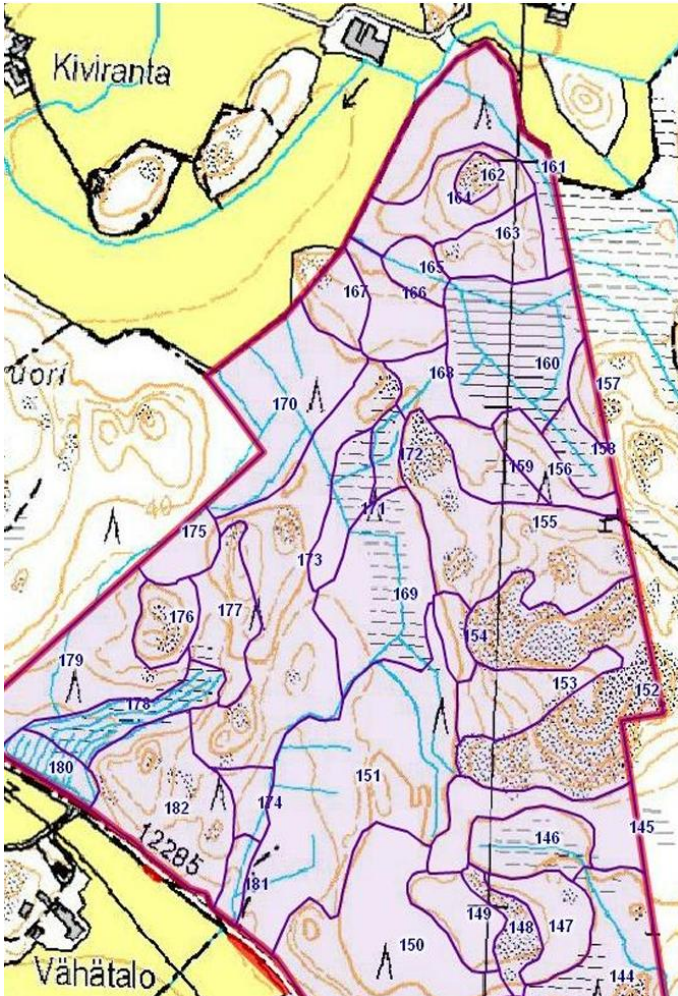
Lisääntymis- ja levähdyspaikka: edelleen hyvä ja toimiva.

Muuta: selvitys Pusa 2012

3.2 Aikaisempia havaintoja liito-oravasta, joita ei käydy tarkastamassa vuosina 2024 tai 2025

Pohjolan metsäalue

Havainto selvityksessä Pusa (2012)

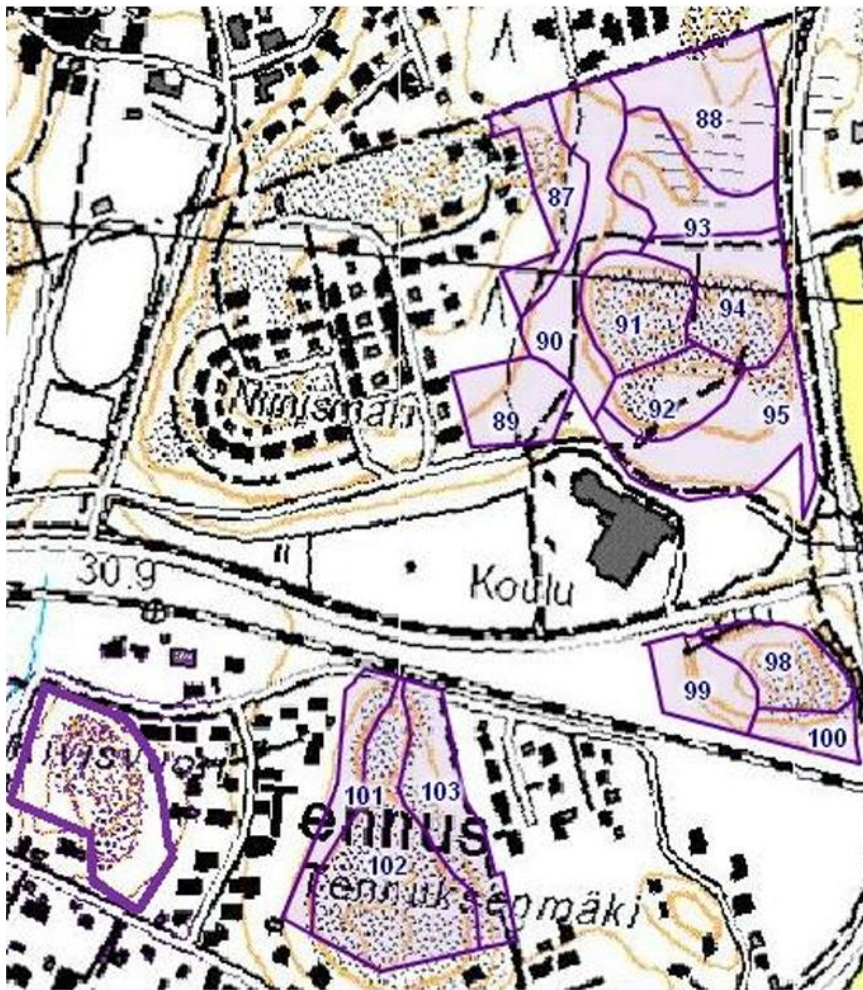
Kuva 70. Pusan (2012) selvityksen havainto liito-oravan virtsajäljistä on kuvion 160 pohjoisreunalta, sekä Pusan (2013) selvityksessä papanoita kuviolta 161, 164 ja 166. Vuodelta 2012 on myös mainittu havainto kuviolta 151 (Korvenpää 2024).

Littoisten tanssilava

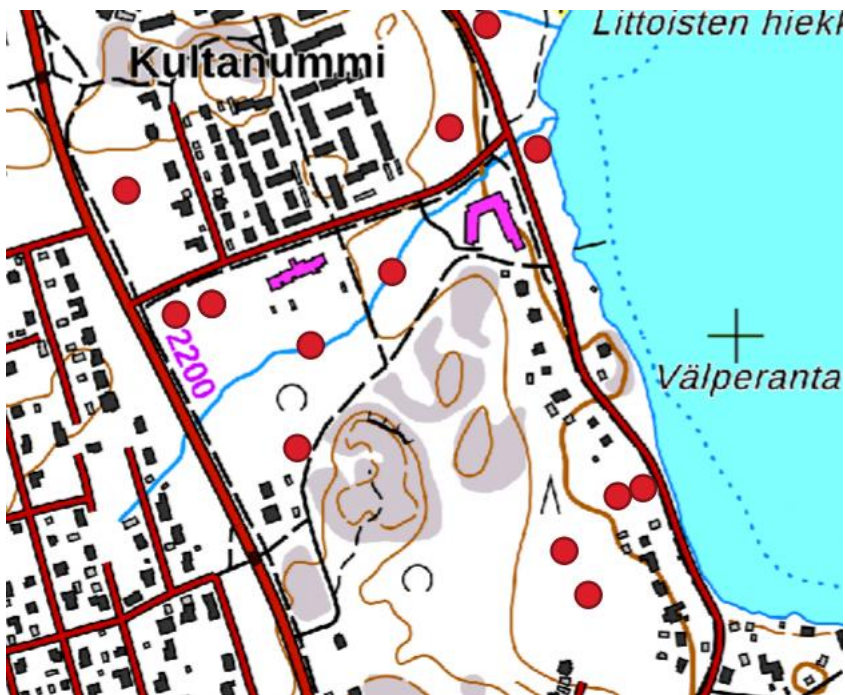
Kuva 71. Pusan (2012) selvityksessä havaintoja mainittiin kuvioilta A, C, 222, 223 ja 224. Kohdetta on selvitetty myös raportissa Korvenpää (2025).

Kotimäen koulun pohjoispuolen metsät

Kuva 72. Kotimäen koulu pohjoinen. Pusan (2012) selvityksessä raportoitu liito-oravahavainto kuviolta 93. Samalta kuviolta myös Saikkosen havaintoja 2014. Kotimäen koulun metsiin on viety liito-oravan pönttöjä (Saikkonen), mutta niistä ei ole saatu tuoreempia havaintoja.

Littoistenjärvi länsi

Kuva 73. Littoistenjärven länsipuolen havainnot 2002.

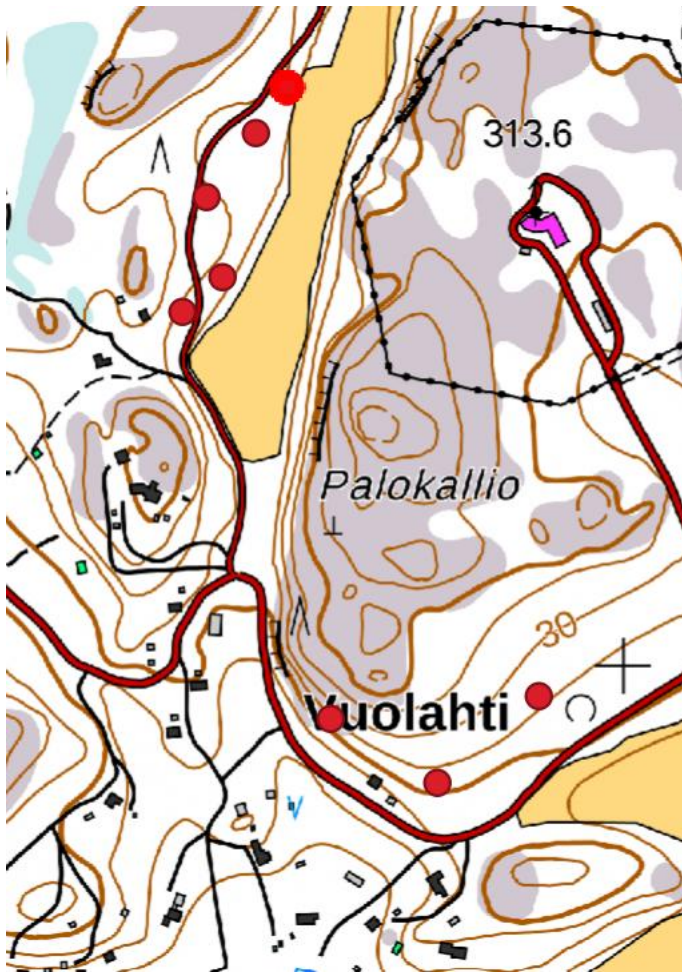
Kuva 74. Saikkosen havainnot vuodelta 2014. Tämän jälkeen metsiin on viety liito-oravan pönttöjä, mutta tuorempia havaintoja ei olla saatu.

Kauselan pallokenttä

Kuva 75. Kauselan pallokentältä on tehty havaintoja vuonna 2002, mutta sen jälkeen ei havaintoja ole saatu.

Kuusisto, Korsnainen

Kuva 76. Kuusiston Korsnaisista on tehty havaintoja vuonna 2004 (Marsh 2015), mutta sen jälkeen ei havaintoja olla saatu. Nämä havainnot ovat Korsnaisten elinpiirin ulkopuolelta.

3.3 Liito-oravakannan kehitys Kaarinassa 2000-luvulla

Nyt tehdyn selvityksen perusteella arvioituna Kaarinan liito-oravakanta on pienentynyt 2000-luvulla. Taantuminen on noin 25 % noin 25 vuodessa. Tämä on lähes samaa luokkaa kuin ympäristöministeriön vuosittaisessa seurannassa valtakunnallisesti; koko valtakunnassa taantumisen vauhti on kuitenkin ollut vieläkin kovempi.

Kaarinassa liito-oravan kannan tilanteeseen on kiinnitetty järjestelmällistä huomiota jo koko 2000-luvun ajan. Liito-oravan elinpiireistä monet on suojeltu luonnonsuojelulaille; tällaisia ovat esimerkiksi Lauste-Vyryläisenmäki, Lähteenmäki ja suunnitteilla oleva Littoistenjärven pohjoispuolen suojelualue. Suojelutoimenpiteet ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että liito-oravakannan taantuminen ei ole ollut yhtä nopeaa kuin muualla Suomessa.

Tässä selvityksessä kävi myös ilmi, että juuri viimeisten kolmen vuoden aikana useat pitkään asuttuina olleet elinpiirit ovat autioituneet. Tämä siitäkin huolimatta, että olosuhteet itse elinpiirillä eivät ole muuttuneet mitenkään. Samantyyppinen autioitumisen trendi on ollut

havaittavissa myös muualla Suomessa. Liito-oravan tulevaisuuden kannalta tämä on hyvin huolestuttavaa.

Liito-oravien asuttamia elinpiirejä vuonna 2025 oli yhteensä 34 kappaletta, joista 3 sijaitsi Liedon puolella:

1 Auranlaakso Muikunvuori	30 Lähteenmäki NW
2 Auranlaakson koulu ja ohitustien pohjoispuoli	31 Untola W
5 Lieto, Järvelä NE	34 Hiiskanmäki
6 Lieto, Kurjenalho	35 Varioja
8 Lieto, Laattiskallion luonnonsuojelualue SE	36 Mäkirinne
11 Pukinkulla E	37 Vansvuori N
12 Pyydysmäki kuntorata	38 Tuorla, Pohjolanmäki
13 Pyydysmäki	40 Kannittu N
19 Luikkola	44 Vuortenpää
21 Kairiskulma	45 Kirismäki, vanhainkoti
25 Lauste W	46 Kirkonjyrkkä N
26 Valkokallio W	49 Hepojoki, Haapanpaltta
27 Niinisvuori S	50 Hepojoki, Paimalho S
28a Lausteen luonnonsuojelualue	51 Hepojoki, Keskitalo
28b Niinisvuori NE	52 Hepojoki, Liuskala N
29 Vyyryläisenmäki	54 Sorro NE
	58 Hepojoki, Kinnari
	59 Ylikylä, Alitalo

4 Yhteenveto

Selvityksessä käytiin läpi Kaarinan aikaisemmin tiedossa olleita liito-oravan elinpiirejä, sekä etsittiin uusia. Uusia elinpiirejä löydettiin Hepojolta 5 kappaletta.

Tehtyjen havaintojen pohjalta voidaan todeta, että liito-oravien elinpiirien määrä on pienentynyt 2000-luvulla noin neljänneksellä.

5 Lähteet

Degerman, A. 2024: Luontoselvitys Torppala 2024. – AFRY. Raportti. 51 s.

Degerman, A. & Lampila, P. 2024: Keskusliikuntapuiston luontoselvitys 2024. – AFRY. Raportti. 33 s.

FCG 2024: Huhkola-Kemiö-Påvalsby 110 kV voimajohto. Ympäristöselvitys. – FCG Oy. 158 s.

Kaarina 2023: Selvitys Kaarinan kaupungin omistamista metsistä. – Kaarinan kaupunki. 55 s.

- Karhilahti, A. 2010a: Kaarinan Kellarimäen alueen liito-oravaesiintymät 2010 ja muut luontoarvot. – Raportti. 9 s.
- Karhilahti, A. 2010b: Kaarinan Nunnan alueen liito-oravaesiintymät 2010 ja muut luontoarvot. – Raportti. 8 s.
- Karhilahti, A. 2011: Kaarina Paaskunnan itäosan liito-oravaesiintymät 2011. – Raportti. 7 s.
- Kivelä, R. 2021: Kaarinan Nunnan liito-oravan elinympäristön tarkistus. – Ammattiopisto Livia, Peimarin kky. Raportti. 1 s.
- Korvenpää, T. 2018: Liito-oravakartoitus Kaarinan Auvaisissa keväällä 2018. – Envibio Oy. Raportti. 7 s.
- Korvenpää, T. 2019: Liito-oravaselvitys Kaarinan Raivonmäen etelärinteellä. – Envibio Oy. Raportti. 7 s.
- Korvenpää, T. 2019: Liito-oravaselvitys Torppalan alueella Kaarinassa. – Envibio Oy. Raportti. 13 s.
- Korvenpää, T. 2023: Järvelän kosteikon ja lähimetsien luontoselvitykset vuonna 2023. – Envibio Oy. Raportti. 58 s.
- Korvenpää, T. & Junnila, A. 2023: Turun Etelä-Skanssin ja Kaarinan Piispanristin Nuolikadun luontoselvitys. – Envibio Oy. Raportti. 43 s.
- Korvenpää, T. 2024a: Hepojoen, Alikatarin ja Harvaluodon metsäpalstojen luontokartoitukset vuonna 2024. – Envibio Oy. Raportti. 53 s.
- Korvenpää, T. 2024: Kaarinan kaupungin metsien METSO-suojeluarvokartoitus vuonna 2024. – Envibio Oy. Raportti. 98 s.
- Kumpulainen, J. 2004: Raportti maankaatopaikan laajentamisen vaikutuksista Lakarissa. – Sähköposti Saariolle. 7 s.
- Kumpulainen, J. & Saikkonen, T. 2004: Lähteenmäen asemakaavan laajennus. Raportti liito-oravahavainnoista ja selvitys niiden huomioimistarpeesta 15.9.2004. – Raportti. 19 s.
- Kumpulainen, J. & Saikkonen, T. 2004: Kaarinan liito-oravahavainnot, esiintymien määrittäminen 2002-2004 ja esiintymisen hoitotarve. Kaupungin erillisselvitys. – Raportti. 4 s.
- Kumpulainen, J. & Saikkonen, T. 2004: Kaarinan Paaskunnan liito-oravat. Raportti havainnoista ja selvitys niiden huomioimistarpeesta. – Raportti. 20 s.
- Kumpulainen, J. & Saikkonen, T. 2005: Kalttassuo, Silvolanmäki. – Raportti maastokäynnistä. 1 s.
- Kumpulainen, J. & Saikkonen, T. 2006: Turun kaupunginmetsät ja liito-orava Kaarinan v. 1993 yleiskaava-alueella. – Selvitys 26.2.2006. 10 s.

- Kumpulainen, J. 2008: Liito-oravat Herrasniityn asemakaava-alueella. – Raportti. 5 s.
- Kumpulainen, J., Kumpulainen, K. & Saikkonen, T. 2009: Lakarin seudun liito-oravaseuranta 2002-2009 Kaarinan kaupungille. Raportti lisääntymis- ja levähdyspaikoista sekä niiden vaikutuksesta. – Raportti. 20 s.
- Lammi, Esa 2022: E18 Turun kehätie Kausela-Kirismäki liito-oravaseuranta 2022. – Enviro Oy. 18 s.
- Lievonen, T. 2016: Piikkiön Mullinmetsän alueen liito-oravaselvitys 2016. – Finventia. Raportti. 10 s.
- Matikainen, J. & Matikainen, T. 2013: Kaarinan Lakarin suunnittelualueen liito-orava- ja luontotyyppiselvitys 2013. – Raportti. 10 s.
- Pusa, J. 2012: Kaarinan kaupungin omistamien metsien suojeleuvokartoitus 2011. – Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiirin metsäjaos. Raportti. 119 s.
- Sihvonen, M. 2011: Liedon-Kaarinan Mullinmetsän liito-oravat – esiintymien päivityskartoitus louhinta-alueen läheisyydessä huhtikuussa 2011. – Raportti. 6 s.
- Sulkava, R. 2024: Lisääntymis- ja levähdyspaikan määrittelyn laillisuusperusteet liito-oravakartoituksissa ja niiden tulosten tulkinnessa. - Suomen luonnonsuojeluliitto ry. Liito-orava LIFE-julkaisuja. 14 s.
- Vauhkonen, M. & Lammi, E. 2023: Kaarina, Raadelman liittymän eteläpuolen asemakaava A23100 luontoselvitys. – Enviro Oy. Raportti. 17 s.
- Wermundsen, T. 2018: Kaarinan Nunnan alueen liito-oravaesiintymän tarkastus 22.3.2018. – Livian luontokartoittajakoulutuksen maastoharjoitus. Raportti. 6 s.
- Wistbacka, R. 2023: Monitoring and conservation of endangered Siberian flying squirrel (*Pteromys volans*) populations – implications for sustainable forest management. – Väitöskirja. Universitatis Ouluensis A 781. 86 s.
- Yli-Karjanmaa, S. 2023: Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen suojelun juridinen ja biologinen perusta. – Tiivistelmämuistio. 14 s. Osoitteessa kuusanluonto.fi/liituridokut.htm

6 Liitteet

liite 1. Liito-oravan elinpiirirajaukset (shapefile)